

**ČESKÉ VYSOKÉ
UČENÍ TECHNICKÉ
V PRAZE**

**FAKULTA
STAVEBNÍ**

**DIPLOMOVÁ
PRÁCE**

2024

**Bc. PATRÍCIA
MATEJOVÁ**

I. OSOBNÍ A STUDIJNÍ ÚDAJE

Příjmení: **Matejová** Jméno: **Patricia** Osobní číslo: **468188**
Fakulta/ústav: **Fakulta stavební**
Zadávající katedra/ústav: **Katedra ekonomiky a řízení ve stavebnictví**
Studijní program: **Stavební inženýrství**
Studijní obor: **Projektový management a inženýring**

II. ÚDAJE K DIPLOMOVÉ PRÁCI

Název diplomové práce:

Vyhodnocení podmínek pro podnikání v oblasti stavebnictví na Slovensku a v Česku

Název diplomové práce anglicky:

Evaluation of conditions for business in the construction sector in Slovakia and the Czech Republic

Pokyny pro vypracování:

Pojmy podnikatel, podnikání, předmět podnikání, statistiky počtu podnikatelů a jejich porovnání
Legislativní podmínky pro podnikání v obou zemích
Daňové povinnosti a jejich vzájemné porovnání
Další administrativní zátěž
Případová studie: Expanze konkrétních podnikatelských subjektů do zahraničí
Vyhodnocení a závěr

Seznam doporučené literatury:

BAROW, C. a kol. *Enerprise Development: The Challenges of Starting, Growing and Selling Businesses*. Thomson, 2005. ISBN 9781861529893
GERBER, M. E. *Podnikatelský mýtus*. Incommunity, 2011. ISBN 978-80-87524-03-9
SRPOVÁ, J; ŘEHOŘ, V. a kol.: *Základy podnikání*. Grada publishing, 2010. ISBN: 978-80-247-3339-5
VLACH, R. *Na volné noze - Podnikajte jako profesionálové*. Edice: Pod povrchem. 2017. ISBN: 978-80-7555-015-6

Jméno a pracoviště vedoucí(ho) diplomové práce:

doc. Ing. Jana Frková, Ph.D. katedra ekonomiky a řízení ve stavebnictví FSv

Jméno a pracoviště druhého(ho) vedoucí(ho) nebo konzultanta(ky) diplomové práce:

Datum zadání diplomové práce: **26.09.2023**

Termín odevzdání diplomové práce: **08.01.2024**

Platnost zadání diplomové práce: _____

doc. Ing. Jana Frková, Ph.D.
podpis vedoucí(ho) práce

prof. Ing. Renáta Schneiderová Heralová, Ph.D.
podpis vedoucí(ho) ústavu/katedry

prof. Ing. Jiří Máca, CSc.
podpis děkana(ky)

III. PŘEVZETÍ ZADÁNÍ

Diplomantka bere na vědomí, že je povinna vypracovat diplomovou práci samostatně, bez cizí pomoci, s výjimkou poskytnutých konzultací. Seznam použité literatury, jiných pramenů a jmen konzultantů je třeba uvést v diplomové práci.

Datum převzetí zadání

Podpis studentky

Prehlasujem, že som diplomovú prácu na tému **Vyhodnotenie podmienok pre podnikanie v oblasti stavebníctva na Slovensku a v Česku** vypracovala samostatne pod odborným vedením vedúcej diplomovej práce doc. Ing. Jany Frkové, Ph.D.

Ďalej prehlasujem, že všetky použité podklady, z ktorých som čerpala, sú uvedené v zozname použitých zdrojov.

V Prahe, dňa 8.1.2024

Bc. Patrícia Matejová

Podakovanie

Rada by som touto cestou chcela poďakovať mojej vedúcej diplomovej práce doc. Ing. Janě Frkové, Ph.D. za ochotu, trpezlivosť, cenné rady a odborné vedenie pri písaní tejto práce.

**Vyhodnotenie podmienok pre podnikanie v oblasti
stavebníctva na Slovensku a v Česku**

Evaluation of conditions for business in the construction sector in
Slovakia and the Czech Republic

Abstrakt

Táto diplomová práca sa venuje analýze a vyhodnoteniu podnikateľského prostredia so zameraním na stavebníctvo v Českej a Slovenskej republike. S využitím údajov zo Štatistických ročeniek porovnáva pre, ktorú krajinu je stavebný priemysel dôležitejšou súčasťou k prosperite ekonomiky. Následne prostredníctvom právnych predpisov a odborných článkov vyhodnocuje postup a podmienky pri ohlásení živnosti a založení vybraných právnych foriem v jednej aj v druhej krajine. Približuje podmienky z hľadiska daňovej záťaže, poprípade inej administratívnej záťaže, ktorej musia podnikatelia čeliť, a aký spôsobom môžu zahraničné osoby podnikat' v oboch krajinách. Na konci práce sú priblížené najdôležitejšie závery, a najpodstatnejšie rozdiely, ktoré boli zistené v podnikateľskom prostredí Českej a Slovenskej republiky.

Kľúčové slová:

Podnikateľ, podnikanie, živnosť, Slovenská republika, Česká republika, štatistika, spoločnosť, fyzická osoba, právnická osoba, zahraničná osoba, daň z príjmu, daň z pridanej hodnoty

Abstract

This diploma thesis is devoted to the analysis and evaluation of the business environment with a focus on the construction industry in the Czech and Slovak Republics. Using data from Statistical Yearbooks, it compares for which country the construction industry is a more important part of the economy's prosperity. Subsequently, through legal regulations and professional articles, it evaluates the procedure and conditions for declaring a trade and establishing selected legal forms in one and the other country. It approximates the conditions in terms of the tax burden, or other administrative burden that entrepreneurs have to face, and how foreign persons can do business in both countries. At the end of the work, the most important conclusions and the most significant differences that were found in the business environment of the Czech and Slovak Republics are presented.

Keywords:

Entrepreneur, business, trade, Slovak Republic, Czech Republic, statistics, company, natural person, legal person, foreign person, income tax, value added tax

OBSAH

1 Úvod	10
2 Cieľ práce	11
3 Literárna rešerše	12
4 Porovnanie štatistických údajov Českej a Slovenskej republiky so zameraním na stavebníctvo.....	14
4.1 Geografia a počet obyvateľov.....	14
4.2 Údaje o zamestnanosti v stavebníctve	15
4.3 Hrubá pridaná hodnota v stavebníctve	17
4.4 Počet právnických osôb podľa vybraných právnych foriem	18
4.5 Počet fyzických a právnických osôb podnikajúcich v stavebníctve	20
5 Vymedzenie základných pojmov a legislatívy v oboch krajinách	25
5.1 Pojem podnikanie	25
5.1.1 Kľúčové zákony upravujúce podnikanie v Českej republike.....	26
5.1.2 Kľúčové zákony upravujúce podnikanie v Slovenskej republike	28
5.2 Živnosť ako predmet podnikania	29
5.2.1 Druhy živností v Českej republike.....	29
5.2.2 Druhy živností v Slovenskej republike	32
5.3 Pojem podnikateľ a právne formy podnikania právnických osôb	35
5.3.1 Právne formy podnikania právnických osôb v Českej republike.....	38
5.3.2 Právne formy podnikania právnických osôb v Slovenskej republike	42
5.4 Záver a zhodnotenie kapitoly.....	46
5.4.1 Rozdiely medzi živnosťami v Česku a na Slovensku	47
5.4.2 Rozdiely v právnych formách podnikania právnických osôb v Česku a na Slovensku	47
6 Postup a podmienky pre založenie podnikania fyzickej osoby so zameraním na stavebníctvo.....	54
6.1 Postup a podmienky v Česku	54
6.1.1 Určenie predmetu podnikania a splnenie odbornej spôsobilosti	54

6.1.2	Postup pri ohlásení živnosti	57
6.2	Postup a podmienky na Slovensku.....	61
6.2.1	Určenie predmetu podnikania a splnenie odbornej spôsobilosti	61
6.2.2	Postup pri ohlásení živností	65
7	Postup a podmienky pre založenie spoločnosti s ručením obmedzeným	69
7.1	Postup a podmienky v Českej republike	69
7.2	Postup a podmienky v Slovenskej republike.....	72
8	Daňové povinnosti a ich vzájomné porovnanie	75
8.1	Daň z príjmov v Českej a Slovenskej republike	75
8.1.1	Daň z príjmov fyzických osôb v Česku a na Slovensku	75
8.1.2	Daň z príjmov právnických osôb v Česku a na Slovensku	77
8.1	Daň z pridanej hodnoty v Českej a Slovenskej republike	77
9	Ďalšia administratívna záťaž.....	80
9.1	Odvody zamestnávateľa za zamestnanca z hrubej mzdy v Česku	80
9.2	Odvody zamestnávateľa za zamestnanca z hrubej mzdy na Slovensku	81
10	Prípadová štúdia podnikania zahraničných osôb.....	82
10.1	Podnikanie zahraničných osôb v Českej republike	82
10.2	Podnikanie zahraničných osôb v Slovenskej republike.....	83
11	Výsledné zhodnotenie a prínosy práce	85
12	Záver	88
13	Zoznam použitých zdrojov	89
14	Zoznam tabuliek	95
15	Zoznam grafov.....	96
16	Zoznam obrázkov	97
17	Zoznam použitých skratiek	98

1 ÚVOD

Podnikateľské prostredie Českej a Slovenskej republiky si je veľmi blízke kvôli spoločnej histórii. Určite sa ale nájdú rozdiely medzi týmito dvomi krajinami, a preto som sa rozhodla v tejto diplomovej práci venovať súčasnému podnikateľskému prostrediu so zameraním na stavebníctvo v jednotlivých krajinách. Keďže som sa narodila na Slovensku, kde som absolvovala strednú školu, ale teraz študujem na ČVUT v Praze, zaujíma ma aké podmienky tieto krajiny vytvorili pre podnikateľov podnikajúcich formou živností, aj formou právnických osôb. A či sa za tých 31 rokov od rozdelenia Československa nachádzajú v podnikateľskom prostredí oboch krajín výrazné rozdiely.

Po stanovení cieľa práce a literárnej rešerše, štvrtá kapitola analyzuje štatistické údaje získané zo Štatistických ročeniek oboch krajín. Využívané štatistické údaje sú zamerané predovšetkým k vyhodnoteniu počtu podnikajúcich osôb a zamestnanosti v stavebnom odvetví.

Piata kapitola sa zameriava na vymedzenie základných pojmov a legislatívy, ktorá upravuje podnikanie v jednej aj v druhej krajine. Porovnáva druhy živností a právne formy podnikania, ktorými je možné podnikat' v Česku a na Slovensku.

Šiesta a siedma kapitola sa venuje postupu a podmienkam ohlásenia živností so zameraním na stavebníctvo, a na postup a podmienky založenia spoločnosti s ručením obmedzeným. Zisťuje, či nastávajú nejaké výrazne rozdiely alebo sú podmienky pre obe krajiny rovnaké.

Ďalšie dve kapitoly porovnávajú daňovú a ďalšiu administratívnu záťaž pre podnikateľov. Vyhodnocuje rozdiely v sadzbách daní z príjmov fyzických a právnických osôb s využitím jednotlivých právnych predpisov. U dani z pridanej hodnoty sa zameriava taktiež na jednotlivé sadzby uplatňované v Česku a na Slovensku, a aj či sa v stavebníctve uplatňujú rôzne druhy sadzieb. Následne akým spôsobom sú zamestnávateľia zaťažovaný platením odvodov za zamestnancov.

V desiatej kapitole sú popísané spôsoby, akými môžu zahraničné osoby podnikat' na území Českej a Slovenskej republiky. Na koniec sú zhrnuté a zhodnotené zistené poznatky, a zdôraznené najväčšie rozdiely v podnikateľskom prostredí v Česku a na Slovensku.

2 CIEĽ PRÁCE

Cieľom diplomovej práce je analyzovať a následne vyhodnotiť podnikateľské prostredie so zameraním na stavebné odvetvie v Českej a Slovenskej republike. S využitím údajov zo Štatistických ročeniek porovnať pre ktorú krajinu je stavebný priemysel dôležitejšou súčasťou k prosperite ekonomiky. Následne prostredníctvom legislatívnej úpravy obidvoch krajín zhodnotiť rozdiely v zložitosti postupu ohlásenia živností a založení vybraných právnych foriem podnikania. Ďalej priblížiť podmienky z hľadiska daňovej záťaže, poprípade inej administratívnej záťaže, ktorej musia podnikatelia čeliť v Česku aj na Slovensku. Na koniec zistiť akým spôsobom môžu v jednej aj druhej krajine podnikat zahraničné osoby. K dosiahnutiu cieľa práce využívať čo najviac legislatívnych zdrojov a aktuálnych článkov, aby boli v diplomovej práci relevantné a najaktuálnejšie informácie.

3 LITERÁRNA REŠERŠE

Literárna rešerše je zameraná predovšetkým na právnu legislatívu, ktorá upravuje podnikanie v Českej a Slovenskej republike. Z odbornej literatúra boli čerpané hlavne poznatky k definíciám a pojmom, ktoré sú používané v diplomovej práci. Pre diplomovú prácu bolo využitých 65 zdrojov, z ktorých sú v tejto kapitole predstavené 3 odborné publikácie a 2 zákony pre obidve krajiny, z ktorých bolo čerpaných najviac informácií. Jedná sa o nasledujúce publikácie a zákony:

„Podnikateľský mýtus“ [22] – odborná kniha napísaná kalifornským poradcom Michaelom E. Gerberom sa venuje životnými fázami podniku a zameriava sa na problémy vývoja podnikov a nástrahy, ktorým môžu firmy čeliť, a ako sa im vyhnúť. Z tejto knihy boli v práci využité poznatky o tom, čo je možné pochopiť pod pojmom podnikateľ.

„Podniková ekonomika“ [10] – odborná kniha napísaná prof. Ing. Miloslavom Synkom, Csc., prof. Ing. Evou Kislingerovou, CSc. a kolektív slúži ako študijná pomôcka pre tých ktorí sa rozhodujú začať podnikat'. Zabýva sa životnými fázami podniku, jeho cieľom a riadením. Z knihy boli čerpané informácie o tom, aké vlastnosti by podnikanie malo mať, aby bolo možné zhodnotiť, že sa jedná o podnikanie.

„Začínamé podnikat'“ [16] – odborná kniha napísaná Doc. Ing. Jitkou Srpovou, Csc. a kolektív sa zaoberá teoretickými poznatkami, príkladmi a tipmi, ktoré môžu využiť začínajúci podnikatelia. V knihe sa nachádzajú aj prípadové štúdie začínajúcich podnikateľov. Z tejto publikácie boli čerpané informácie o typoch živností prostredníctvom, ktorých môžu podnikat' fyzické osoby.

„Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodných spoločnostiach a družstvech (zákon o obchodných korporáciách)“ [57] – je to zákon Českej republiky, ktorý obsahuje podrobnú úpravu jednotlivých typov právnych foriem (verejná obchodná spoločnosť, komanditná spoločnosť, spoločnosť s ručením obmedzeným, akciová spoločnosť a družstvo). Z tohto zákona boli čerpané hlavne informácie o podmienkach a postupe založenia týchto právnych foriem v Česku.

„Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon)“ [58] – je zákon Českej republiky, v ktorom sú uvedené druhy živností, čo je a nie je živnosť, ďalej podmienky prevádzkovania živnosti. Súčasťou zákona sú prílohy, v ktorých sú vypísané jednotlivé živnosti podľa druhu. Z tohto zákona boli využívané informácie o podmienkach

prevádzkovania živností, splnení odbornej spôsobilosti a postupu ohlásenia živností v Česku.

„Zákon č. 513/1991 Zb., obchodný zákonník“ [61] – je zákon, ktorý upravuje právne formy podnikania Slovenskej republiky. Štandardizuje vzťahy, ktoré vznikajú medzi rôznymi podnikateľskými subjektmi, definuje základnú terminológiu a dohliada na vznik podniku. Z tohto zákona boli taktiež čerpané hlavne informácie o podmienkach a postupe založenia jednotlivých právnych foriem na Slovensku.

„Zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon)“ [62] – je zákon, ktorý upravuje podmienky živnostenského podnikania a kontrolu nad ich dodržiavaním v Slovenskej republike. V zákone sú uvedené jednotlivé druhy živností a podmienky ich prevádzkovania. Z tohto zákona boli čerpané informácie o podmienkach prevádzkovania živností a splnení odbornej spôsobilosti na Slovensku.

Ďalším využívaným zdrojom boli odborné články, ktoré sa venovali danej problematike. Tieto články boli z portálov ako napríklad: Podnikajte.sk, Slovensko.sk, Businessinfo.cz, Podnikatel.cz.

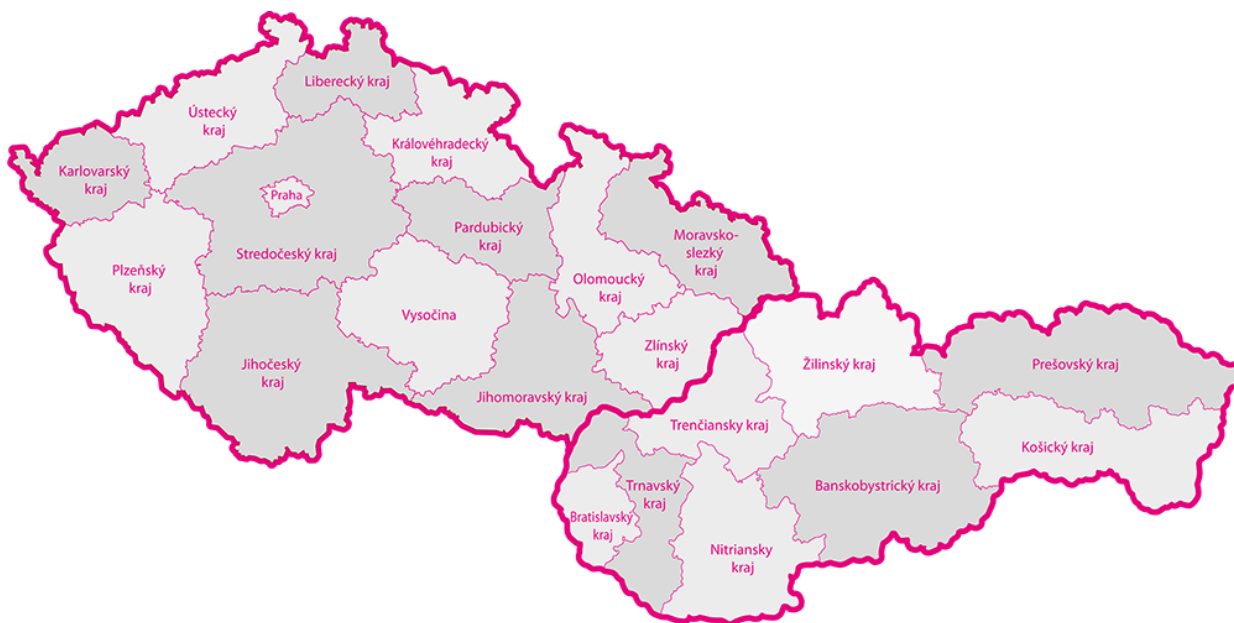
4 POROVNANIE ŠTATISTICKÝCH ÚDAJOV ČESKEJ A SLOVENSKEJ REPUBLIKY SO ZAMERANÍM NA STAVEBNÍCTVO

V Česku aj na Slovensku vychádza každý rok Štatistická ročenka. Na Slovensku je to Štatistická ročenka Slovenskej republiky a v Česku „*Statistická ročenka České republiky*“. Tieto štatistické ročenky spracováva a vydáva Štatistický úrad Slovenskej republiky, respektíve „*Český statistický úrad*“. V obidvoch krajinách sú tieto Štatistické ročenky publikované ku koncu roka a sú v nich uvedené štatistické údaje za predchádzajúci rok. Takže v Štatistickej ročenke publikovanej na konci roka 2023 sú uvedené údaje za rok 2022 a u niektorých dát aj ďalšie predchádzajúce roky. V tejto kapitole budú porovnané štatistické údaje obidvoch krajín zamerané na podnikanie v stavebníctve. Všetky údaje uvedené v tabuľkách tejto kapitoly boli získané zo Štatistických ročeniek Českej a Slovenskej republiky.

4.1 Geografia a počet obyvateľov

Rozloha Českej republiky k 31.12.2022 je 78 871 km². Územie Českej republiky, ako je možné vidieť na obrázku 1 sa delí na kraje. Medzi štrnástimi krajinami je najväčším krajom Stredočeský kraj a naopak najmenším je Hlavné mesto Praha. Počet obyvateľov ku koncu roka 2022 je 10 827 529. (1)

Obrázok 1 Mapa Českej republiky a Slovenskej republiky

Zdroj: Mapa Českej republiky a Slovenskej republiky, dostupné z www.nutrifood.hu (2)

Rozloha Slovenskej republiky podľa štatistickej ročenky je k 31.12.2022 49 034 km². Územie Slovenskej republiky sa taktiež, ako územie Českej republiky delí na kraje. Najväčším krajom spomedzi ôsmich krajov uvedených na obrázku 1 je Banskobystrický kraj a najmenším je Bratislavský kraj. Počet obyvateľov na Slovensku ku koncu roku 2022 je 5 431 752. (4) V Českej republike je približne dvojnásobný počet obyvateľov, ako v Slovenskej republike, aj keď jej rozloha nie je dvojnásobne väčšia, ako rozloha Slovenska.

4.2 Údaje o zamestnanosti v stavebníctve

V nižšie uvedených tabuľkách sú uvedené priemerné počty zamestnancov v stavebníctve na území Českej a Slovenskej republiky. Sledované obdobie u vývoja počtu zamestnancov v stavebníctve je za roky 2019, 2020 a 2021. Bohužiaľ štatistické údaje za rok 2022 v tomto prípade nie sú v Štatistickej ročenke Českej republiky uvedené. Aj keď v Štatistickej ročenke SR sú tieto údaje za rok 2022 uvedené nebudú spracované, pretože ich nie je možné porovnať s Českou republikou. V tabuľke 1 je uvedený prehľad zamestnanosti so zameraním na stavebníctvo v Českej republike, a počet osôb u jednotlivých rokoch je uvedený v tisícoch osôb.

Tabuľka 1 Prehľad priemernej zamestnanosti v stavebníctve v Českej republike

ČESKÁ REPUBLIKA		2019	2020	2021
Celková zamestnanosť podľa činností	celkom (tisícoch osôb)	4 067,0	3 992,1	4 001,1
	celkom (tisícoch osôb) - stavebníctvo	209,8	209,3	214,2
	podiel (%)	5,16 %	5,24 %	5,35 %

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Štatistickej ročenky Českej republiky 2023, str. 328 (1)

Z tabuľky je možné vidieť, že celková priemerná zamestnanosť v roku 2019 bola vyše 4 mil. osôb. V nasledujúcom roku 2020 klesla na približne 3,99 mil. osôb, a v poslednom sledovanom roku 2021 celková priemerná zamestnanosť opäť narástla na hodnotu 4 mil. osôb. Z týchto priemerných počtov zamestnaných osôb sú v tabuľke 1 uvedené, aj priemerné počty osôb, ktorý sú zamestnaný v stavebnom priemysle. Aj napriek tomu, že celkový priemerný počet zamestnanosti na území ČR v roku 2020 klesol, tak priemerný počet zamestnancov zamestnaných v stavebníctve v rokoch 2019 a 2020 sa výrazne nezmenil, a pohyboval sa približne okolo 209 000 osôb. V roku 2021 sa počet zamestnaných osôb v stavebníctve zvýšil na približne 214 000 osôb.

Rovnaká tabuľka je vytvorená aj pre Slovensku republiku. Z tabuľky 2 je vidieť, že celkový priemerný počet zamestnaných osôb na Slovensku v roku 2019 bol 2,445 mil. osôb. Rovnako, ako v Česku aj na Slovensku klesol v roku 2020 počet zamestnaných osôb, tento pokles bol aj v roku 2021. V stavebníctve bolo v roku 2019 zamestnaných priemerne 182 737 osôb. V roku 2020 počet zamestnaných osôb v stavebnom priemysle mierne klesol na 181 380 osôb, a v roku 2021 stúpol späť na 182 484 osôb. V stavebníctve bolo zamestnaných v sledovanom období približne 7,5 % osôb z celkového priemerného počtu zamestnaných osôb na území SR.

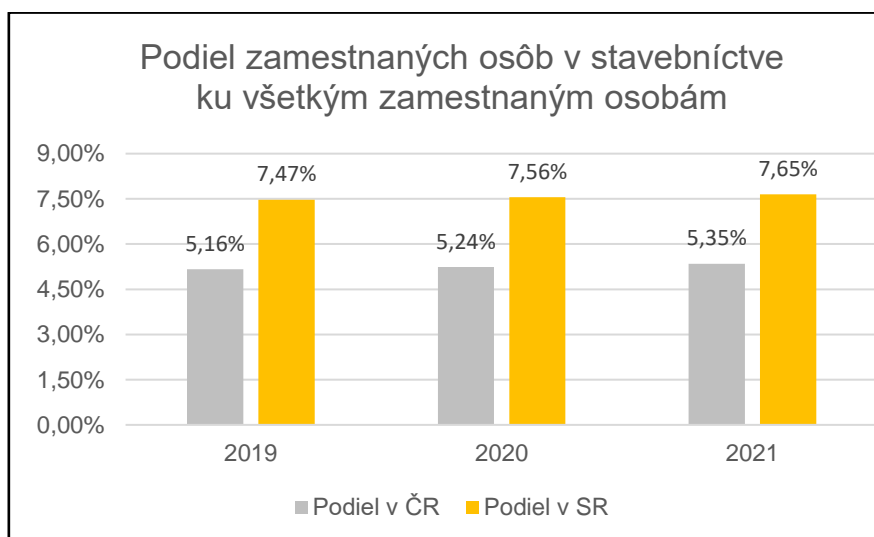
Tabuľka 2 Prehľad priemernej zamestnanosti v stavebníctve v Slovenskej republike

SLOVENSKÁ REPUBLIKA		2019	2020	2021
Celková zamestnanosť podľa činností	celkom osôb	2 445 190	2 399 070	2 385 118
	celkom osôb - stavebníctvo	182 737	181 380	182 484
	podiel (%)	7,47 %	7,56 %	7,65 %

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Štatistickej ročenky Slovenskej republiky 2023 (3)

Graf 1 znázorňuje podiel počtu zamestnancov pracujúcich v stavebníctve, k celkovému počtu zamestnancov v sledovanom období na území Českej a Slovenskej republiky. Z grafu je možné vidieť, že na Slovensku je v stavebníctve zamestnaných viac osôb ako v Česku. Na Slovensku je v stavebníctve zamestnaných okolo 7,5 % a v Česku približne 5 %. Počas všetkých troch sledovaných rokov je rozdiel zamestnanosti v stavebníctve medzi Slovenskom a Českom približne 2 %.

Graf 1 Prehľad osôb zamestnaných v stavebníctve ku všetkým zamestnaným osobám

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Štatistickej ročenky Českej republiky 2023, str. 328 (1) a Štatistickej ročenky Slovenskej republiky 2023 (3)

4.3 Hrubá pridaná hodnota v stavebníctve

Ďalším ukazovateľom je hrubá pridaná hodnota v stavebníctve podľa, ktorej môžeme určiť hospodársku výkonnosť. Metodické vysvetlivky v Štatistickej ročenke Českej republiky definujú hrubú pridanú hodnotu ako rozdiel medzi celkovou produkciou a medzispotrebou. Medzispotreba sa skladá z hodnoty výrobkov a služieb na vstupe, ktoré sú následne spotrebované vo výrobnom procese (4). Sledované obdobie je rovnaké ako u zamestnanosti. V tabuľke 3 sú uvedené sumy hrubej pridanej hodnoty celkovo, a hrubej pridanej hodnoty v stavebníctve na území Českej republiky v mil. českých korún. Celková hrubá pridaná hodnota v Českej republike v roku 2020 klesla a v roku 2021 zase stúpila. U hrubej pridanej hodnoty v stavebníctve je vidieť pokles v roku 2020, aj v roku 2021.

Tabuľka 3 Hrubá pridaná hodnota v stavebníctve v Českej republike

ČESKÁ REPUBLIKA		2019	2020	2021
Hrubá pridaná hodnota podľa činností	celkom (mil. Kč)	4 784 020	4 532 168	4 687 236
	celkom (mil. Kč) - stavebníctvo	225 953	202 886	197 379
	podiel (%)	4,72 %	4,48 %	4,21 %

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Štatistickej ročenky Českej republiky 2023, str. 187 (1)

V tabuľke 4 sú uvedené hodnoty hrubej pridanej hodnoty na Slovensku. Hodnoty sú uvedené v miliónoch eur. Rovnako ako v Česku, tak aj na Slovensku celková hrubá pridaná hodnota v roku 2020 klesla. Následne v roku 2021 stúpila až na sumu, ktorá prevýšila sumu z roku 2019. Hrubá pridaná hodnota v stavebníctve na Slovensku počas celého sledovaného obdobia klesala.

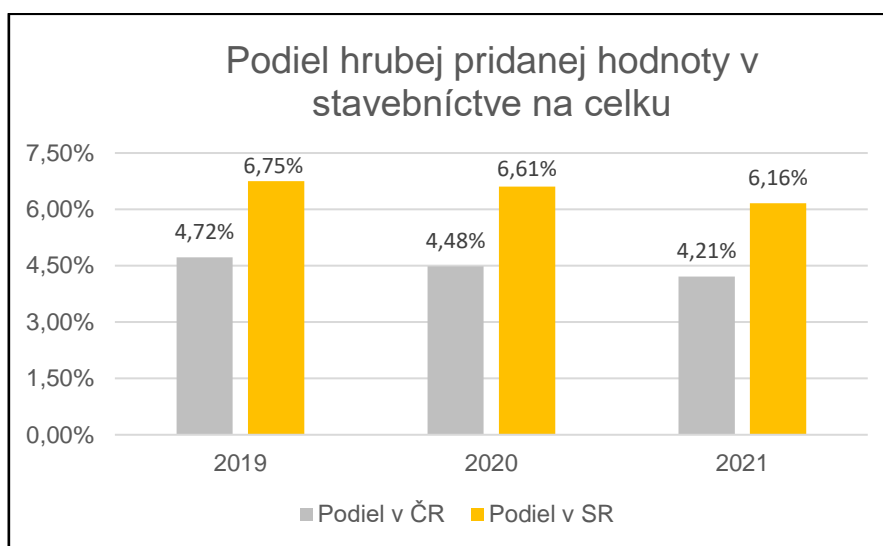
Tabuľka 4 Hrubá pridaná hodnota v stavebníctve v Slovenskej republike

SLOVENSKÁ REPUBLIKA		2019	2020	2021
Hrubá pridaná hodnota podľa činností	celkom (mil. €)	84 426	83 778	89 465
	celkom (mil. €) - stavebníctvo	5 698	5 541	5 513
	podiel (%)	6,75 %	6,61 %	6,16 %

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Štatistickej ročenky Slovenskej republiky 2023 (3)

Graf 2 znázorňuje podiel hrubej pridanej hodnoty v stavebníctve k celkovej hrubej pridanej hodnote v Česku a na Slovensku. Podiel hrubej pridanej hodnoty v stavebníctve k celku v Českej republike bol v roku 2019 najväčší, a v nasledujúcich rokoch klesal až na hodnotu 4,21 %. Na Slovensku je podiel hrubej pridanej hodnoty k celku vyšší ako v Česku. Hodnota sa pohybuje okolo 6 % ale od roku 2019 klesá.

Graf 2 Podiel hrubej pridanej hodnoty v stavebníctve na celku

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Štatistickej ročenky Českej republiky 2023, str. 187 (1) a Štatistickej ročenky Slovenskej republiky 2023 (3)

Z analyzovaných dát z pohľadu ekonomiky vyplýva, že odvetvie stavebníctva je pre Slovenskú ekonomiku veľmi dôležité, pretože vytvára viac hrubej pridanej hodnoty ako v Česku.

4.4 Počet právnických osôb podľa vybraných právnych foriem

V Štatistickej ročenke Slovenskej republiky a v Štatistickej ročenke Českej republiky sú uvedené údaje o počtu registrovaných právnických osôb. V nižšie uvedených tabuľkách sú pre obe krajiny uvedené počty zaregistrovaných právnických osôb celkovo, a následne koľko z celkového počtu tvoria spoločnosti s ručením obmedzeným a akciové spoločnosti. Sledované obdobie v tomto prípade je od roku 2020 do roku 2022.

V Českej republike bolo v roku 2020 registrovaných 788 141 právnických osôb. V nasledujúcom roku 2021 tento počet stúpol, a rovnako tak stúpol aj v roku 2022, v ktorom bolo 817 893 zaregistrovaných právnických osôb. Z celkového počtu právnických osôb z roku 2020 je 62,4 % spoločností s ručením obmedzeným a 3,39 % akciových spoločností. V roku 2021 percento spoločností s ručením obmedzeným aj akciových

spoločností mierne zrástlo. Z tabuľky 5 je možné vidieť, že počas celého sledovaného obdobia sa počet spoločností s ručením obmedzeným v Českej republike výrazne nezmenil, to isté platí aj u akciových spoločnostiach. Celkovo je v Česku veľmi málo registrovaných akciových spoločností oproti spoločnostiam s ručením obmedzeným. Ostatné právne formy tvoria približne 34 % z celkového počtu právnických osôb.

Tabuľka 5 Počet právnických osôb podnikajúcich na území Českej republiky

ČESKÁ REPUBLIKA			
Právnické osoby podľa právnych foriem	2020	2021	2022
Právnické osoby spolu	788 141	803 942	817 893
Spoločnosti s ručením obmedzeným (s.r.o.)	491 811	507 405	521 588
Podiel (%)	62,40 %	63,11 %	63,77 %
Akciové spoločnosti (a.s.)	26 733	26 974	27 167
Podiel (%)	3,39 %	3,36 %	3,32 %

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Štatistickej ročenky Českej republiky 2021, 2022, 2023 (6) (5) (1)

Na území Slovenskej republiky bolo v roku 2020 registrovaných 296 876 právnických osôb. V nasledujúcich dvoch rokoch počet právnických osôb mierne stúpol. Z celkového počtu právnických osôb bolo v roku 2020 registrovaných 233 117 spoločností s ručením obmedzeným a 5 404 akciových spoločností, ako je možné vidieť v tabuľke 6. Rovnako ako v Českej republike aj na Slovensku počet spoločností s ručením obmedzeným počas sledovaného obdobia stúpal. U akciových spoločnostiach naopak počet v roku 2021 aj 2022 mierne klesol. Na Slovensku je taktiež nízky počet akciových spoločností oproti spoločnostiam s ručením obmedzeným. Zvyšné právnické osoby neuvedené v tabuľke 6 tvoria necelých 20 % z celkového počtu registrovaných právnych osôb v Slovenskej republike.

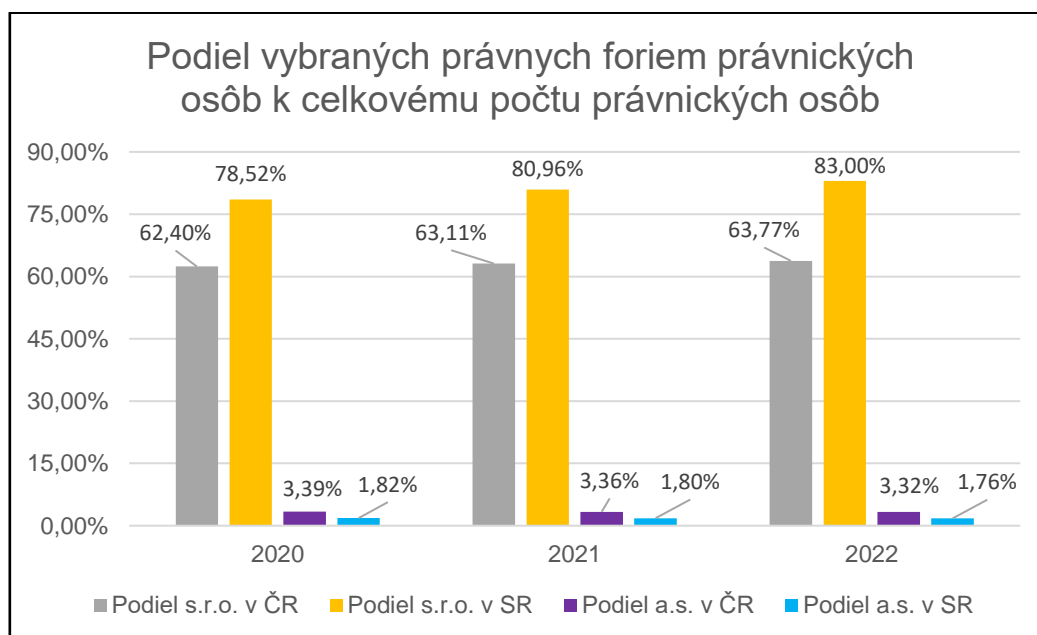
Tabuľka 6 Počet právnických osôb podnikajúcich na území Slovenskej republiky

SLOVENSKÁ REPUBLIKA			
Právnické osoby podľa právnych foriem	2020	2021	2022
Právnické osoby spolu	296 876	298 977	305 976
Spoločnosti s ručením obmedzeným (s.r.o.)	233 117	242 056	253 950
Podiel (%)	78,52 %	80,96 %	83,00 %
Akciové spoločnosti (a.s.)	5 404	5 392	5 380
Podiel (%)	1,82 %	1,80 %	1,76 %

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Štatistickej ročenky Slovenskej republiky 2021, 2022, 2023 (8) (7) (3)

V grafe 3 sú znázornené všetky podiely vybraných právnych foriem právnických osôb k celkovému počtu právnických osôb v Českej a Slovenskej republike. Z grafu je možné vidieť, že na Slovensku je podielovo viac zaregistrovaných spoločností s ručením obmedzeným ako v Česku. U akciových spoločností je to presne naopak, takže podielovo viac je zaregistrovaných akciových spoločností v Česku ako na Slovensku.

Graf 3 Podiel vybraných právnych foriem právnických osôb k celku v oboch krajinách

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Štatistickej ročenky Slovenskej republiky 2021, 2022, 2023 (8) (7) (3) a Štatistickej ročenky Českej republiky 2021, 2022, 2023 (6) (5) (1)

Celkovo je možné zhodnotiť, že v Slovenskej republike je viacej využívaná právna forma podnikania spoločnosti s ručením obmedzeným ako v Českej republike. Síce počet týchto registrovaných spoločností je výrazne vyšší v Česku ako na Slovensku, tak práve podiel vyjadrený v percentách určuje, že na Slovensku je táto právna forma podnikania využívaná častejšie.

4.5 Počet fyzických a právnických osôb podnikajúcich v stavebníctve

Táto kapitola analyzuje koľko fyzických a právnických osôb podniká práve v stavebnom odvetví v Českej a Slovenskej republike. Tak ako v predošlých podkapitolách aj v tejto bude k porovnaniu slúžiť podiel fyzických a právnických osôb podnikajúcich v stavebníctve k celkovému počtu fyzických a právnických osôb.

V prvej tabuľke 7 sú uvedené údaje pre Českú aj Slovenskú republiku. Celkový počet podnikajúcich fyzických osôb v ČR v roku 2020 prekročil 2 mil., naopak na Slovensku je tento počet v danom roku výrazne menší, čo sa dá očakávať vzhľadom k rozdielu počtu obyvateľov oboch krajín. V Česku celkový počet podnikajúcich fyzických osôb počas roku 2021 aj 2022 stúpol, to isté platí aj pre Slovensko. V poslednom sledovanom roku v Česku podnikalo 2 178 948 fyzických osôb a na Slovensku 404 234 fyzických osôb. Je možné skonštatovať, že narastajúci počet fyzických osôb v oboch krajinách je priaznivým znakom pre ich ekonomiku.

Z celkového počtu fyzických osôb podnikalo v stavebníctve na území Českej republiky 292 739 osôb v roku 2020. V priebehu nasledujúcich rokov sa počet fyzických osôb podnikajúcich v stavebníctve v ČR mierne zvýšil. Na Slovensku v roku 2020 podnikalo v stavebníctve 81 295 fyzických osôb a rovnako ako v Česku aj na Slovensku tento počet narástol počas nasledujúcich dvoch rokov. Tento nárast bol trochu väčší ako v Česku, a vyšplhal sa až na 103 390 podnikajúcich fyzických osôb na území Slovenskej republiky.

Tabuľka 7 Počet fyzických osôb podnikajúcich v stavebníctve v Česku a na Slovensku

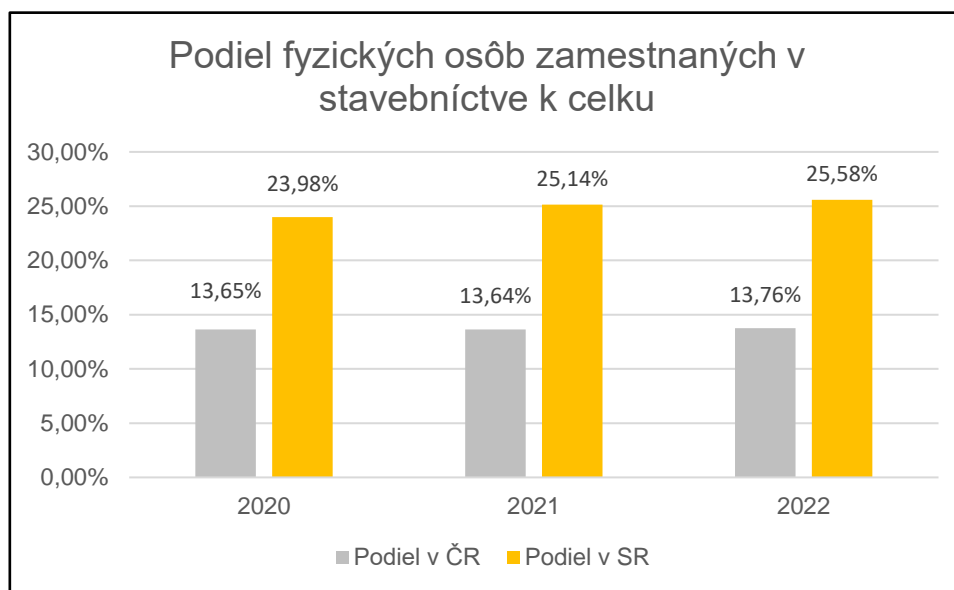
ČESKÁ REPUBLIKA			
Fyzické osoby podľa prevažujúcej činnosti	2020	2021	2022
Celkom fyzických osôb	2 144 822	2 172 322	2 178 948
Stavebníctvo	292 739	296 303	299 738
Podiel (%)	13,65 %	13,64 %	13,76 %
SLOVENSKÁ REPUBLIKA			
Fyzické osoby podľa prevažujúcej činnosti	2020	2021	2022
Celkom fyzických osôb	339 000	376 874	404 234
Stavebníctvo	81 295	94 729	103 390
Podiel (%)	23,98 %	25,14 %	25,58 %

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Štatistickej ročenky Slovenskej republiky 2021, 2022, 2023 (8) (7) (3) a Štatistickej ročenky Českej republiky 2021, 2022, 2023 (6) (5) (1)

Graf 4 na druhej strane znázorňuje percentuálne koľko fyzických osôb podniká v stavebnom odvetví z celkového počtu podnikajúcich fyzických osôb na území Českej a Slovenskej republiky počas sledovaného obdobia. Na prvý pohľad je vidieť, že na Slovensku je tento podiel väčší ako v Česku. Na Slovensku sa podiel podnikajúcich fyzických osôb v stavebníctve počas celého sledovaného obdobia pohybuje nad hranicou 23 % a v Českej republike sa tento podiel pohybuje počas všetkých troch rokov nad hranicou 13 %. Rozdiel v počte podnikajúcich fyzických osôb v stavebníctve k celkovému

počtu podnikajúcich fyzických osôb v Česku a na Slovensku je približne 10 %. Čo znamená, že na Slovensku podniká v stavebníctve o 10 % viac fyzických osôb k celkovému počtu fyzických osôb ako v Česku. Celkovo je možné predpokladať, že aj v roku 2023 môže nastať nárast podnikajúcich fyzických osôb v stavebníctve v Českej aj Slovenskej republike.

Graf 4 Podiel fyzických osôb zamestnaných v stavebníctve k celku v oboch krajinách

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Štatistickej ročenky Slovenskej republiky 2021, 2022, 2023 (8) (7) (3) a Štatistickej ročenky Českej republiky 2021, 2022, 2023 (6) (5) (1)

V poslednej tabuľke 8 na ďalšej strane sú uvedené celkové počty podnikajúcich právnických osôb v jednotlivých rokoch v Českej a Slovenskej republike. Taktiež aj počty koľko z celkového počtu právnických osôb podniká priamo v stavebnom odvetví. V Česku v roku 2020 bolo celkovo zaregistrovaných právnických osôb 788 141 a na Slovensku 296 876 právnických osôb. V Česku tento počet nasledujúce dva roky stúpil až na 817 893 registrovaných právnických osôb. Na Slovensku taktiež rástol počet právnických osôb počas ďalších dvoch rokov podobne ako v Česku, a dosiahol počet 305 976 podnikajúcich právnických osôb v roku 2022.

Z celkového počtu právnických osôb v roku 2020 podnikalo v stavebníctve na území Českej republiky 47 671 osôb. Aj tento počet počas celého sledovaného obdobia mierne rástol. Na Slovensku v roku 2020 podnikalo v stavebníctve 26 882 právnických osôb. Na rozdiel od Česka na Slovensku nastal pokles u počtu právnických osôb podnikajúcich v stavebníctve v roku 2021. V poslednom roku tento počet zase narástol ale neprekročil počet z prvého sledovaného roku.

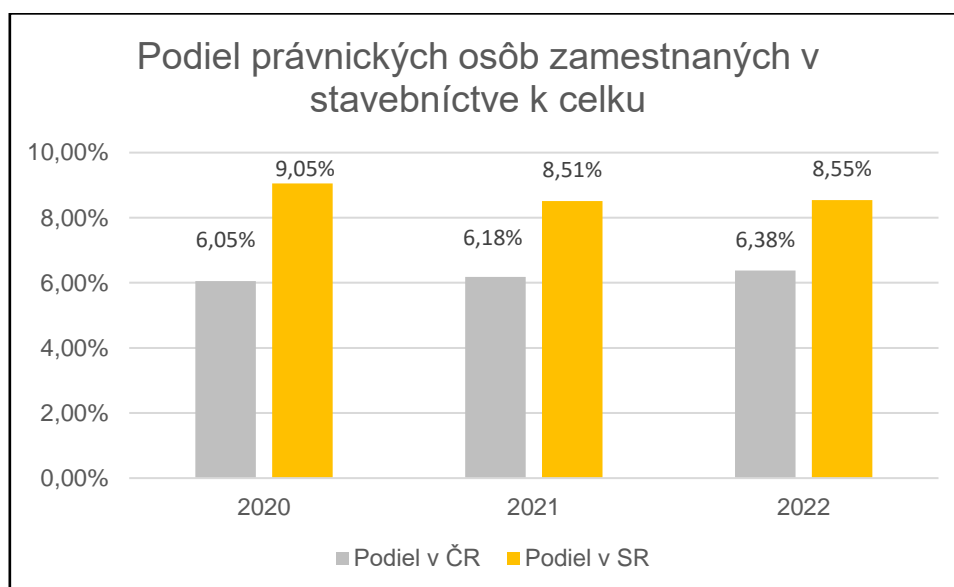
Tabuľka 8 Počet právnických osôb podnikajúcich v stavebníctve v Česku a na Slovensku

ČESKÁ REPUBLIKA			
Právnické osoby podľa prevažujúcej činnosti	2020	2021	2022
Celkom právnických osôb	788 141	803 942	817 893
Stavebníctvo	47 671	49 656	52 192
Podiel (%)	6,05 %	6,18 %	6,38 %
SLOVENSKÁ REPUBLIKA			
Právnické osoby podľa prevažujúcej činnosti	2020	2021	2022
Celkom právnických osôb	296 876	298 977	305 976
Stavebníctvo	26 882	25 457	26 146
Podiel (%)	9,05 %	8,51 %	8,55 %

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Štatistickej ročenky Slovenskej republiky 2021, 2022, 2023 (8) (7) (3) a Štatistickej ročenky Českej republiky 2021, 2022, 2023 (6) (5) (1)

V poslednom grafe 5 sú znázornené podiely právnických osôb podnikajúcich v stavebníctve k celkovému počtu právnických osôb v Česku aj na Slovensku. Podobne ako u fyzických osôb aj v tomto grafe je vidieť, že na Slovensku je podiel podnikajúcich právnických osôb väčší ako v Česku. Tento rozdiel je menší a počas celého sledovaného obdobia sa pohybuje v rozmedzí dvoch až troch percent. Keďže v obidvoch krajinách sa tento podiel pohybuje v približne rovnakých hodnotách počas všetkých troch rokov, je možné predpokladať, že ani v roku 2023 sa výrazne nezmení.

Graf 5 Podiel právnických osôb zamestnaných v stavebníctve k celku v obidvoch krajinách

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Štatistickej ročenky Slovenskej republiky 2021, 2022, 2023 (8) (7) (3) a Štatistickej ročenky Českej republiky 2021, 2022, 2023 (6) (5) (1)

Celkovo je možné zhodnotiť, že podielovo na Slovensku podniká viacej fyzických a právnických osôb v stavebníctve k celkovému počtu registrovaných fyzických a právnických osôb. Stavebníctvo je pre Slovenskú republiku dôležitým sektorom, keďže približne až 25 % fyzických osôb podniká práve v stavebnom odvetví. Z analyzovaných dát získaných zo Štatistických ročeniek vyplýva, že pre ekonomiku Českej republiky nie je stavebné odvetvie až tak dôležité ako pre ekonomiku Slovenskej republiky.

5 VYMEDZENIE ZÁKLADNÝCH POJMOV A LEGISLATÍVY V OBOCH KRAJINÁCH

Táto kapitola predstaví základnú terminológiu súvisiacu s podnikaním, t.j. podnik, podnikateľ, čo to je živnosť ako predmet podnikania, akým spôsobom môže živnostník podnikat' v oboch krajinách a jednotlivé právne formy podnikania. Taktiež vymedzí aké zákony sa tejto terminológii dotýkajú v legislatíve Českej a Slovenskej republiky. Existuje veľmi veľa zákonov, ktoré upravujú podnikanie v týchto dvoch krajinách a preto sa táto kapitola zameria na päť základných a najdôležitejších zákonov.

5.1 Pojem podnikanie

Každé podnikanie zahŕňa úsilie o generovanie príjmov, ale nie všetky činnosti vytvárajúce príjmy sú považované za podnikanie. Správne zaradenie výkonu konkrétnej činnosti, či už ide o obchodnú činnosť, doplnkovú činnosť alebo jednorazovú činnosť, ovplyvní niekoľko ďalších povinností vrátane daňových a odvodových. (9)

Podnikanie má niekoľko základných vlastností:

- základným motívom podnikania je snaha o navýšenie vloženého kapitálu, čo v prevažnej väčšine prípadov znamená dosahovanie ziskov tak, že výnosy prevyšujú nad nákladmi;
- pre podnikateľa by malo byť na prvom mieste uspokojenie potrieb, záujmov a požiadaviek zákazníkov, pretože zisk je možné doceliť predovšetkým uspokojením zákazníkov;
- podnikatelia využívajú svoje produkty a služby prostredníctvom trhu aby uspokojili potreby zákazníkov, čo má za následok, že musia čeliť rizikám. Snahou podnikateľa je eliminácia týchto rizík prostredníctvom stratégie podniku, sledovaním zmien na trhu tak, aby dané rizika nepresahovali prijateľnú úroveň pre podnikateľský subjekt;
- charakteristickým rysom každého podnikania je, že podnikatelia na začiatku investujú do svojho podnikania kapitál, či už vlastný alebo vypožičaný. Veľkosť tohto kapitálu sa značne líši v závislosti od oblasti v ktorom podnikateľ chce podnikat' a od jeho veľkosti. (10)

Aby bolo možné hovoriť o podnikaní, musia byť súčasne splnené nasledujúce predpoklady:

- **samostatnosť** – predpoklad, že osoba vykonávajúca danú činnosť je schopná sa sama rozhodnúť, ako činnosť organizovať, kedy a kde ju bude vykonávať;
- **ziskovosť** - označuje skutočnosť, že daná činnosť alebo výsledky tejto činnosti sú poskytované za úhradu;
- **vo vlastnom záujme a zodpovednosti** - konkrétnu činnosť musí osoba vykonávať výhradne vo svojom mene, pričom iba táto osoba nesie plnú zodpovednosť za výsledky svojej činnosti a za prípadné porušenie povinností či zákonných ustanovení;
- **živnosť alebo obdobný spôsob vykonávania činnosti** – u tohto znaku je rozhodujúci charakter vykonávaných činností, nie to, či má dotyčná osoba na vykonávanie tejto činnosti podnikateľské oprávnenie;
- **dôslednosť** - nemusí nutne znamenať nadväznosť alebo zotrvanie, úplne postačí zámer opakovať danú činnosť, ale nemôže ísť o činnosť náhodnú;
- **účel dosahovania zisku** – predmetom alebo motívom činnosti by malo byť vytváranie zisku, ale nie je rozhodujúce, či je zisk skutočne dosahovaný. V podnikaní často dochádza k situáciám, kedy nie sú naplnené očakávané zisky, preto sa stratový podnik dá nazvať aj podnikaním. U malého podnikateľa môže jeho celková spokojnosť so samostatnou činnosťou prevyšovať ziskové hľadisko. (11)

Jasné vymedzenie pojmov v zákone a právnom poriadku zabezpečuje efektívnejšiu ochranu fyzických a právnických osôb a ich práv a zákonom chránených záujmov. Na druhej strane však zjavne ani nie je možné, aby si príslušná právna úprava vymedzila pre vlastnú aplikáciu všetky pojmy, na ktoré sa vzťahuje. Problémy môžu nastať, ak existuje rozdielne chápanie toho, ako určitá inštitúcia uplatňuje právo, či už pri výklade, preklade alebo aplikácii. (12)

5.1.1 Kľúčové zákony upravujúce podnikanie v Českej republike

Na území Českej republiky je používaných niekoľko základných zákonov a predpisov upravujúce jednotlivé formy podnikania a ich podmienok.

Prvý zákon, ktorý je potrebné zmieniť je „**zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník**“ – ide o zásadné zákonné ustanovenie, ktoré platí vždy, pokiaľ zvláštny zákon neobsahuje vlastné zákonné ustanovenia. Tento zákon vymedzuje základné pojmy (fyzická osoba,

právnická osoba, podnikateľ, podnikanie, korporácie, spotrebiteľ atď.) obsahuje predpisy o všeobecných otázkach podnikania (správanie podnikateľov, zmluvné vzťahy, záväzky atď.).

Ďalšie zákony upravujúce podnikanie v ČR sú:

„Zákon č. 90/2012 Zb., o obchodných spoločnostiach a družstvach (zákon o obchodných korporáciach)“ obsahuje podrobnú úpravu jednotlivých typov obchodných spoločností (verejná obchodná spoločnosť, komanditná spoločnosť, spoločnosť s ručením obmedzeným, akciová spoločnosť a družstvo).

Zákon o obchodných korporáciách nahradil *„Obchodní zákoník (zákon č. 513/1991 Sb.)“*, ktorý bol na začiatku roku 2014 zrušený. Obchodný zákonník upravoval oblasť obchodného práva, ktorého súčasťou bolo súkromné právo a obsahoval podrobnosti o majetkových pomeroch medzi podnikateľmi. Všeobecnou právnou normou súkromného práva je občiansky zákonník, zatiaľ čo obchodný zákonník bol najdôležitejšou špecializovanou právnou normou občianskeho zákonníku. (13)

„Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob“ obsahuje úpravy obchodného registra, určuje kto, za akých podmienok a aké údaje sa do obchodného registra zapisuje a upravuje postupy pri zápise notárom do obchodného registra.

„Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)“. Zákon ustanovuje druhy živností (živnosť koncesovaná, živnosť ohlasovacia - živnosť remeselná, viazaná a voľná), čo je a nie je živnosť, ďalej podmienky prevádzkovania živnosti (splnenie odbornej spôsobilosti), rozsah živnosti, živnostenské oprávnenia, ďalej požiadavky na vydávanie živnostenských listov/koncesných listov a ich centralizovanú evidenciu.

- podľa § 2 živnostenského zákona č. 455/1991 Zb. podnikanie definujeme ako *„soustavnou činnost provozovanou samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem.“*

Na oprávnenie podnikania v režime živnostenského zákona musí mať podnikateľ príslušné živnostenské oprávnenie na činnosti, ktorým sa venuje. Činnosti, ktoré nie sú živnosťou a sú vylúčené z režimu živnostenského zákona, sú podrobne uvedené v § 3 živnostenského zákona. Úplný zoznam neobchodných činností sa v priebehu rokov menil. (14)

„**Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce**“ - upravuje výkon závislej činnosti, teda podmienky, za ktorých môže podnikateľ využiť na výkon svojej podnikateľskej činnosti iné osoby, obsahuje podrobné ustanovenia o vzniku, zmene alebo skončení pracovného pomeru, a o právach a povinnostiach zamestnávateľa a zamestnanca. (11)

5.1.2 Kľúčové zákony upravujúce podnikanie v Slovenskej republike

Aj na území Slovenskej Republiky upravuje podnikanie niekoľko zákonov a predpisov. V tejto podkapitole sú spomenuté najzakladanejšie zákony upravujúce podnikanie v SR.

„**Zákon č. 40/1964 Zb., občiansky zákonník**“ obsahuje predpisy z oblasti občianskych práv a slobôd, najmä ochrany osobnosti a vlastníctva. Občiansky zákonník ďalej upravuje majetkové pomery fyzických a právnických osôb, majetkové vzťahy medzi týmito osobami a štátom a vzťahy vyplývajúce z ochrany individuálnych práv, ak tieto občianskoprávne vzťahy neupravujú iné zákony. Taktiež upravuje aj právne vzťahy z duševného vlastníctva.

„**Zákon č. 513/1991 Zb., obchodný zákonník**“ je základným zdrojom informácií o podnikaní a obchode, a delí sa na štyri hlavné časti. Štandardizuje vzťahy, ktoré vznikajú medzi rôznymi podnikateľskými subjektmi, definuje základnú terminológiu a dohliada na vznik podniku, a upresňuje kto a akou formou môže vykonávať podnikateľskú činnosť.

- podľa § 2 obchodného zákonníku č. 513/1991 Zb. sa podnikaním rozumie: *„sústavná činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku alebo na účel dosiahnutia merateľného pozitívneho sociálneho vplyvu, ak ide o hospodársku činnosť registrovaného sociálneho podniku podľa osobitného predpisu.“* (61)

„**Zákon č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov**“ upravuje zoznam údajov, ktoré sa zapisujú do obchodného registra, ďalej obsah zbierky listín, postup pri zápise daných údajov a ich zmien, následne o výmaze zapísaných údajov v obchodnom registri. Subjekty zapísané v obchodnom registri možno rozlišovať z viacerých hľadísk, napríklad či je osoba povinná sa registrovať alebo je jej zápis dobrovoľný, alebo či zápisom do obchodného registra vzniká nová právnická osoba alebo nie.

„Zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon)“.

Predmetom novely živnostenského zákona sú podmienky živnostenského podnikania. Upravuje dané podmienky a kontrolu nad ich dodržiavaním. Predpisy sa týkajú evidencie vzťahov obchodných subjektov podnikajúcich na základe živnostenského oprávnenia alebo určitého vydaného oprávnenia.

„Zákon č. 311/2001 Z. z., zákonník práce“ upravuje individuálne pracovnoprávne a kolektívne pracovnoprávne vzťahy. Jednou zo základných zásad zákonníka práce je, že pracovný pomer upravený týmto zákonom možno založiť len so súhlasom fyzickej osoby a zamestnávateľa. Výkon práv a povinností vyplývajúcich z pracovného pomeru musí byť v súlade s dobrými mravmi, nikto nesmie tieto práva a povinnosti zneužívať na úkor iného účastníka pracovného pomeru alebo spoluzamestnancov.

5.2 Živnosť ako predmet podnikania

Živnosť alebo predmet podnikania je činnosť, ktorú obchodný subjekt vykonáva za účelom dosiahnutia zisku. Každý podnikateľ profituje z určitej oblasti činnosti, a preto sa venuje vybranému predmetu podnikania. Predmetom podnikania môže byť napríklad vedenie účtovníctva, kovoobrábanie, poskytovanie služieb rýchleho občerstvenia v súvislosti s priamym spotrebiteľským predajom. (15)

Podnikatelia sa nemusia venovať len jednej podnikateľskej činnosti, ale môžu sa venovať aj viacerým podnikateľským činnostiam, a to najčastejšie preto, lebo určité podnikateľské činnosti na seba nadväzujú. Podnikateľ môže napríklad nielen prevádzkovať fitness centrum (obchod so športovými potrebami a regeneračnými pomôckami), ale aj predávať doplnky výživy zákazníkom vo svojich priestoroch (nákupom tovaru za účelom jeho predaja konečnému spotrebiteľovi). (15)

5.2.1 Druhy živností v Českej republike

Živnosti sa v Českej Republike delia do dvoch kategórií, a to na živnosti ohlasované, ktoré sa ešte delia na ďalšie tri skupiny, a živnosti koncesované. Živnosti ohlasované môžu byť prevádzkované na základe obyčajného ohlásenia príslušným orgánom, zatiaľ čo na prevádzkovanie koncesovaných živností je požadované špeciálne povolenie od štátu. (16)

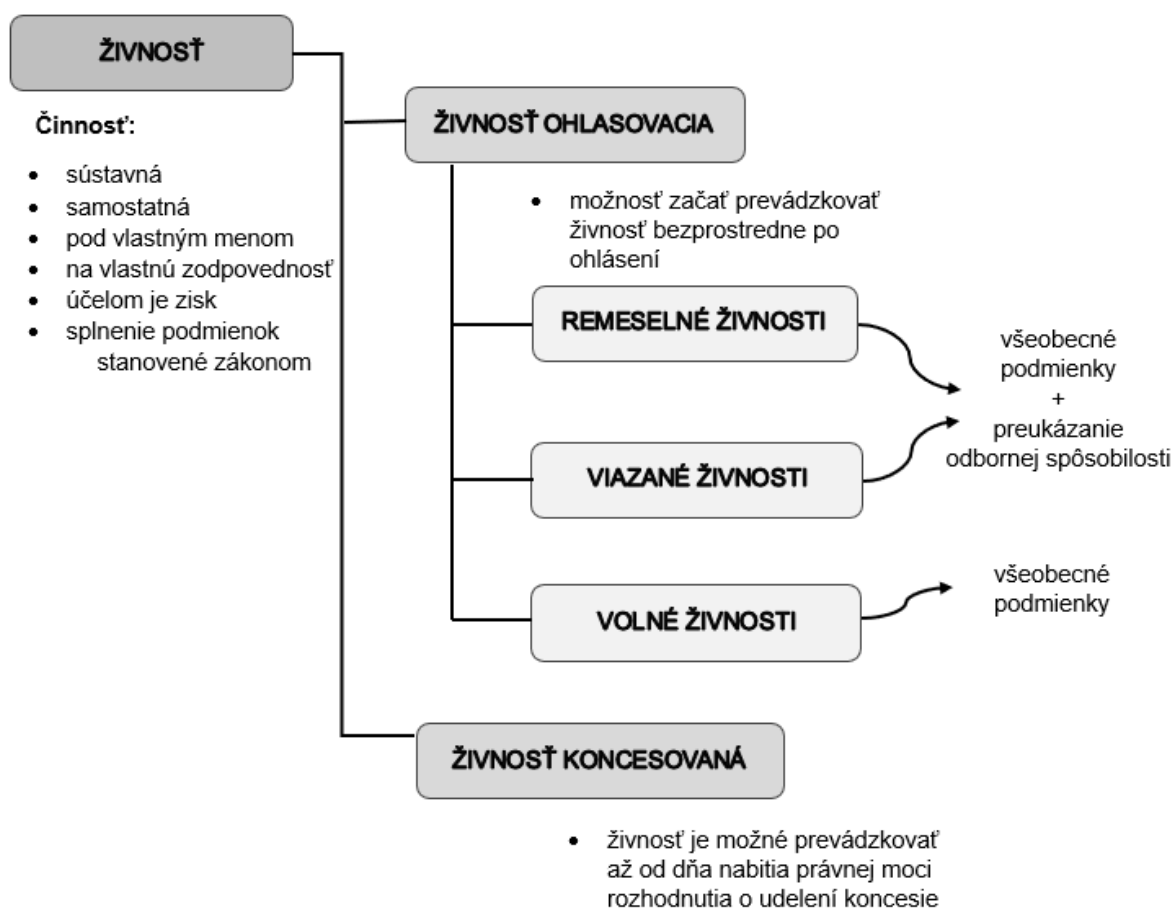
Živnosti ohlasovacie

Živnosti ohlasovacie môžu byť prevádzkované jednoduchým ohlásením ktorémukoľvek živnostenskému úradu. Ohlásenie živnosti nemusí prechádzať žiadnym schvaľovacím procesom zo strany príslušných orgánov. Pokiaľ žiadateľ splní všetky zákonom ustanovené podmienky, živnostenský úrad ho do 5 dní odo dňa oznámenia zapíše do živnostenského registra a vydá podnikateľovi výpis. (17)

U živnosti ohlasovacích nie je uplatnený tzv. povoľovací režim ako to je u živnosti koncesovaných. Príslušné orgány majú ale možnosť v zákonnej dobe určitú činnosť zakázať. Pokiaľ ju v zákonnej dobe nezakážu, je ohlásená živnosť považovaná za oprávnenú. Živnostenské oprávnenie nevzniká až zápisom do obchodného registra, ale už v momente oznámenia po splnení zákonných podmienok. (17)

Na obrázku 2 je znázornená schéma jednotlivých živností v Českej republike, kde je vidieť, že živnosti ohlasovacie sa ďalej delia na živnosti remeselné, viazané a voľné.

Obrázok 2 Druhy živností v Českej republike

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa <https://www.businessinfo.cz/navody/zivnosti-ppbi/3/> (17)

Remeselné živnosti sú to živnosti, pre ktoré je potreba splniť nie len všeobecné podmienky stanovené zákonom, ale aj nevyhnutnú odbornú spôsobilosť k jednotlivým živnostiam (vzdelanie, prax, atď.) aby bolo možné ich prevádzkovanie. (18) Takýmito dokladmi sú napríklad ukončenie stredného vzdelania s výučným listom, úspešné absolvovanie maturitnej skúšky, ukončenie vysokoškolského vzdelania v príslušnom odbore alebo uznanie odbornej kvalifikácie. Doklady k preukázaniu odbornej spôsobilosti podľa § 21 môžu byť nahradené dokladmi, ktoré sú uvedené v § 22 živnostenského zákona. Doklady, ktorými je možné preukázať odbornú spôsobilosť sú vypísané v kapitole 6.

Zoznam remeselných živností je uvedený v prílohe č. 1 zákona o živnostenskom podnikaní. Medzi ktoré patria napríklad živnosti ako: spracovanie kameňa, vodoinštalatérstvo, kúrenárstvo, zámočníctvo, truhlárstvo atď. (18)

Viazané živnosti sú uvedené v druhej prílohe živnostenského zákona, ako je výroba strojov a zariadení, ich oprava a špecializovaná montáž, výroba chemikálií, výroba a spracovanie palív a pod. Aj pri tomto druhu živnosti postačuje ohlásenie na ktoromkoľvek živnostenskom úrade. Okrem všeobecných podmienok je potrebné splniť aj podmienky odbornej spôsobilosti uvedené u viazaných živností. Doklady pre preukázanie potrebnej spôsobilosti sú taktiež uvedené v prílohe č. 2 živnostenského zákona alebo podľa osobitných právnych predpisov uvedených v tejto prílohe. (17)

Voľná živnosť je len jedna, a to Výroba, obchod a služby neuvedené v prílohe č. 1 až 3 živnostenského zákona. Živnosť voľná však zahŕňa 82 oblastí činností, ktoré sú uvedené v prílohe č. 4 tohto zákona, spomedzi ktorých si podnikatelia môžu vybrať oblasti potrebné k ich podnikaniu. Jedná sa o živnosť, pre ktorú je prevádzkovanie podmienené len preukázaním všeobecných podmienok, nie je potrebné dokladovať odbornú spôsobilosť. Preto je prevádzkovanie voľnej živnosti najjednoduchším spôsobom živnostenského podnikania. (17) (58)

Živnosti koncesované

Ako názov napovedá, koncesovanú živnosť je možné prevádzkovať po udelení zvláštneho oprávnenia na prevádzkovanie živnosti, tzv. koncesie. Podľa § 52 živnostenského zákona je orgán štátnej správy sa povinný vyjadriť do 30 dní od doručenia žiadosti. Pokiaľ osoba splní všetky náležitosti a koncesia je udelená, živnostenský úrad ju zapíše do obchodného registra a vydá podnikateľovi výpis do 5 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o udelení koncesie. Zoznam činností, pre ktoré je prevádzkovanie

podmienené udelením koncesie je obsiahnutý v prílohe č. 3 živnostenského zákona. Medzi tieto živnosti patria činnosti, ktoré sú pod dohľadom štátu, ktorý má na ich regulácií zvláštny záujem. Ide napríklad o výrobu, úpravu a požíčovanie zbraní a streliva, výbušnín, vykonávanie pyrotechnického prieskumu apod. (17)

V predchádzajúcej podkapitole bolo spomenuté, že pojem živnosť a všetko spojené s prevádzkovaním živnosti na území Českej republiky upravuje „zákon č. 455/1991 Sb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon)“, podľa ktorého na území Českej republiky môžu podnikat' fyzické osoby, ktoré nemajú bydlisko na území Českej republiky, alebo právnické osoby, ktoré nemajú sídlo na území Českej republiky za rovnakých podmienok a v rovnakom rozsahu ako česká osoba. V živnostenskom zákone je česká osoba definovaná ako fyzická osoba s bydliskom alebo právnická osoba so sídlom na území Českej republiky. Bydliskom na území Českej republiky sa rozumie miesto trvalého pobytu. (58) Pre prevádzkovanie živností v Českej republike je potrebné splnenie všeobecných podmienok, ktoré sú vypísané v kapitole 6.

5.2.2 Druhy živností v Slovenskej republike

V Slovenskej republike sa živnosti delia na živnosti remeselné, viazané a voľné. Kedysi boli na Slovensku aj živnosti koncesované ale v súčasnosti už zákon o živnostenskom podnikaní nepozná koncesované živnosti, ktoré boli zrušené v júni 2010. Živnosti ktoré boli pred rokom 2010 uvedené ako živnosti koncesované prešli medzi viazané živnosti. Okrem toho bola pôvodná koncesná listina zrušená a nahradilo ju už len osvedčenie o živnostenskom podnikaní. Aj napriek tomu, že sa u týchto živností vykonáva len ich ohlásenie a nie je potrebné ich ďalšie povoľovanie, podmienky odbornej spôsobilosti na ich vykonávanie sa nezmenili. (19) Jednotlivé živnosti sú uvedené v prílohách zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní.

Popis a význam jednotlivých druhov živností nebude veľmi odlišný od tých, ktoré uvádza legislatíva v Českej republike. Aj napriek tomu je dôležité uviesť ako sú definované druhy živností v odbornej literatúre a legislatíve Slovenskej republiky.

Voľná živnosť

Voľná živnosť je flexibilný a pohodlný spôsob podnikania na Slovensku. Ako už bolo spomenuté, tak aj na Slovensku na vykonávanie týchto typov živností nie je potrebné preukazovať odbornú spôsobilosť. Voľné živnosti ponúkajú široké možnosti pre tých, ktorí chcú začať s podnikaním alebo si doplniť príjem. Majú svoje výhody aj nevýhody. (20)

Výhody voľných živností:

- **jednoduchá registrácia** - proces registrácie je pomerne jednoduchý a nevyžaduje žiadne zložité kroky ani dokumentáciu;
- **nízke poplatky** – registračné poplatky za voľnú živnosť sú relatívne nízke, vďaka čomu je tento typ podnikania dostupný pre väčšinu ľudí;
- **široká škála povolání** – voľná živnosť umožňuje vykonávať rôzne profesie, od predaja tovaru a poskytovania služieb až po výrobu, stavebnú činnosť, dokonca aj sprostredkovanie a cestovný ruch;
- **možnosť kombinovať** – veľa ľudí využíva vykonávanie voľnej živnosti ako doplnkový príjem k svojmu hlavnému zamestnaniu. (20)

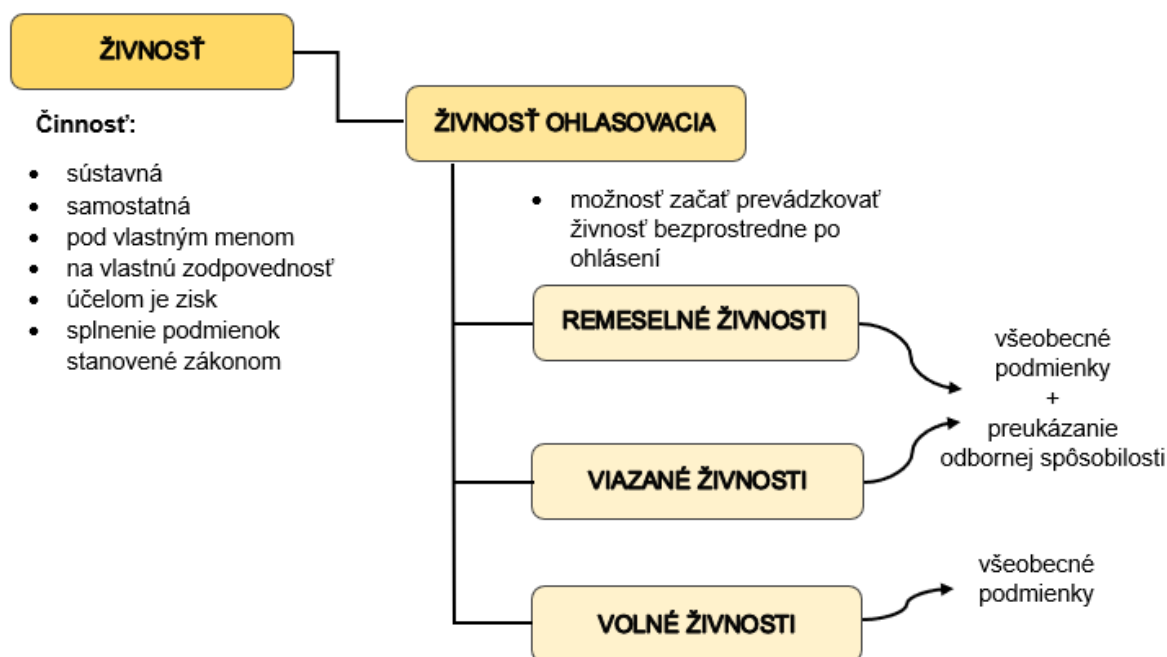
Nevýhody voľných živností:

- **zodpovednosť** - podnikatelia preberajú plnú zodpovednosť za svoje podnikanie, vrátane všetkých finančných a právnych aspektov;
- **platenie poistného a daní** - živnostníci sú povinný zo svojich príjmov platiť poistné na sociálne a zdravotné poistenie a podávať daňové priznania;
- **samostatnosť** – vykonávanie živnosti na voľnú živnosť môže byť samostatná a často osamelá. (20)

Voľné živnosti sú živnosti, ktoré nie sú uvedené v prílohách č. 1 a 2 zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní a ich názvy neodpovedajú obsahu živností uvedených v týchto prílohách. Zoznam voľných živností pre zjednodušené zakladanie právnických osôb a zakladanie organizácií alebo zahraničných právnických osôb je uvedený v prílohe 4a zákona o živnostenskom podnikaní. Táto príloha obsahuje zoznam sedemdesiatich troch voľných živností.

Na obrázku 3 na ďalšej strane sú znázornené všetky druhy živností, prostredníctvom ktorých môžu živnostníci podnikáť v Slovenskej republike. Ďalšie živnosti, ktoré je potrebné spomenúť sú živnosti viazané a remeselné.

Obrázok 3 Druhy živností v Slovenskej Republike

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa www.businessinfo.cz a Zákona č. 455/1991 Zb. (62)

Viazaná živnosť

Viazané živnosti sú špeciálnym typom podnikateľskej činnosti, ktoré vyžadujú špecializované zručnosti a splnenie požadovaných kritérií. Rovnako ako v legislatíve Českej republiky má aj na Slovensku viazaná živnosť prísnejšie požiadavky na začatie podnikania v porovnaní s voľnou živnosťou, ktorá nevyžaduje preukázanie odbornej spôsobilosti. V prípade viazaných živností je potrebná špecifická dokumentácia o odbornej spôsobilosti, ktorá potvrdí, že podnikateľ má dostatočné znalosti a zručnosti v konkrétnej oblasti. Takáto dokumentácia môže byť napríklad, výučný list, stredoškolský diplom v príslušnom odbore, vysokoškolský diplom alebo iné odborné certifikáty. Kvôli doloženiu dokladov a splnení odbornej spôsobilosti je registrácia viazanej živnosti zložitejšia s porovnaním registrácie voľnej živnosti. (20)

Viazané živnosti sú zvyčajne pod dohľadom jednotlivých profesijných inštitúcií. To znamená, že živnostníci podnikajúci prostredníctvom viazanej živnosti musia dodržiavať prísnejšie normy a etický kódex. Taktiež si musia pravidelne aktualizovať svoje znalosti a mať záujem o zvyšovanie svojej odbornosti tak aby boli v súlade s novinkami v danom odbore. To môže zahŕňať účasť na odborných kurzoch alebo školeniach. (20) Viazané živnosti sú uvedené v prílohe č. 2 zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní, taktiež sú v tejto prílohe uvedené požiadavky na splnenie odbornej spôsobilosti. Odvetvia

v ktorých je možné podnikat' prostredníctvom viazanej živnosti môžu byť napríklad, lekárska činnosť, architektúra, stavebníctvo, elektrotechnika, strojárstvo a turistika.

Remeselná živnosť v porovnaní s podnikaním prostredníctvom voľnej a viazanej živnosti ponúka jedinečnú príležitosť pre tých, ktorí majú vášeň a zručnosti pre konkrétne remeslo. Pre týchto remeselníkov je ich práca viac ako len práca, je to umelecké dielo. (20) Podľa zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní sa odborná spôsobilosť pre založenie remeselnej živnosti preukazuje výučným listom alebo iným dokladom o riadnom ukončení príslušného učebného odboru alebo príslušného študijného odboru. (62)

V legislatíve Slovenskej republiky podnikanie prostredníctvom živností upravuje „zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon)“, podľa ktorého na území Slovenskej republiky môžu podnikat' fyzické osoby, ktoré nemajú bydlisko na území Slovenskej republiky, alebo právnické osoby, ktoré nemajú sídlo na území Slovenskej republiky za rovnakých podmienok a v rovnakom rozsahu ako slovenská fyzická osoba alebo slovenská právnická osoba. V živnostenskom zákone je slovenská fyzická osoba definovaná ako fyzická osoba s bydliskom na území Slovenskej republiky a právnická osoba ako právnickou osobou ktorá má sídlo na území Slovenskej republiky. Bydliskom na území Slovenskej republiky sa rozumie miesto trvalého pobytu. Pre podnikanie prostredníctvom živností v Slovenskej republike, či už voľných, remeselných alebo viazaných je potrebné splniť všeobecné podmienky, ktoré sú vypísané v kapitole 6. (62)

5.3 Pojem podnikateľ a právne formy podnikania právnických osôb

Podnikateľom sa rozumie osoba, ktorá vykonáva nepretržitú podnikateľskú činnosť samostatne a vo vlastnom mene za účelom dosahovania zisku. Podnikateľa možno opísať ako:

- osobu, ktorá vykonáva podnikateľskú činnosť s rizikom expanzie alebo straty vlastného kapitálu;
- osobu, ktorá investovala svoje vlastné úsilie, čas, prostriedky a povesť. Cieľom je dosiahnuť osobnú a finančnú spokojnosť, ale pri realizácii svojich aktivít preberá zodpovednosť a riziká podnikania;
- osobu, ktorá je schopná identifikovať príležitosti a využívať zdroje a prostriedky na dosiahnutie cieľov na základe svojho potenciálu. A je ochotná podstúpiť zodpovedajúce riziko. (21)

Konanie úspešných podnikateľov je založené na vysokej kvalite, odborných znalostiach, informáciách a cieľavedomým úsilím. Podnikateľ má špecifické osobnostné rysy a vlastnosti, ktoré mu umožňujú riadiť a stať sa lídrom. Je zodpovednosťou podnikateľa rozhodovať o predmete podnikania, na akom trhu predávať, prečo a pre koho vyrábať, v akom množstve a s akými produktmi. (22)

Podnikateľ by mal splňovať niekoľko základných rysov:

- **Dlhodobé hľadisko** – pokiaľ sa podnikateľ rozhodne začať podnikat' a chce, aby bolo jeho podnikanie úspešné, mal by si byť vedomý toho, že bez dlhodobej činnosti sa ťažko docieli úspešnosť na trhu.
- **Podnikavosť** – ďalším dôležitým rysom pre úspešné podnikanie je vypracovanie kvalitného podnikateľského plánu, na základe ktorého sa bude podnikateľ v plnej miere riadiť, a dané plány uvedie do praxe s cieľom určiť vhodné predmety podnikania. Podnikatelia musia byť podnikaví a mať určitý charakter, znalosti, schopnosti a vlastnosti. Mal by byť dôveryhodný, dôsledný, rozhodný, svedomitý, zodpovedný a iniciatívny. Tieto vlastnosti mu uľahčia dosahovanie podnikateľských zámerov a cieľov.
- **Motivácia** – je dôležitý faktor v podnikaní, ale motivácia každého podnikateľa je iná. V podnikaní musíte mať motiváciu, inak nebudete na trhu úspešní a nebudete schopní dosahovať zisk. (21)

Podľa európskej klasifikácie sa podniky delia na malé, stredné či mikro podniky. Tieto podniky zohrávajú významnú úlohu Českej a Slovenskej republiky ale aj v celoeurópskom hospodárstve. Nie je úplne jednoduché definovať čo malý a stredný podnik (MSP) je, a čo už nie je. Existuje niekoľko charakteristík, ktoré by mal taký typický malý, stredný alebo mikro podnik spĺňať. Sú to charakteristiky ako napríklad:

- obchodná nezávislosť, ktorá prichádza s vlastníctvom podniku
- jeden lebo viacero vlastníkov
- nemá dominantné postavenie na trhu ani monopolné postavenie
- pomerne úzke zameranie na výrobnú technológiu
- jednoduché riadenie a organizačná štruktúra
- podnik sa zameriava na lokálny trh
- malý podiel na trhu (23)

Problémom týchto charakteristík je, že nie sú jednoznačne kvantifikovateľné. Nie je z nich jasné napríklad aký trhovú podiel znamená malý alebo aká organizačná štruktúra môže byť považovaná za jednoduchú. Preto sa viac využívajú pri rozlišovaní malých a stredných podnikov skôr kvalitatívne kritéria. Tieto kvalitatívne kritéria sú založené na klasifikáciách odporúčaných Európskou komisiou. (23) Ide konkrétne o odporúčanie **Európskej komisie č. 2003/361/EC**, ktoré klasifikuje kvalitatívne kritéria podnikov podľa nasledujúcej tabuľky:

Tabuľka 9 Rozdelenie malých a stredných podnikov

Typ podniku	Počet zamestnancov	Ročný obrat	Ročná bilančná suma
Mikro podnik	1 až 9	≤ 2 000 000 € (49 360 000 CZK)	≤ 2 000 000 € (49 360 000 CZK)
Malý podnik	10 až 49	≤ 10 000 000 € (246 000 000 CZK)	≤ 10 000 000 € (246 000 000 CZK)
Stredný podnik	50 až 249	≤ 50 000 000 € (1 234 000 000 CZK)	≤ 43 000 000 € (1 061 240 000 CZK)

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa odporúčania Európskej komisie č. 2003/361/EC

Poznámka: Sumy v eurách sú prepočítané kurzom ČNB dňa 27.12.2023

Výhody malých a stredných podnikov

Jednou z výhod malých a stredných podnikov je schopnosť rýchlo a pružne reagovať na meniace sa podmienky na trhu a vedieť sa adaptovať. Táto flexibilita je spôsobená najmä menším počtom zamestnancov a jednoduchšou organizačnou štruktúrou v porovnaní s väčšími podnikmi. Ďalšou z výhod založenia MSP sú nižšie kapitálové požiadavky ako u väčších nadnárodných organizácií. Malí podnikatelia s nízkymi finančnými možnosťami preto podporujú zakladanie malých a stredných podnikov. Preto je bežnou praxou, že títo podnikatelia si zakladajú prevádzky priamo tam, kde bývajú. Malé a stredné podniky majú potenciál pôsobiť ako dodávatelia veľkých podnikov. Keďže MSP sú zvyčajne zastúpené miestnym kapitálom a zvyčajne nie sú vlastnené zahraničnými subjektmi, záujem na prosperite podniku zostáva lokálny pre konkrétny región alebo štát. To zároveň vytvára stimul pre verejnosť, aby podporovala rozvoj tohto podnikania. (10)

Nevýhody malých a stredných podnikov

Vedenie MSP má aj mnohé nevýhody, ktoré sťažujú život malým podnikateľom. Jedným z nich je, že ekonomická sila je nižšia, a preto je prístup ku kapitálu ťažší, čo znamená, že potenciál rastúcej spoločnosti nemusí byť plne využitý. Nízka kapitálová sila je spojená aj s väčšou obťažnosťou prístupu k špičkovým pracovníkom a manažérom, ktorí mnohokrát preferujú zamestnanie vo väčších firmách s lepšími mzdovými podmienkami. Ďalšou

nevýhodou je kvôli malým finančným zdrojom nákup potrebného majetku k rozvoju podniku a taktiež získanie kapitálu napríklad prostredníctvom pôžičky od bánk. Taktiež majú slabšiu pozíciu vo verejných súťažiach o štátne zákazky a problém so zapojovaním sa do náročných výskumných projektov. (10)

5.3.1 Právne formy podnikania právnických osôb v Českej republike

V Českej legislatíve podľa nového „občanského zákoníku č. 89/2012 Sb.“ je podnikateľ definovaný § 420 takto: *„Kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, je považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele.“*

Podľa § 421 občanského zákoníku č. 89/2012 Sb. je podnikateľ vymedzený aj takto:

- *„Za podnikatele se považuje osoba zapsaná v obchodním rejstříku. Za jakých podmínek se osoby zapisují do obchodního rejstříku, stanoví jiný zákon.*
- *Má se za to, že podnikatelem je osoba, která má k podnikání živnostenské nebo jiné oprávnění podle jiného zákona.“*

V Českej republike existuje niekoľko právnych foriem podnikania právnických osôb. Všetky možné formy podnikania právnických osôb v Českej republike znázorňujú obrázok 4 na druhej strane. Z ktorého je vidieť, že sa právne formy podnikania delia na kapitálové obchodné spoločnosti, ktoré sa ďalej delia na akciové spoločnosti a spoločnosti s ručením obmedzeným, potom na osobné obchodné spoločnosti, ktoré sa delia na komanditné spoločnosti a verejné obchodné spoločnosti, a poslednou právnou formou podnikania sú družstvá.

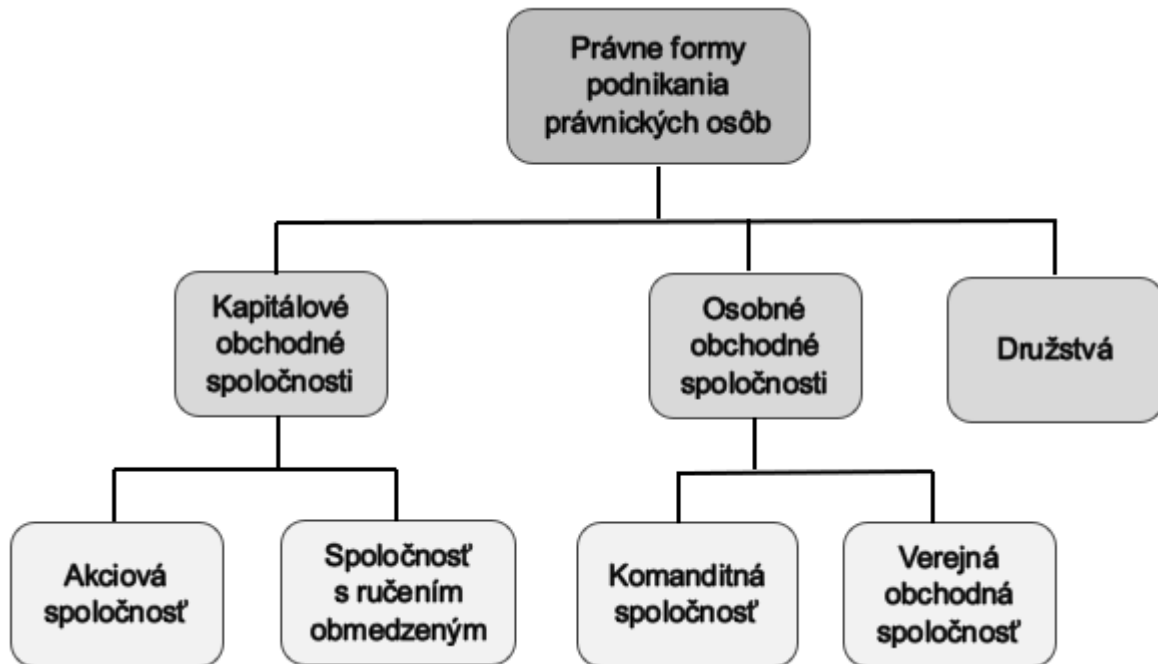
Spoločnosť s ručením obmedzeným

Táto spoločnosť je upravená v stanovení § 132 - § 242 zákona obchodných korporáciách. Ide o najčastejšie využívanú obchodnú spoločnosť v Českej republike. Zákon č.90/2012 Sb., stanovuje, že e *„společnost s ručením omezeným je společnost, za jejíž dluhy ručí společníci společně a nerozdílně do výše, v jaké nesplnili vkladové povinnosti podle stavu zapsaného v obchodním rejstříku v době, kdy byli věřitelem vyzváni k plnění.“* (57)

Pre založenie a vznik spoločnosti s ručením obmedzeným je potrebná spoločenská zmluva, ktorá musí obsahovať údaje ustanovené v § 146 ZOK. Medzi tieto náležitosti patrí napríklad: firma spoločnosti, predmet podnikania alebo činnosti spoločnosti, určení

spoločníkov uvedením ich mena a bydliska alebo sídla, určení podielov každého spoločníka a práv a povinnosti s nimi spojených. (57) Spoločnosť s ručením obmedzeným bude podrobnejšie rozobraná v kapitole postup a podmienky pre založenie právnickej osoby so zameraním na stavebníctvo.

Obrázok 4 Právne formy podnikania v Českej republike

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa „zákona č. 90/2012 Zb. o obchodných spoločnostiach a družstvach“ (57)

Akciová spoločnosť

Právna úprava akciovej spoločnosti je obsiahnutá v ustanovení § 243 - § 551 zákona o obchodných korporáciách. Podľa § 243 zákona č. 90/2012 Zb., stanovuje, že „akciovou spoločnosťou je spoločnosť, jejž základný kapitál je rozvržený na určitý počet akcií.“ Akciová spoločnosť je čisto kapitálovou spoločnosťou a výška základného imania akciovej spoločnosti musí zodpovedať celkovej menovitej hodnote jej vydaných akcií. (24)

Dôležitým pojmom súvisiacim s akciovými spoločnosťami je pojem akcie. Akcie sú cenné papiere, ktoré môžu vydávať iba akciové spoločnosti. Ide o záruku, že akcionári ako spoločníci majú v súlade so zákonom a stanovami spoločnosti právo podieľať sa na riadení akciovej spoločnosti, jej zisku a likvidačnom zostatku v prípade zániku spoločnosti. Akciová spoločnosť môžu založiť samostatne právnické aj fyzické osoby, poprípade v kombinácii právnickej a fyzickej osoby. (24) Základný kapitál je vyjadrený v českých korunách. Základný kapitál môže byť vyjadrený aj v eurách, ak akciová spoločnosť používa na vedenie účtovníctva v súlade s osobitnými zákonmi eura. Minimálna výška

základného kapitálu akciovej spoločnosti činí 2 000 000 Kč alebo 80 000 eur. Pre založenie akciovej spoločnosti je nutné prijať stanovy, ktoré musia obsahovať nasledujúce údaje: firmu a predmet podnikania alebo činnosť, výšku základného kapitálu, počet akcií, ich menovitú hodnotu, formu, či sú listinné alebo zaknihované, poprípade údaj o obmedzení prevoditeľnosti akcií, pokiaľ majú byť vydané akcie rôznych druhov, ich názov a popis práv s nimi spojených, spôsob hlasovania na valnej hromade atď. Všetky náležitosti ktoré musia stanovy obsahovať sú uvedené v § 250 zákona o obchodných korporáciách. (57)

Pokiaľ ide o zodpovednosť za ručenie, akcionári neručia za záväzky spoločnosti. Ak dôjde k zrušeniu akciovej spoločnosti bez likvidácie, akcionári neručia za dlhy spoločnosti, rovnako ako neručili pred likvidáciou spoločnosti. Ak zaniká akciová spoločnosť likvidáciou, ručia akcionári spoločnosti iba do výšky svojho podielu na likvidačnom zostatku. Akcionári majú najmä právo na podiel na zisku. Predstavenstvo musí navrhnúť valnému zhromaždeniu akcionárov plán rozdelenia zisku, ktorý bude valným zhromaždením preskúmaný. Naproti tomu primárnou povinnosťou akcionára voči spoločnosti je splatiť upísané akcie. (24)

Komanditná spoločnosť

Právna úprava komanditnej spoločnosti je obsiahnutá v ustanovení § 118 - § 131 ZOK. V zákone o obchodných korporáciách v § 118 je stanovené, že „*komanditní společnost je společnost, v níž alespoň jeden společník ručí za její dluhy omezeně (dále jen „komanditista“)* a *alespoň jeden společník neomezeně (dále jen „komplementář“)*.“ V § 119 je stanovené, že pokiaľ zo zákona neplynie niečo iné, použije sa na komanditnú spoločnosť primerané ustanovenia o verejnej obchodnej spoločnosti. (57) Komanditná spoločnosť je v Českej republike najmenej vyhľadávaná forma podnikania. Je to spoločnosť typovo osobnej obchodnej spoločnosti, ale má aj určité prvky podobné spoločnosti s ručením obmedzeným, ktorá sa zaraďuje medzi kapitálové spoločnosti. (25)

Komanditná spoločnosť musí mať vždy aspoň dvoch spoločníkov (jedného komandistu a jedného komplementára), ktorými môžu byť fyzické aj právnické osoby. Funkciu štatutárneho orgánu vykonávajú všetci komplementári. V spoločenskej zmluve môže byť stanovené, že štatutárnym orgánom spoločnosti budú len niektorí komplementári. Tým pádom komandisti nerozhodujú o obchodnom vedení spoločnosti. Čo sa týka ručenia, komandisti ručia za záväzky spoločnosti do výšky svojho nesplateného vkladu zapísaného

v obchodnom registri, zatiaľ čo komplementári ručia za záväzky spoločnosti celým svojím majetkom. (57)

Verejná obchodná spoločnosť

Verejné obchodní spoločnosti sa radia medzi osobné obchodné spoločnosti. Obecne je možné konštatovať, že hlavnou charakteristikou osobnej spoločnosti je osobná účasť spoločníkov na ich podnikaní. Jedná sa v podstate o najjednoduchší typ obchodnej spoločnosti. (26) Právna úprava verejnej obchodnej spoločnosti je obsiahnutá v ustanoveniach § 95 - § 117 ZOK. Tento zákon o obchodných korporáciách vymedzuje verejnú obchodnú spoločnosť ako „*společnost alespoň dvou osob, které se účastní na jejím podnikání nebo správě jejího majetku a ručí za její dluhy společně a nerozdílně.*“ (57)

Verejná obchodná spoločnosť je jednou z najstarších foriem obchodných spoločností. Pôvodne sa vyvinula z rímskeho „societas“, ktorá vznikla na základe spoločenskej zmluvy a na rozdiel od dnešných verejných obchodných spoločností nemala právnu subjektivitu. Šlo o zmluvné združenie osôb, ktoré do „societas“ vkladali majetok, ktorý sa stal spoločným vlastníctvom zmluvných strán. (27)

K založeniu dochádza uzatvorením spoločenskej zmluvy, ktorá je upravená obecne pre všetky druhy obchodných spoločností v ustanovení § 123 odst. 1 nového občianskeho zákonníku, ktorý určuje, že pre založenie obchodnej spoločnosti je potrebné aspoň názov, sídlo právnickej osoby, predmet podnikania, aký má právnická osoba štatutárny orgán a ako sa vytvára. Ďalšie konkrétne náležitosti, ktoré musí obsahovať spoločenská zmluva pre verejnú obchodnú spoločnosť stanovuje ustanovenie § 98 zákona o obchodných korporáciách. U verejnej obchodnej spoločnosti platí, že musí mať minimálne dvoch spoločníkov, či už sú to osoby fyzické alebo právnické. Spoločníci ručia za záväzky spoločnosti celým svojím majetkom. (27)

Družstvo

Družstvo je spoločenstvo neobmedzeného počtu osôb vzniknuté za účelom vzájomnej podpory svojich členov alebo tretích osôb, alebo za účelom podnikania. Jeho právna úprava je obsiahnutá v ustanovení § 552 - § 773 ZOK. Družstvo musí obsahovať spoločenstvo najmenej 3 členov. Družstvo sa zakladá na ustanovujúcej schôdzi družstva, ktorú zvoláva zvolávateľ. Zvolávateľ predloží záujemcom o založenie družstva návrh stanov a rozhodnutia potrebné k založeniu družstva. (57)

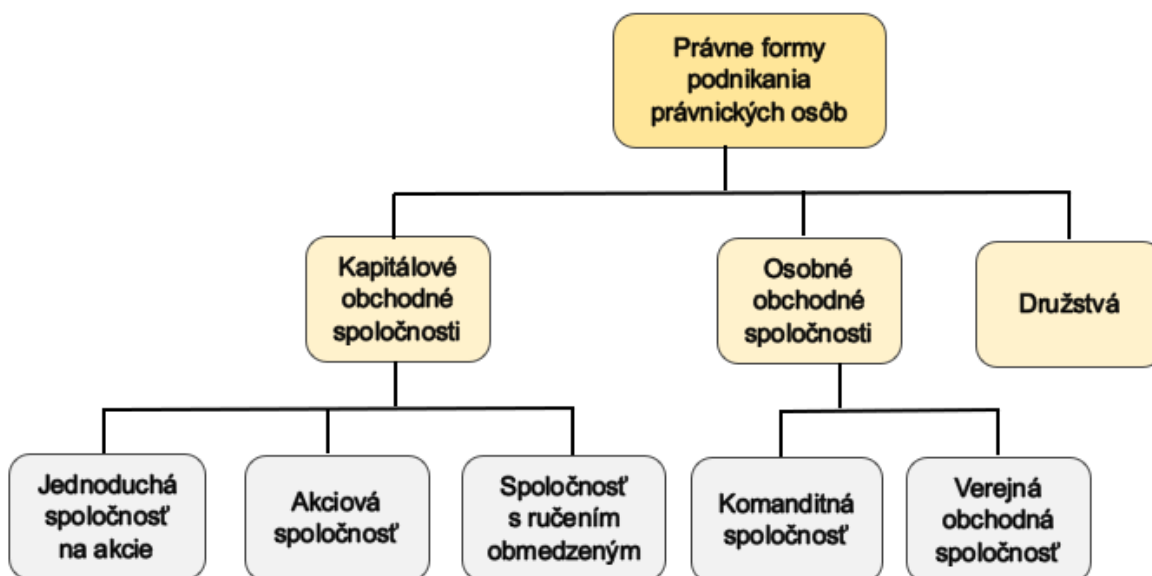
5.3.2 Právne formy podnikania právnických osôb v Slovenskej republike

V slovenskej republike právne formy podnikania právnických osôb upravuje zákon č. 513/1991 Zb. (obchodný zákonník). Jednotlivé právne formy podnikania sú obsiahnuté v druhej časti občianskeho zákonníka, ktorý má celkovo štyri časti. V tomto zákone je definovaný aj pojem podnikateľ.

„Podľa § 2 (ods. 2) Obchodného zákonníka (zákon č. 513/1991 Zb.) v znení neskorších predpisov, sa podnikateľom rozumie :

- osoba zapísaná v obchodnom registri,
- osoba, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia,
- osoba, ktorá podniká na základe iného než živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov,
- fyzická osoba, ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu a je zapísaná do evidencie podľa osobitného predpisu“ (61)

Obrázok 5 Právne formy podnikania v Slovenskej republike

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa „zákona č. 513/1991 Zb., obchodný zákonník“ (61)

Na obrázku 5 vyššie je vidieť, že právne formy podnikania právnických osôb v Slovenskej republike sa veľmi neodlišujú od právnych foriem v Českej republike. Aj na Slovensku môžu podnikatelia podnikáť prostredníctvom verejnej obchodnej spoločnosti, komanditnej spoločnosti, ďalej formou spoločnosti s ručením obmedzeným, akciovej spoločnosti a formou družstva. Navyše aj právnou formou jednoduchej spoločnosti na akcie. Aj keď sa jednotlivé právne formy podnikania v Slovenskej republike veľmi nelíšia od právnych

foriem podnikania v Českej republike, je taktiež dôležité spomenúť akým spôsobom sú vyložené jednotlivé formy podnikania v odborných článkoch a legislatíve v Slovenskej republike.

Akciová spoločnosť

Akciová spoločnosť je upravená v ustanoveniach § 154 - § 220gd obchodného zákonníku. V základnom ustanovení § 154 (ods. 1) je, že „*akciovou spoločnosťou je spoločnosť, ktorej základné imanie je rozvrhnuté na určitý počet akcií s určitou menovitou hodnotou. Spoločnosť zodpovedá za porušenie svojich záväzkov celým svojím majetkom. Akcionár neručí za záväzky spoločnosti.*“ (61) Akciovou spoločnosťou môže byť súkromná akciová spoločnosť alebo verejná akciová spoločnosť. Za verejnú akciovú spoločnosť sa považuje spoločnosť, ktorej akcie boli úplne alebo čiastočne prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu. Akciové spoločnosti majú tri povinné orgány, ktoré riadia chod spoločnosti. Tieto tri orgány sú predstavenstvo, dozorná rada a valné zhromaždenie akcionárov. (28)

Valné zhromaždenie akcionárov je najvyšším orgánom akciovej spoločnosti a tvoria ho všetci akcionári spoločnosti. O otázkach týkajúcich sa fungovania spoločnosti rozhoduje zhromaždenie akcionárov. Len právnická osoba sa môže stať jediným akcionárom akciovej spoločnosti. Do obchodného registra sa musí zapísať jediný akcionár, ale nie je potrebné aby v obchodnom registri boli zapísaní viacerí akcionári. (28)

Predstavenstvo akciovej spoločnosti je štatutárnym orgánom spoločnosti a zodpovedá za riadenie činnosti spoločnosti a konanie v jej mene. Predstavenstvo rozhoduje o všetkých záležitostiach spoločnosti, pokiaľ obchodný zákonník alebo stanovky spoločnosti neurčujú, že o týchto záležitostiach má právo rozhodovať valné zhromaždenie akcionárov alebo dozorná rada. (28)

Dozorná rada je kontrolným orgánom spoločnosti a dohliada na výkon pôsobnosti predstavenstva a uskutočňovanie prevádzkovej činnosti spoločnosti. Členovia dozornej rady majú právo nahliadať do všetkých dokladov a záznamov súvisiacich s činnosťou spoločnosti, kontrolovať vedenie účtovných záznamov a či podnikateľská činnosť spoločnosti prebieha v súlade so zákonmi, predpismi, stanovami a pokynmi valného zhromaždenia. (28)

Akcie sú právom akcionárov alebo spoločníkov podieľať sa na riadení spoločnosti a na zisku, taktiež na likvidačnom zostatku po zrušení spoločnosti v súlade so zákonom. Akcie

môžu byť vydané ako cenné papiere alebo zaknihované cenné papiere, ak to v zákone nie je stanovené inak. (61) Akcie môžu byť kmeňové alebo prioritné akcie. S kmeňovými akciami nie sú spojené žiadne osobitné práva, zatiaľ čo s prioritnými akciami sú spojené prednostné práva týkajúce sa dividendy. (28)

Jednoduchá spoločnosť na akcie

Jednoduchá spoločnosť na akcie je vhodná pre podnikateľov, ktorí majú dobré nápady, ale nemajú veľmi veľký vstupný kapitál. Tento typ kapitálovej obchodnej spoločnosti je upravený v ustanoveniach § 220h - § 220zl obchodného zákonníku. Jej základné ustanovenie v § 220h (ods. 1) je rovnaké ako u akciovej spoločnosti. (61) Jednoduchú spoločnosť na akcie môže založiť jedna alebo viacero osôb, či už fyzických alebo právnických. Jednoduchá spoločnosť na akcie spája prvky spoločnosti s ručením obmedzeným, ktoré sú jednak nízke požiadavky na základné imanie a jednoduchá štruktúra spoločnosti, s prvkami akciovej spoločnosti ako je, že podiel na základnom imaní je prezentovaný akciou s nominálnou hodnotou, ktorých súčet zodpovedá základnému imaniu. Jej základné imanie musí dosahovať výšky jedného eura (1,- EUR). Podľa ustanovenia § 220t obchodného zákonníku musí pred vznikom spoločnosti byť upísaná celá hodnota základného imania a splatené všetky vklady. (29)

Ďalší rozdiel medzi akciovou spoločnosťou a jednoduchou spoločnosťou na akcie je, že akcie u jednoduchej spoločnosti na akcie môžu mať len zaknihovanú podobu a môžu znieť len na meno. Čo sa týka orgánov spoločnosti má jednoduchá spoločnosť na akcie tiež tri orgány: valné zhromaždenie akcionárov, predstavenstvo a dozorná rada, ktorá ale nie je povinná. (29)

Spoločnosť s ručením obmedzeným

Spoločnosť s ručením obmedzeným tiež patrí medzi kapitálové spoločnosti, v ktorej je majetok spoločnosti oddelený od majetku spoločníkov. Jej právna úprava je obsiahnutá v ustanoveniach § 105 - § 153 obchodného zákonníka. Podľa § 105 (ods. 1) obchodného zákonníka č. 513/1991 Zb. „*Spoločnosťou s ručením obmedzeným je spoločnosť, ktorej základné imanie tvoria vopred určené vklady spoločníkov.*“ Zvyčajne sa zakladá za účelom podnikania, legislatíva však umožňuje jej založenie aj za iným než podnikateľským účelom (napríklad na vykonávanie neziskovej činnosti). Obchodný zákonník ustanovuje koľko osôb môže založiť spoločnosť s ručením obmedzeným. Určuje dolnú aj hornú hranicu počtu osôb, na založenie spoločnosti (s.r.o.) je potrebná minimálne jedná fyzická alebo právnická osoba, maximálne môže mať spoločnosť s ručením obmedzeným 50

spoločníkov. (30) Táto diplomová práca sa bude spoločnosťou s ručením obmedzeným zaoberať podrobnejšie v kapitole 7.

Komanditná spoločnosť

Podnikanie komanditnej spoločnosti upravujú ustanovenia § 93 - § 104 obchodného zákonníka, v ich základných ustanoveniach je komanditná spoločnosť definovaná ako „spoločnosť, v ktorej jeden alebo viac spoločníkov ručí za záväzky spoločnosti do výšky svojho nesplateného vkladu zapísaného v obchodnom registri (komanditisti) a jeden alebo viac spoločníkov celým svojím majetkom (komplementári).“ (61) Komanditná spoločnosť sa zakladá za účelom podnikania dvomi alebo viacerými osobami a jej založenie je výlučne prostredníctvom spoločenskej zmluvy. Spoločníkom komanditnej spoločnosti môže byť fyzická aj právnická osoba. Spoločenskú zmluvu musia podpísať všetci zakladatelia a podpisy na zmluve musia byť úradne overené. Komandisti majú povinnosť vložiť do spoločnosti vklad vo výške, akej ju určuje spoločenská zmluva. Štatutárny orgán spoločnosti vykonávajú komplementári.(31)

Verejná obchodná spoločnosť

Ide o osobnú obchodnú spoločnosť, v ktorej najmenej dve osoby (fyzické alebo právnické osoby) podnikajú pod spoločným obchodným menom a za záväzky spoločnosti ručia celým svojím majetkom. Verejnú obchodnú spoločnosť upravujú ustanovenia § 76 - § 92 obchodného zákonníka. Tento typ spoločnosti môže byť založený len na podnikateľskú činnosť. Táto forma podnikania sa využíva v malých súkromných podnikoch (napríklad remeselné, maloobchodné a rodinné podniky), kde sú riziká neobmedzeného ručenia relatívne malé a kontrolovateľné. (32) Verejná obchodná spoločnosť sa zakladá spoločenskou zmluvou, ktorá musí obsahovať minimálne obchodné meno a sídlo spoločnosti, určenie spoločníkov uvedením názvu a sídla právnickej osoby alebo mena a bydliska u fyzickej osoby, samozrejme musí byť v spoločenskej zmluve uvedený aj predmet podnikania spoločnosti. Aby bola spoločenská zmluva platná musia byť podpisy spoločníkov úradne overené. (61)

Družstvo

Podľa ustanovenia § 221 obchodného zákonníka sa pod pojmom družstvom rozumie „spoločenstvo neuzavretého počtu osôb založeným za účelom podnikania alebo zabezpečovania hospodárskych, sociálnych alebo iných potrieb svojich členov.“ Družstvo musí mať najmenej 5 členov, to neplatí pokiaľ jeho členmi sú aspoň dve právnické osoby. Na jeho trvanie nemá vplyv vstup ďalších členov alebo zánik členstva stávajúcich členov,

pokiaľ družstvo spĺňa podmienky predchádzajúcej vety. Družstvo je považované za právnickú osobu a preto za porušenie svojich záväzkov zodpovedá celým svojím majetkom. (61)

5.4 Záver a zhodnotenie kapitoly

Táto kapitola vymedzila základné pojmy spojené s podnikaním, ktoré sú používané v legislatíve Českej a Slovenskej republiky. Poukázala hlavne na päť najdôležitejších zákonov, ktoré upravujú podnikanie v oboch krajinách. Nižšie sú ešte raz pre rekapituláciu vymenované najdôležitejšie zákony o, ktoré upravujú podnikanie v Česku a na Slovensku.

Zákony v Českej republike:

- zákon č. 89/2012 Zb., občiansky zákonník
- Zákon č. 90/2012 Zb., o obchodných spoločnostiach a družstvách (zákon o obchodných korporáciách)
- Zákon č. 304/2013 Zb., o verejných registroch právnických a fyzických osôb
- Zákon č. 455/1991 Zb., o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon)
- Zákon č. 262/2006 Zb., zákonník práce

Zákony v Slovenskej republike:

- Zákon č. 40/1964 Zb., občiansky zákonník
- Zákon č. 513/1991 Zb., obchodný zákonník
- Zákon č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon)
- Zákon č. 311/2001 Z. z., zákonník práce

V Českej republike jednotlivé formy podnikania upravuje zákon o obchodných spoločnostiach a družstvách, zatiaľ čo v Slovenskej republike sú právne formy podnikania upravené v obchodnom zákone. V Českej republike do roku 2014 tiež platil obchodný zákonník, následne bol nahradený zákonom č. 90/2012 Zb., o obchodných spoločnostiach a družstvách (zákon o obchodných korporáciách), ktorý upravuje právne formy podnikania dodnes.

Živnostenský zákon v Českej aj Slovenskej republike má rovnaké číslo zákona, ale jedná sa o dva rôzne zákony, ktoré upravujú živnostenské podnikanie v oboch krajinách. Zákonník práce a občiansky zákonník sú súčasťou legislatívy v Českej aj Slovenskej

republiky. Posledný zmienený zákon je zákon o obchodnom registri na Slovensku a zákon o verejných registroch právnických a fyzických osôb v Česku, tieto zákony upravujú zápis do registrov v ,ktorých sú zapísaní všetci podnikatelia pôsobiaci na území Českej a Slovenskej republiky.

5.4.1 Rozdiely medzi živnosťami v Česku a na Slovensku

V oboch krajinách je možné podnikat' formou živnosti voľných, remeselných a viazaných. V Českej republike existujú aj koncesované živnosti na, ktorých prevádzkovanie je potrebné špeciálne povolenie od štátu. V Slovenskej republike bolo tiež možné podnikat' formou koncesovaných živností pred rokom 2010. V tomto roku boli na Slovensku koncesované živnosti zrušené a prešli bod živnosti viazané. Aj napriek tomu, že u týchto živností už nie je potrebné ďalšie povoľovanie, tak podmienky pre ich prevádzkovanie sa nezmenili.

Pokiaľ chce podnikateľ podnikat' formou živností musí najprv splniť všeobecné podmienky pre prevádzkovanie živností. Tieto všeobecné podmienky, ktoré je potrebné splniť v Českej a Slovenskej republike sú zmienené v kapitole 6. U voľných živností už nie je potrebné splniť ďalšiu odbornú spôsobilosť, stačí splniť všeobecné podmienky a následne ohlásiť živnosť. Tieto podmienky prevádzkovania voľných živností platia v Českej aj Slovenskej republike. Čo sa týka remeselných živností, tak u nich je potrebné splniť aj odbornú spôsobilosť. Na jej preukázanie je potrebné doložiť dokumenty uvedené v § 21 zákona č. 455/1991 Zb., o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v Českej republike, a dokumenty uvedené taktiež v § 21 zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v Slovenskej republike. Podmienky pre splnenie odbornej spôsobilosti u viazaných živností sú uvedené v prílohe spolu s výpisom jednotlivých viazaných živností. V Českej republike sú tieto živností a ich podmienky pre splnenie odbornej spôsobilosti uvedené v prílohe č. 2 živnostenského zákona. V Slovenskej republike sú viazané živnosti taktiež aj s vypísanými podmienkami pre splnenie odbornej spôsobilosti uvedené rovnako v prílohe č. 2 živnostenského zákona. V kapitole 6 sú bližšie špecifikované podmienky na splnenie odbornej spôsobilosti u remeselných a viazaných živností so zameraním na stavebníctvo v oboch krajinách.

5.4.2 Rozdiely v právnych formách podnikania právnických osôb v Česku a na Slovensku

Ako už bolo spomenuté v Českej republike upravuje právne formy podnikania zákon č. 90/2012 Zb., o obchodných spoločnostiach a družstvách (zákon o obchodných

korporáciách). V Slovenskej republike je to zase zákon č. 513/1991 Zb., obchodný zákonník. Druhy právnych foriem prostredníctvom, ktorých môžu podnikatelia podnikat' v Českej a Slovenskej republike sa veľmi nelíšia. V oboch krajinách sú využívané nasledujúce právne formy podnikania právnických osôb:

- Akciová spoločnosť
- Spoločnosť s ručením obmedzeným
- Komanditná spoločnosť
- Verejná obchodná spoločnosť
- Družstvo

Na Slovensku je možné ešte využiť jeden druh právnej formy podnikania pre právnické osoby, jedná sa o tzv. jednoduchú spoločnosť na akcie. Tento typ právnej formy je vhodný pre podnikateľov, ktorí nemajú možnosť vložiť do spoločnosti veľký vstupný kapitál. Požadovaná základné imanie pre založenie jednoduchej spoločnosti na akcie je jedno euro (1,- EUR).

V nasledujúcich tabuľkách sú uvedené základné podmienky pre založenie a podnikanie prostredníctvom jednotlivých právnych foriem v Českej a Slovenskej republike. V tabuľkách sú uvedené informácie ako napríklad: najnižší počet zakladateľov, minimálna výška základného kapitálu, orgány spoločností alebo akým spôsobom ručia spoločníci za záväzky spoločnosti. Tabuľka pre spoločnosť s ručením obmedzeným sa v tejto časti podkapitoly nenachádza a je uvedená v kapitole 7, ktorá sa podrobnejšie venuje podmienkam a postupu pre založenie podnikania prostredníctvom spoločnosti s ručením obmedzeným v oboch krajinách.

V prvej tabuľke 10 na druhej strane sú uvedené rozdiely u **akciovej spoločnosti** v Česku a na Slovensku. Prvým rozdielom ktorý, je potrebné zmieniť je najnižší počet zakladateľov. V Česku stačí na založenie akciovej spoločnosti jedna fyzická alebo jedna právnická osoba, zatiaľ čo na Slovensku je potrebné pre založenie akciovej spoločnosti minimálne jedna právnická osoba alebo dve fyzické osoby. Najvyšší možný počet spoločníkov v obidvoch krajinách nie je obmedzený. Minimálna výška základného kapitálu v Česku je stanovená na 2 000 000 Kč alebo 80 000 eur, na Slovensku je na založenie akciovej spoločnosti potrebných minimálne 25 000 eur, čo je približne asi 617 000 Kč. Na Slovensku je tak potrebný nižší kapitál na založenie akciovej spoločnosti ako v Česku.

Najnižší možný vklad, ktorý musia spoločnosti vložiť do spoločnosti je uvedený v stanovách. Platí to pre Českú aj Slovenskú republiku. Tento vklad musia spoločníci splatiť do jedného roka od vzniku spoločnosti v oboch krajinách. Čo sa týka ručenia za záväzky, tak na Slovensku akcionári neručia za záväzky spoločnosti ale spoločnosť zodpovedá za porušenie svojich záväzkov celým svojím majetkom. V Česku taktiež akcionári neručia za záväzky spoločnosti.

Tabuľka 10 Porovnanie podmienok pre podnikanie formou akciovej spoločnosti

AKCIOVÁ SPOLOČNOSŤ		
	Česká republika	Slovenská republika
Najnižší počet zakladateľov	min. 1 FO (PO)	min. 1 PO alebo 2 FO
Najvyšší počet spoločníkov	neobmedzené	neobmedzené
Minimálna výška základného kapitálu	2 000 000 CZK alebo 80 000 EUR	min. 25 000 EUR (617 000 CZK)
Najnižší možný vklad spoločníka	stanovené v stanovách	stanovené v stanovách
Rozsah splatenia vkladu pri vzniku	každý zakladateľ emisné ážio a min. 30% menovitej alebo účtovnej hodnoty akcií	celková výška základného kapitálu a min. 30% peňažných vkladov
Doba splatenia vkladu	najneskôr do 1 roku	najneskôr do 1 roku
Počet hlasov	stanovené v stanovách (kusová akcia = jeden hlas)	počet hlasov je závislý na počtu akciách
Ručenie spoločníka za záväzky	obmedzené	obmedzené
Orgány spoločnosti	systém vnútornej štruktúry spoločnosti, valné zhromaždenie, štatutárny orgán - predstavenstvo, dozorná rada	valné zhromaždenie, štatutárny orgán - predstavenstvo, dozorná rada
Zakladateľský dokument	stanovy	stanovy, zakladateľská listina
Povinnosť a výška rezerv	zvláštny rezervný fond na vlastné akcie	povinnosť tvoriť pri vzniku min. 10% základného kapitálu, každoročne dopĺňať min. 10% z čistého zisku, najmenej však do výšky 20% základného kapitálu
Zisk a strata	rozdelenie zisku pre akcionárov a spoločnosť	rozdelenie zisku pre akcionárov a spoločnosť

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa „zákona č. 90/2012 Zb. a zákona č. 513/1991 Zb.“ (57) (61)

Poznámka: Sumy v eurách sú prepočítané kurzom ČNB dňa 27.12.2023

Povinné orgány v oboch krajinách sú u akciovej spoločnosti valné zhromaždenie, predstavenstvo, ktoré je štatutárnym orgánom spoločnosti a dozorná rada. Aby mohla byť

spoločnosť založená musia byť prijaté stanovy. V Česku aj na Slovensku má spoločnosť zo zákona povinnosť vytvoriť rezervný fond a prípadný zisk alebo strata sa rozdeľuje medzi spoločnosť a akcionárov.

Právna úprava **komanditnej spoločnosti** v Českej republike sa príliš nelíši od právnej úpravy v Slovenskej republike, je to možné vidieť z tabuľky 11. Pre založenie komanditnej spoločnosti sú potrebné minimálne dve osoby (jeden komplementár a jeden komandista). Najvyšší počet spoločníkov nie je obmedzený.

Tabuľka 11 Porovnanie podmienok pre podnikanie formou komanditnej spoločnosti

KOMANDITNÁ SPOLOČNOSŤ		
	Česká republika	Slovenská republika
Najnižší počet zakladateľov	min. 2 osoby (komplementár a komandista)	min. 2 osoby (komplementár a komandista)
Najvyšší počet spoločníkov	neobmedzené	neobmedzené
Minimálna výška základného kapitálu	nie je stanovená zákonom	komandista min. 250 EUR (6 170 CZK)
Rozsah splatenia vkladu pri vzniku	upravuje spoločenská zmluva	upravuje spoločenská zmluva
Doba splatenia vkladu	určené v spoločenskej zmluve, inak bez zbytočného odkladu po vzniku účasti v spoločnosti	určené v spoločenskej zmluve, inak bez zbytočného odkladu po vzniku účasti v spoločnosti
Počet hlasov	každý má 1 hlas, pokiaľ spoločenská zmluva nestanoví inak	každý má 1 hlas, pokiaľ spoločenská zmluva nestanoví inak
Ručenie spoločníka za záväzky	komandista do výšky nesplateného vkladu, komplementári celým svojím majetkom	komandista do výšky nesplateného vkladu, komplementári celým svojím majetkom
Orgány spoločnosti	štatutárny orgán - všetci komplementári, ktorí splňujú požiadavky v §46. Spoločenská zmluva môže určiť 1 spoločníka alebo, tých ktorí splňujú §46	štatutárny orgán - komplementári
Zakladateľský dokument	spoločenská zmluva	spoločenská zmluva
Povinnosť a výška rezerv	nepovinný	nepovinný
Zisk a strata	určí spoločenská zmluva, inak sa delí na polovicu medzi spoločnosť a komplementárov	určí spoločenská zmluva, inak sa delí na polovicu medzi komandistov a komplementárov

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa „zákona č. 90/2012 Zb. a zákona č. 513/1991 Zb.“ (57) (61)

Poznámka: Sumy v eurách sú prepočítané kurzom ČNB dňa 27.12.2023

Najväčším rozdielom v právnej úprave komanditnej spoločnosti v Českej a Slovenskej republike je minimálna výška základného kapitálu. Zatiaľ čo v Česku nie je minimálna výška základného kapitálu stanovená zákonom, tak na Slovensku pre založenie komanditnej spoločnosti je potrebný zložiť základný kapitál v minimálnej výške 250 eur, čo je približne asi 6 170 Kč. Rozsah splatenia vkladu pri vzniku a doba za ktorú musia spoločníci splatiť svoje vklady upravuje spoločenská zmluva v Česku aj na Slovensku.

Ručenie za záväzky komanditnej spoločnosti sú rovnaké v Českej aj Slovenskej republike. Do výšky svojho nesplateného vkladu ručia za záväzky spoločnosti komandisti a komplementári ručia celým svojím majetkom. Štatutárnym orgánom sú podľa Českej aj Slovenskej legislatívy všetci komplementári. Zakladateľským dokumentom je spoločenská zmluva. Ani v jednej krajine nie je u komanditnej spoločnosti povinnosť vytvárať rezervný fond. Čo sa týka rozdelenie zisku poprípade straty, tak v Česku sa delí na polovicu medzi spoločnosť a komplementárov ak spoločenská zmluva neurčí inak. Na Slovensku sa zisk a strata delí taktiež na polovicu medzi komplementárov a komandistov, ak spoločenskej zmluve nie je stanovené niečo iné.

Ďalšie porovnanie právnej formy podnikania medzi Českom a Slovenskom je u **verejnej obchodnej spoločnosti**, všetky rozdiely sú uvedené v tabuľke 12 na ďalšej strane. V Českej republike je potrebné na založenie verejnej obchodnej spoločnosti minimálne dve osoby, pokiaľ je spoločníkom právnická osoba vykonáva spoločenské práva a povinnosti zmocnená fyzická osoba. V Slovenskej republike je potrebné na založenie verejnej obchodnej spoločnosti minimálne dve fyzické alebo dve právnické osoby. U tohto typu spoločnosti je neobmedzený počet spoločníkov v Česku aj na Slovensku. Minimálna výška základného kapitálu ani rozsah splatenia vkladu pri vzniku spoločnosti nie je stanovený ani v jednom zákone. Zakladateľským dokumentom v oboch krajinách je spoločenská zmluva, v ktorej je stanovené napríklad doba splatenia vkladu spoločníkov a počet hlasov spoločníkov. Pokiaľ v spoločenskej zmluve nie je stanovený počet hlasov spoločníkov, tak každý spoločník má jeden hlas.

V Česku aj na Slovensku ručia za záväzky spoločnosti všetci spoločníci spoločne a nerozdielne. Štatutárnym orgánom verejnej obchodnej spoločnosti v oboch krajinách sú všetci spoločníci, ak spoločenská zmluva neurčí inak. Rezervný fond nie je spoločnosť zo zákona povinná vytvárať ani v jednom štáte. Podľa zákona v Českej republike sa zisk a strata rozdeľuje rovným dielom medzi spoločníkov, pokiaľ spoločenská zmluva neurčí

inak. V Slovenskej republike sa podľa zákona zisk a strata taktiež delí rovným dielom medzi spoločníkov.

Tabuľka 12 Porovnanie podmienok pre podnikanie formou verejnej obchodnej spoločnosti

VEREJNÁ OBCHODNÁ SPOLOČNOSŤ		
	Česká republika	Slovenská republika
Najnižší počet zakladateľov	minimálne 2 osoby, pokiaľ je spoločníkom PO, vykonáva spoločenské práva a povinnosti zmocnená FO	minimálne 2 FO (PO), alebo ich kombinácia
Najvyšší počet spoločníkov	neobmedzené	neobmedzené
Minimálna výška základného kapitálu	nie je určený	nie je určený
Rozsah splatenia vkladu pri vzniku	-	-
Doba splatenia vkladu	určené v spoločenskej zmluve, inak bez zbytočného odkladu po vzniku účasti v spoločnosti	určené v spoločenskej zmluve, inak bez zbytočného odkladu po vzniku účasti v spoločnosti
Počet hlasov	každý má 1 hlas, pokiaľ spoločenská zmluva nestanoví inak	každý má 1 hlas, pokiaľ spoločenská zmluva nestanoví inak
Ručenie spoločníka za záväzky	spoločníci ručia spoločne a nerozdielne	spoločníci ručia spoločne a nerozdielne
Orgány spoločnosti	štatutárny orgán - všetci spoločníci, ktorí spĺňujú požiadavky v §46. Spoločenská zmluva môže určiť 1 spoločníka alebo, tých ktorí spĺňujú §46	štatutárny orgán - všetci spoločníci, pokiaľ neurčí spoločenská zmluva inak
Zakladateľský dokument	spoločenská zmluva	spoločenská zmluva
Povinnosť a výška rezerv	nepovinný	nepovinný
Zisk a strata	rovným dielom, pokiaľ neurčí spoločenská zmluva inak	rovným dielom medzi spoločníkov

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa „zákona č. 90/2012 Zb. a zákona č. 513/1991 Zb.“ (57) (61)

Posledným typom právnej formy podnikania a jej porovnanie medzi Českom a Slovenskom uvedené v tabuľke 13 na druhej strane je **družstvo**. Na založenie družstva v Česku sú potrební minimálne traja členovia, na Slovensku je potrebných minimálne až päť fyzických osôb alebo dve právnické osoby. Najvyšší možný počet spoločníkov u družstva nie je obmedzený v Česku ani na Slovensku. V Česku nie je stanovená ani

minimálna výška základného kapitálu, zatiaľ čo na Slovensku je podľa zákona minimálna výška základného kapitálu 1 250 eur, čo je asi 30 850 Kč. Najnižší možný vklad spoločníkov je stanovený v stanovách. Platí to pre Českú aj Slovenskú republiku. Rozsah splatenia vkladu pri vzniku družstva v Česku určujú stanovy a vklad musí byť splatený najneskôr do troch rokov. Na Slovensku musí byť pri vzniku družstva splatených 50 % základného kapitálu a celé vklady spoločníkov musia byť splatené taktiež do troch rokov. Členovia za záväzky družstva neručia ani v Česku ani na Slovensku. Založenie družstva prebieha na ustanovujúcej schôdzi na ktorej musia byť prijaté stanovy ako zakladateľský dokument. Presný spôsob založenia družstva je stanovený v zákone o obchodných korporáciách v Českej republike a v obchodnom zákone v Slovenskej republike. V oboch krajinách je povinné zo zákona vytvoriť nedeliteľný fond, a rozdelenie zisku a straty určujú stanovy.

Tabuľka 13 Porovnanie podmienok pre podnikanie formou družstva

DRUŽSTVO		
	Česká republika	Slovenská republika
Najnižší počet zakladateľov	min. 3 členovia	min. 5 FO alebo 2 PO
Najvyšší počet spoločníkov	neobmedzené	neobmedzené
Minimálna výška základného kapitálu	nie je stanovená	min. 1 250 EUR (30 850 CZK)
Najnižší možný vklad spoločníka	stanovené v stanovách	stanovené v stanovách
Rozsah splatenia vkladu pri vzniku	stanovené v stanovách	50% základného kapitálu
Doba splatenia vkladu	najneskôr do 3 rokov	najneskôr do 3 rokov
Počet hlasov	každý 1 hlas	každý 1 hlas
Ručenie spoločníka za záväzky	obmedzené	obmedzené
Orgány spoločnosti	členská schôdza, predstavenstvo, kontrolná komisia	členská schôdza, predstavenstvo, kontrolná komisia
Zakladateľský dokument	stanovy (ustanovujúca schôdza)	stanovy (ustanovujúca schôdza)
Povinnosť a výška rezerv	tvorba nedeliteľného fondu	tvorba nedeliteľného fondu
Zisk a strata	stanovené v stanovách	stanovené v stanovách

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa „zákona č. 90/2012 Zb. a zákona č. 513/1991 Zb.“ (57) (61)

Poznámka: Sumy v eurách sú prepočítané kurzom ČNB dňa 27.12.2023

6 POSTUP A PODMIENKY PRE ZALOŽENIE PODNIKANIA FYZICKEJ OSOBY SO ZAMERANÍM NA STAVEBNÍCTVO

V predchádzajúcej kapitole boli vymenované všetky druhy živností, prostredníctvom, ktorých môže živnostník podnikateľ v Českej a Slovenskej republike. Táto kapitola sa zameria na postup a podmienky, ktoré sú potrebné vykonať pri procese ohlásenia živnosti. Je potrebné zdôrazniť, že hoci majú obidva nižšie zmienené zákony o živnostenskom podnikaní identické číslo, jedná sa o dva rozdielne zákony, z ktorých sú čerpané informácie zvlášť pre Českú republiku a zvlášť pre Slovenskú republiku.

6.1 Postup a podmienky v Česku

Všetky podmienky prevádzkovania živnostenského podnikania v Českej republike a postup ohlásenia živností upravuje „**zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikání (živnostenský zákon)**.“ V prvom rade musí fyzická osoba splniť všeobecné podmienky pre prevádzkovanie živnosti podľa § 6 zákona o živnostenskom podnikaní, ktoré sú:

- plná svojprávnosť, ktorú možno nahradiť súhlasom súdu, že zákonný zástupca maloletého súhlasí s prevádzkovaním živnosti samostatne;
- bezúhonnosť (58)

Za bezúhonnú osobu sa podľa „**zákona č. 455/1991 Sb.**“ považuje osoba, ktorá nebola právoplatne odsúdená pre trestný čin spáchaný úmyselne, ak nebol tento trestný čin spáchaný v súvislosti s podnikaním alebo predmetom podnikania, o ktorý žiada alebo ohlasuje. (58)

6.1.1 Určenie predmetu podnikania a splnenie odbornej spôsobilosti

V Českej republike ako už bolo zmienené je možné podnikateľ prostredníctvom voľných, remeselných, viazaných a koncesovaných živností. Ak podnikateľ vie, že splní všeobecné podmienky pre prevádzkovanie živností, ďalším krokom je určiť si správny predmet podnikania. Najdôležitejším krokom je rozhodnutie v čom chce daný podnikateľ podnikateľ, t.j. aká bude náplň práce a aké činnosti bude vykonávať. V súvislosti s tým je potrebné zistiť si podmienky potrebné k vykonávaniu živnosti konkrétneho druhu. (33)

V stavebníctve na území Českej republiky je taktiež možné podnikat' prostredníctvom živností. Takéto živnosti nájdeme medzi voľnými, remeselnými a viazanými živnosťami. Medzi **voľnými živnosťami**, využívaných v stavebníctve sú napríklad nasledujúce živnosti:

- Prípravné a dokončovacie stavebné práce, špecializované stavebné činnosti
- Poradenská a konzultačná činnosť, spracovanie odborných štúdií a posudkov
- Testovanie, meranie, analýzy a kontroly (58)

Remeselné živnosti sú uvedené v prílohe č. 1 zákona č. 455/1991 Zb. Na ich vykonávanie je potrebné preukázať odbornú spôsobilosť podľa § 21 živnostenského zákona č. 455/1991 Zb., dokladom alebo dokladmi o

- a) úspešnom ukončení stredného vzdelania s výučným listom v príslušnom odbore,
- b) úspešnom ukončení stredného vzdelania v maturitnou skúškou v príslušnom odbore,
- c) úspešnom ukončení vyššieho odborného vzdelania v príslušnom odbore,
- d) úspešnom ukončení vysokoškolského vzdelania v príslušnej oblasti študijných programov a študijných odborov,
- e) uznanie odbornej kvalifikácie, vydaným uznávacím orgánom ,
- f) získanie všetkých odborných kvalifikáciách uvedené pre odpovedajúcu profesiu v národnom systéme kvalifikácií. (58)

Pokiaľ podnikateľ nedisponuje dokladmi uvedeným v § 21 živnostenského zákona je možné ich nahradiť dokladmi, ktoré sú uvedené v § 22 živnostenského zákona. Jedná sa hlavne o absolvovanie vzdelania v príbuznom odbore a vykonanej praxi. Takýmito dokladmi môžu byť podľa zákona 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní, doklady o

- a) úspešnom ukončení stredoškolského vzdelania s výučným listom a dokladom o vykonanej ročnej praxi v odbore,
- b) úspešnom ukončení stredoškolského vzdelania s maturitnou skúškou a dokladom o vykonanej ročnej praxi v odbore,
- c) úspešnom ukončení vyššieho odborného vzdelania a dokladom o vykonanej ročnej praxi v odbore,
- d) úspešnom ukončení vysokoškolského vzdelania v príslušnej oblasti študijných programov a študijných odborov,

- e) úspešnom ukončení rekvalifikácie pre príslušnú pracovnú činnosť, vydaná príslušným akreditovaným zariadením, a dokladom o vykonanej ročnej praxi v odbore, alebo
- f) vykonanie šesťročnej praxi v odbore. (58)

Medzi remeselnými živnosťami, využívaných v stavebníctve na prevádzkovanie, ktorých je potrebné splnenie odbornej spôsobilosti doložením vyššie uvedených dokladov, môžeme nájsť napríklad:

- zámočníctvo, nástrojárstvo
- truhlárstvo, podlahárstvo
- murárstvo
- vodoinštalatérstvo, topenárstvo
- izolatérstvo
- maliarstvo, lakovníctvo, natieračstvo
- pokrývačstvo, tesárstvo (58)

Posledným možným spôsobom akým môžu fyzické osoby podnikáť v stavebníctve sú **viazané živnosti**. Tieto živnosti sú uvedené v prílohe č. 2 zákona č. 455/1991 Zb., a u každej živnosti je uvedený spôsob preukázania odbornej spôsobilosti. Viazaných živností prostredníctvom, ktorých je možné podnikáť v stavebníctve je niekoľko. Nižšie sú uvedené najzakladanejšie z nich a aj požiadavky na splnenie odbornej spôsobilosti:

Geologické práce

- osvedčenie o odbornej spôsobilosti vydané Ministerstvom životného prostredia (58)

Projektová činnosť vo výstavbe

- autorizácia alebo zápis do zoznamu registrovaných osôb podľa zákona č. 360/1992 Zb., alebo
- vysokoškolské vzdelanie v magisterskom študijnom programe zameraným na stavebníctvo alebo architektúru a 3 roky praxe v projektovaní stavieb, alebo
- vysokoškolské vzdelanie v bakalárskom študijnom programe zameranom na stavebníctvo alebo architektúru a 5 rokov praxe v projektovaní stavieb, alebo
- vyššie odborné vzdelanie v odbore zameranom na stavebníctvo a 5 rokov praxe v projektovaní stavieb, alebo
- stredné vzdelanie s maturitnou skúškou v odbore zameranom na stavebníctvo a 5 rokov praxe v projektovaní stavieb (58)

Vykonávanie stavieb, ich zmien a odstraňovanie

- autorizácia alebo zápis do zoznamu registrovaných osôb podľa zákona č. 360/1992 Zb., alebo
- vysokoškolské vzdelanie v magisterskom študijnom programe zameranom na stavebníctvo alebo architektúru a 3 roky praxe vo vykonávaní stavieb, alebo
- vysokoškolské vzdelanie v bakalárskom programe zameranom na stavebníctvo alebo architektúru a 5 rokov praxe vo vykonávaní stavieb
- vyššie odborné vzdelanie v odbore zameranom na stavebníctvo a 5 rokov praxe vo vykonávaní stavieb, alebo
- stredné vzdelanie s maturitnou skúškou v odbore zameranom na stavebníctvo a 5 rokov praxe vo vykonávaní stavieb, alebo
- doklady podľa § 7 odst, 5 písm. a), b), c), d) alebo e) živnostenského zákona (58)

6.1.2 Postup pri ohlásení živnosti

Ohlásenie živností je možné uskutočniť u akéhokoľvek obecného živnostenského úradu v Českej republike a pri podaní podnetu živnostenskému úradu je možné požiadať o zaslanie informácie o začatí živnosti elektronicky na príslušné úrady: finančný úrad, správu sociálneho zabezpečenia a príslušné pracovisko zdravotnej poisťovni. (34)

Základom pre ohlásenie živnosti je vyplnenie formulára. Formulár pre fyzickú osobu je možné vyplniť priamo na živnostenskom úrade alebo vyplnením tzv. jednotného registračného formulára uverejneného na portály živnostenského podnikaní (www.rzp.cz). Tento jednotný registračný formulár je možné odoslať na elektronickú podateľňu živnostenského úradu alebo do dátovej schránky úradu, poprípade doručiť poštou na adresu daného živnostenského úradu. Pre zaslanie registračného formulára je potrebný elektronický podpis. Podnikatelia môžu ohlásiť živnosť taktiež u kontaktných miest Czech Point. (34)

Fyzická osoba musí v ohlásení podľa § 45 zákona č. 455/1991 Zb., uviesť najmä nasledujúce údaje:

- meno a priezvisko, poprípade obchodnú firmu
- titul alebo vedeckú hodnosť, pokiaľ ju bude pri prevádzkovaní živnosti používať,
- štátne občianstvo,
- adresu bydliska,
- rodné číslo, ak bolo pridelené, dátum narodenia, miesto narodenia, rodne priezvisko,

Na obrázku 6 na predchádzajúcej strane je ukážka jednotného registračného formulára pre ohlásenie fyzických osôb, ktorý je možné nájsť na stránkach www.rzp.cz. Pri podaní ohlásenia priamo na úrade, je potrebné mať zo sebou okrem vyplneného registračného formulára aj preukaz totožnosti. Skôr bolo potrebné doložiť aj výpis z registra trestov, ale teraz si ho už vie obstaráť sám živnostenský úrad. Pokiaľ živnostník ohlasuje živnosť remeselnú, viazanú alebo koncesovanú je potrebné doložiť doklady na splnenie odbornej spôsobilosti uvedené v živnostenskom zákone. (34)

Ohlásenie živnosti je možné aj elektronicky prostredníctvom elektronickej identity v portály občana, ktorý je určený na komunikáciu so štátnou správou. Tento portál občana je dostupný na stránkach www.identitaobcana.cz. K prihláseniu do elektronickej identity je možné využiť tri identifikačné prostriedky od štátu:

- občiansky preukaz s aktivovaným elektronickým čipom
- NIA ID – identifikačný prostriedok založený na kombinácii mena, hesla a SMS kódu, tento identifikačný prostriedok je poskytovaný bezplatne od štátu
- mobilný kľúč eGovernmentu – tento identifikačný prostriedok, predstavuje prihlasovanie bez potreby zadávania Ďalších overovacích kódov, taktiež je poskytnutý bezplatne (34)

Obrázok 7 Ukážka ohlásenia živností prostredníctvom portálu občana

Zdroj: Podnikatel.cz, 2021, dostupné z: <https://www.podnikatel.cz> (3)

Na obrázku 7 vyššie je možné vidieť ako vyzerá ohlásenie živností prostredníctvom portálu občana. S ohlásením živností sú spojené aj správne poplatky. Poplatok spojený

s ohlášením živností je potrebné zaplatiť, či sa živnosť ohlasuje priamo na živnostenskom úrade alebo sa ohlásenie vykonáva elektronicky. Výška správneho poplatku za ohlásenie živnosti je 1 000 Kč, bez ohľadu na to koľko živností je registrovaných. Za neskoršie doplnenie živností sa platí poplatok vo výške 500 Kč, taktiež bez ohľadu na počet živností, ktoré si podnikateľ chce zaregistrovať. Poplatky je možné uhradiť osobne na živnostenskom úrade, poštovnou poukážkou alebo bankovým prevodom. Pokiaľ sú splnené všetky podmienky stanovené živnostenským zákonom pre ohlásenie živnosti, tak živnostenský úrad následne v lehote 5 dní od doručenia ohlásenia vykoná zápis do živnostenského registra a vydá živnostníkovi živnostenské oprávnenie. (35)

6.2 Postup a podmienky na Slovensku

Ako už bolo spomenuté, tak aj na Slovensku je možné podnikat' prostredníctvom živností voľných, remeselných a viazaných. Všetky podmienky prevádzkovania živnostenského podnikania a kontrolu nad ich dodržiavaním upravuje **zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon)**.

Najdôležitejšie je splniť všeobecné podmienky prevádzkovania živnosti fyzickými osobami, ktoré sú podľa § 6 živnostenského zákona nasledovné:

- dovŕšenie veku 18 rokov,
 - spôsobilosť na právne úkony,
 - bezúhonnosť,
- ak zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní neustanovuje inak. (62)

Za bezúhonnú osobu sa na Slovensku podľa „*zákona č. 455/1991 Zb.*“ považuje osoba, ktorá nebola právoplatne odsúdená pre trestný čin hospodársky, trestný čin proti majetku alebo iný trestný čin spáchaný úmyselne, a ak tento trestný čin nebol spáchaný v súvislosti s podnikaním alebo predmetom podnikania, o ktorý žiada.

U slovenskej právnickej osoby podľa § 6 zákona o živnostenskom podnikaní musia všeobecné podmienky splniť fyzické osoby, ktorú sú jej štatutárnym orgánom. Podmienku bezúhonnosti musí splniť aj právnická osoba. (62)

Oproti Českej republike sú na Slovensku prísnejšie všeobecné podmienky pre prevádzkovanie živností. Na Slovensku je nutné dovŕšenie 18 rokov, zatiaľ čo v Česku môže podnikat' aj maloletá osoba so súhlasom súdu, že jeho zákonný zástupca súhlasí s prevádzkovaním živnosti.

6.2.1 Určenie predmetu podnikania a splnenie odbornej spôsobilosti

Pokiaľ podnikateľovi stačí vybrať si z predmetov podnikania uvedených v zozname voľných živností, ktoré sú uvedené v prílohe č.4a zákona č. 455/1991 Zb. nemusí dokladať odbornú spôsobilosť na vykonávanie danej živností. U remeselnej a viazanej živnosti je potrebné okrem splnenia všeobecných podmienok splniť aj odbornú spôsobilosť bez, ktorej by vykonávanie vybranej živnosti nebolo možné. (33)

Medzi **voľnými živnosťami** sú aj živnosti prostredníctvom, ktorých je možné podnikat' v stavebníctve na území Slovenskej republiky. Jedná sa o nasledujúce živnosti:

- Uskutočňovanie stavieb a ich zmien
- Prípravné práce k realizácii stavby
- Dokončovacie stavebné práce pri realizácii exteriérov a interiérov (62)

Uskutočňovanie stavieb a ich zmien – jednoduché stavby, drobné stavby a ich zmeny, inžinierske a pozemné stavby je možné realizovať, ak stavbu zabezpečuje odborne spôsobilá osoba (t.j. stavbyvedúci). (36)

Prípravné práce k realizácii stavby – do tejto voľnej živnosti patria napríklad:

- demolačné práce
- výkopové a zemné práce
- úprava terénu
- prieskumné vrty a vrtné práce pre stavebné účely
- odvodňovacie práce
- armovacie práce
- príprava debnenia
- zhotovovanie podporných konštrukcií
- montáž a demontáž lešenia a pracovných plošín
- demontáž strešnej krytiny, rozvodov a armatúr (36)

Dokončovacie stavebné práce pri realizácii exteriérov a interiérov – medzi dokončovacie stavebné práce patria napríklad:

- maliarske a natieračské práce
- betonárske práce
- kladenie zámkovej dlažby
- vysekanie rýh pre inštalačné rozvody
- brúsenie drevených podlahových krytín
- montáž sadrokartónových dosiek
- výmena a osadzovanie okien a parapetov
- montáž markíz a žalúzií (36)

Remeselné živnosti sú uvedené v prílohe č. 1 zákona č. 455/1991 Zb. Na ich vykonávanie je potrebné preukázať odbornú spôsobilosť podľa § 21 živnostenského zákona č. 455/1991 Zb., výučným listom alebo iným dokladom o riadnom ukončení príslušného učebného odboru alebo príslušného študijného odboru.

Pokiaľ živnostník nedisponuje vyššie zmienenými dokladmi je možné ich nahradiť jedným z dokladov uvedených v § 22 zákona č 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní, ktorými môžu byť nasledujúce doklady

- a)** výučný list alebo iný doklad o úspešnom dokončení podobného odboru, vrátane dokladu o vykonaní najmenej šesťmesačnej praxe v odbore alebo jednoročnej praxe v podobnom odbore,
- b)** vysvedčenie o maturitnej skúške na strednej odbornej škole alebo na strednom odbornom učilišti alebo na gymnáziu s vyučovanými predmetmi odbornej výchovy alebo na nadstavbovom alebo pomaturitnom štúdiu v rovnakom odbore, vrátane dokladu o vykonaní najmenej šesťmesačnej praxe v odbore alebo jednoročnej praxe v podobnom odbore,
- c)** doklad o ukončení aspoň strednej školy (okrem prípadov uvedených v predchádzajúcich dvoch bodoch), vrátane osvedčenia o získanom vzdelaní pre príslušnú živnosť v akreditovanom vzdelávacom zariadení a dokladom o vykonaní následnej najmenej jednoročnej praxe v odbore alebo dvojročnej praxe v podobnom odbore,
- d)** diplom o absolvovaní vysokej školy v príslušnom odbore, vrátane dokladu o vykonaní následnej najmenej šesťmesačnej praxe v odbore alebo jednoročnej praxe v podobnom odbore,
- e)** osvedčenie o čiastočnej kvalifikácii alebo osvedčenie o úplnej kvalifikácii podľa osobitného predpisu,
- f)** doklad o vykonaní najmenej šesťročnej praxe v odbore, pričom od jej ukončenia nesmú v deň ohlásenia živnosti uplynúť viac ako štyri roky. (62)

U dokladov, ktorými je možné preukázať odbornú spôsobilosť v Českej a Slovenskej republike sú nejaké rozdiely. Napríklad pri doložení riadneho ukončenia stredného vzdelania s výučným listom je v Česku potrebné doložiť aj doklad o vykonaní jednoročnej praxe v odbore, zatiaľ čo na Slovensku stačí doložiť najmenej šesťmesačnú prax v odbore. To isté platí aj o riadnom ukončení stredného vzdelania s maturitnou skúškou. Preukázanie odbornej spôsobilosti je možné aj bez vzdelania v Česku aj na Slovensku, stačí doložiť vykonanie šesťročnej praxe v odbore.

Medzi remeselné živnosti prostredníctvom, ktorých je možné podnikáť v stavebníctve (skupina 113 – Stavebníctvo v prílohe č.1 zákona č. 455/1991 Zb.) a k ich výkonu je

potrebné preukázať odbornú spôsobilosť prostredníctvom vyššie uvedených dokladov na Slovensku patria:

- murárstvo
- tesárstvo
- pokrývačstvo
- klampiarstvo
- izolatérstvo
- strechár
- vodoinštalatérstvo a kúrenárstvo
- inštalácia a opravy chladiarenských zariadení
- podlahárstvo
- montáž, rekonštrukcia a údržba vyhradených technických zariadení (62)

Posledným možným spôsobom akým môžu fyzické osoby podnikat' sú viazané živnosti. Tieto živnosti sú uvedené v prílohe č. 2 zákona č. 455/1991 Zb., a u každej živnosti je uvedený spôsob preukázania odbornej spôsobilosti.

Tabuľka 14 Výpis základných viazaných živností vyžívaných k podnikaniu v stavebníctve

SKUPINA 213 - STAVEBNÍCTVO	
Živnosť	Preukázanie spôsobilosti
Vypracovanie dokumentácie a projektu jednoduchých stavieb, drobných stavieb a zmien týchto stavieb	vysokoškolské alebo úplné stredoškolské odborné vzdelanie príslušného technického smeru
Obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie	preukaz o odbornej spôsobilosti
Vyhotovovanie dokumentácie ochrany prírody a krajiny	potvrdenie o zápise do zoznamu odborne spôsobilých osôb
Výkon činnosti vedenia uskutočňovania stavieb na individuálnu rekreáciu, prízemných stavieb a stavieb zariadenia staveniska, ak ich zastavaná plocha nepresahuje 300 m ² a výšku 15 m, drobných stavieb a ich zmien	– vysokoškolské vzdelanie stavebného smeru alebo architektonického smeru alebo – odborné stredoškolské vzdelanie stavebného smeru a 3 roky praxe v odbore
Výkon činnosti stavbyvedúceho alebo Výkon činnosti stavebného dozoru alebo Energetická certifikácia	– osvedčenie o vykonaní skúšky odbornej spôsobilosti alebo – osvedčenie o získaní osobitnej odbornej spôsobilosti
Vykonávanie činnosti koordinátora bezpečnosti	– osvedčenie o vykonaní skúšky odbornej spôsobilosti na výkon činnosti stavbyvedúceho alebo stavebného dozoru alebo – osvedčenie o odbornej spôsobilosti bezpečnostného technika

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa „prílohy č. 2 zákona č. 455/1991 Zb., o živnostenskom podnikaní“ (62)

V tabuľke 14 na predchádzajúcej strane sú uvedené základné viazané živnosti a ich spôsob preukázania odbornej spôsobilosti, prostredníctvom ktorých môžu podnikatelia podnikáť v stavebnom odvetví.

6.2.2 Postup pri ohlásení živností

Ešte pred začatím procesu ohlásenia živnosti je potrebné vybrať si obchodné meno. Za obchodné meno sa považuje názov pod ktorým sa podnikateľ prezentuje navonok. Pri svojej podnikateľskej činnosti podnikatelia vykonávajú všetky právne úkony pod daným obchodným menom. (33) Obchodné meno živnostníka sa spravidla skladá z mena a priezviska podnikateľa. K menu a priezvisku je možné doplniť dodatok, ktorým sa živnostník odlíši od ostatných podnikateľov. Tento dodatok môže byť napríklad názov odvetvia v ktorom živnostník bude podnikáť. (37)

Pokiaľ chceme ohlásiť živnosť osobne je potrebné zájsť na príslušný živnostenský úrad podľa bydliska fyzickej osoby. Priniesť so sebou vyplnený formulár k ohláseniu a vydaniu osvedčenia o živnostenskom oprávnení alebo ho vyplniť až na živnostenskom úrade. „Slovenská fyzická osoba musí v ohlásení podľa § 45 zákona č. 455/1991 Zb., uviesť najmä nasledujúce údaje:

- meno a priezvisko, akademický titul, bydlisko, rodné priezvisko, štátnu príslušnosť, miesto narodenia, pohlavie, rodné číslo
- obchodné meno,
- predmet podnikania,
- identifikačné číslo organizácie, ak bolo pridelené,
- miesto podnikania,
- adresy prevádzkarní, ak sú zriadené,
- dobu podnikania, ak zamýšľa prevádzkovať živnosť po dobu určitú,
- deň začatia živnosti, ak zamýšľa prevádzkovať živnosť neskorším dňom ako dňom ohlásenia.“ (62)

Následné ohlásenie živností môže prebehnúť klasickým spôsobom, a teda vyplnením formulára v papierovej podobe alebo elektronicky. Na obrázku 8 na ďalšej strane je možné vidieť ukážku prvej strany formulára pre ohlásenie živnosti. Tento formulár je možné stiahnuť na stránkach Ministerstva vnútra SR a vyplniť ho doma alebo priamo na živnostenskom úrade. (37)

Obrázok 8 Prvá strana formulára pre fyzickú osobu k ohláseniu a vydaniu osvedčenia o živnostenskom oprávnení

Vyplní úrad 	OKRESNÝ ÚRAD odbor živnostenského podnikania
-------------------------	---

FORMULÁR pre fyzickú osobu
ohlásenie o vydanie osvedčenia o živnostenskom oprávnení

ČASŤ A.1 Podnikateľ

Titul pred:	Meno:*	Priezvisko:*	Titul za:
Rodné priezvisko:		Rodné číslo: <i>(Povinné uviesť osoba s pobytom na území SR.)</i>	
Iný identifikačný údaj, ak rodné číslo v SR nie je pridelené: <i>(Číslo a názov dokladu, ktorým oprávnená osoba preukazuje svoju totožnosť – napr.: číslo občianskeho preukazu, číslo cestovného pasu.)</i>			
Dátum narodenia:*	Štátna príslušnosť:*	Pobyt na území SR do:	
<i>(Ak nie je uvedené rodné číslo)</i>			

Bydlisko podnikateľa
(Zahraničná osoba uvedie bydlisko mimo územia SR.)

Štát:*	Ulica:	Súpisné/orientačné číslo:
Obec:*	PSČ:	Okres:
<i>(Uveďte ulicu, ak sa obce člení na ulice a súpisné/orientačné číslo; ak sa obec nečlení na ulice, uveďte len súpisné číslo.)</i>		

Obchodné meno:*
(Obchodné meno sa skladá z mena a priezviska podnikateľa – môže mať aj ľubovoľný dodatok.)

Identifikačné číslo - IČO:
(Uveďte IČO pridelené v Slovenskej republike. IČO je potrebné uviesť, ak ho mala fyzická osoba už pridelené v Slovenskej republike. To platí i v prípade predchádzajúceho zápisu oprávnenia na podnikanie (platí aj pre zahraničnú fyzickú osobu). Ak fyzickej osobe nebolo v Slovenskej republike pridelené IČO – IČO jej pridelí jednotné kontaktné miesto.)

Miesto podnikania

Štát:	Ulica:	Súpisné/orientačné číslo:
Obec:	PSČ:	Okres:
Telefón:	E-mail:	

Adresa pre doručovanie písomností
(Uveďte, ak sa adresa pre doručovanie líši od miesta podnikania.)

Ulica:	Súpisné/orientačné číslo:
Obec:*	PSČ:*
Okres:	

Splnomocnenec v tuzemsku na doručovanie - splnomocnenec FO/PO
(Povinné uviesť fyzická osoba s trvalým pobytom v zahraničí.)

Titul pred:	Meno:*	Priezvisko:*	Titul za:
Obchodné meno:		IČO:	

Adresa splnomocnenca na doručovanie FO/PO

Ulica:	Súpisné/orientačné číslo:
Obec:*	PSČ:*
Okres:	

Oznámenie obchodného mena zdravotnej poisťovne, v ktorej je fyzická osoba prihlásená na povinné zdravotné poistenie

--

Zdroj: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky – vzory tlačív pre FO, dostupné z: <https://www.minv.sk/?vzory-tlaciv-pre-fo>

Pokiaľ si podnikateľ zakladá živnosť remeselnú alebo viazanú musí k vyplnenému formuláru priložiť náležité dokumenty, ktoré dokazujú splnenie odbornej spôsobilosti na vykonávanie daných živností. (37) K ohláseniu živnosti je ďalej potrebné doručiť výpis z registra trestov, kvôli splneniu všeobecnej podmienky na bezúhonnosť alebo si ho živnostenský úrad obstará sám. Ak živnostenský úrad uzná, že ohlásenie má všetky

potrebné náležitosti a podnikateľ spĺňa podmienky stanovené zákonom č. 455/1991 Zb., o živnostenskom podnikaní, vydá osvedčenie o živnostenskom podnikaní najneskôr do troch pracovných dní od ohlásenia živnosti. (62)

Ohlásenie živností je možné podať aj elektronicky prostredníctvom internetovej stránky www.slovensko.sk. Pre založenie živnosti online bude podnikateľ potrebovať niekoľko vecí:

- občiansky preukaz s čipom (tzv. eID karta). Je potrebné aby občiansky preukaz bol aktivovaný na používanie elektronického podpisu. Aktivácia znamená, že je potrebné získať bezpečnostný osobný kód a certifikát na vytváranie kvalifikovaného elektronického podpisu.
- čítačku čipových kariet na použitie občianskeho preukazu s čipom
- aplikáciu na prihlasovanie cez občiansky preukaz s čipom a balík aplikácií pre kvalifikovaný elektronický podpis (aplikácie je možné nájsť na portáli www.slovensko.sk). (37)

Obrázok 9 Ukážka ohlásenia živností prostredníctvom portálu www.slovensko.sk

Chcem nájsť

Titulná stránka ▶ Nájsť službu

Nájsť službu

Názov elektronickej služby	Názov inštitúcie alebo úradu
Ohlasovanie voľnej, remeselnej a viazanej živnosti - fyzická osoba	Okresný úrad Nitra
Životná situácia	Územná pôsobnosť inštitúcie alebo úradu

Počet služieb: 1 Počet inštitúcií: 1 Počet nájdených záznamov: 1

Ohlasovanie voľnej, remeselnej a viazanej živnosti - fyzická osoba

Okresný úrad Nitra

Podat' ohlásenie živnosti / žiadosť o vydanie osvedčenia o živnostenskom oprávnení k voľnej, remeseln... [viac](#)

1 z celkovo 1 strán.

Aktuálne témy

- ▶ Elektronizácia v kocke
- ▶ Občiansky preukaz s čipom
- ▶ Elektronické schránky
- ▶ Slovenské eID v zahraničí
- ▶ Mandátne certifikáty
- ▶ Aktivácia schránok osôb mimo ORSR

Zdroj: advison.sk, 2023, dostupné z: <https://www.advison.sk> (36)

Na obrázku 9 vyššie je ukážka ohlásenia živnosti elektronicky. Pre ohlásenie živnosti elektronicky je najprv potrebné sa prihlásiť pomocou občianskeho preukazu a zadania bezpečnostného osobného kódu na portály www.slovensko.sk. Následne v sekcii „Nájsť

službu“ dať vyhľadať službu a zvoliť správny Okresný úrad. Potom kliknúť na službu: Ohlásenie voľnej, remeselnej a viazanej živnosti – fyzická osoba, následne sa zobrazí príslušný formulár na vyplnenie. Po vyplnení formulára bude potrebné priložiť všetky potrebné prílohy. Prílohy musia byť v elektronickej forme a podpísané elektronickým podpisom. Nakoniec je potrebné vyplnený formulár s prílohami podpísať elektronickým podpisom a odoslať. (37)

Neoddeliteľnou súčasťou ohlásenia živnosti sú správne poplatky. V tabuľke 15 sú uvedené jednotlivé poplatky za ohlásenie živností. Z tabuľky je vidieť na prvý pohľad, že ohlásenie živnosti elektronicke prostredníctvom stránky www.slovensko.sk je lacnejšie ako ohlásenie živnosti osobne na živnostenskom úrade. Oproti Českej republike, kde sa za prvotné ohlásenie živností platí poplatok 1 000 Kč bez ohľadu na počet živností, ktoré si podnikateľ chce zaregistrovať sa môže zdať, že na Slovensku je registrácia živností lacnejšia. Ale keďže pri osobnom ohlásení živnosti na živnostenskom úrade v Slovenskej republike sa za každú voľnú živnosť platí poplatok 5 eur, a za každú remeselnú a viazanú živnosť 15 eur je tento spôsob dražší, pokiaľ si podnikateľ chce zaregistrovať viacero živností. Pri elektronickej ohlásení sa za registrovanie voľných živností na Slovensku neplatí žiadny správny poplatok, a za každú remeselnú a viazanú živnosť sa platí poplatok 7,5 eur.

Tabuľka 15 Poplatky spojené s ohlásením živnosti v Slovenskej republike

Poplatky spojené s ohlásením živností		
Spôsob ohlásenia	osobne	elektronicky
na každú voľnú živnosť	5 € (123 Kč)	0 €
na každú remeselnú živnosť	15 € (370 Kč)	7,50 € (185 Kč)
na každú viazanú živnosť	15 € (370 Kč)	7,50 € (185 Kč)

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa „zákona č. 145/1995 Z.z., o správnych poplatkoch“ (65)
 Poznámka: Sumy v eurách sú prepočítané kurzom ČNB dňa 27.12.2023

7 POSTUP A PODMIENKY PRE ZALOŽENIE SPOLOČNOSTI S RUČENÍM OBMEDZENÝM

Táto kapitola je zameraná na postup založenia spoločnosti s ručením obmedzeným v Českej a Slovenskej republike, a na podmienky pre podnikanie prostredníctvom tejto právnej formy. Spoločnosť s ručením obmedzeným, je najčastejšie využívaná právna forma podnikania v oboch krajinách. Založenie tejto spoločnosti sprevádzajú rôzne administratívne a finančné zaťaženia.

7.1 Postup a podmienky v Českej republike

Ako bolo spomenuté v kapitole 5 právne formy podnikania v Českej republike upravuje zákon č. 90/2012 Zb., o obchodných spoločnostiach a družstvách (zákon o obchodných korporáciách). V tabuľke 16 sú uvedené základné podmienky pre podnikanie formou spoločnosti s ručením obmedzeným.

Tabuľka 16 Podmienky pre podnikanie formou spoločnosti s ručením obmedzeným v Českej republike

Spoločnosť s ručením obmedzeným (s.r.o.)	
Najnižší počet zakladateľov	min. 1
Najvyšší počet spoločníkov	Nestanovené
Minimálna výška základného kapitálu	1 CZK
Najnižší možný vklad spoločníka	1 CZK
Rozsah splatenia vkladu pri vzniku	celá vkladová povinnosť a každý spoločník min. 30% svojho vkladu
Doba splatenia vkladu	najneskôr do 5 rokov
Počet hlasov	1 hlas na 1 Kč vkladu, pokiaľ neurčí spoločenská zmluva inak
Ručenie spoločníka za záväzky	spoločníci do výšky nesplateného vkladu
Orgány spoločnosti	valné zhromaždenie, štatutárny orgán - konatelia, dozorná rada
Zakladateľský dokument	spoločenská zmluva
Povinnosť a výška rezerv	Nepovinný
Zisk a strata	v pomere svojich podielov, alebo určí spoločenská zmluva

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa „zákona č. 90/2012 Zb.“ (57)

Pre založenie spoločnosti s ručením obmedzeným je potrebný minimálne jeden zakladateľ. Najvyšší možný počet spoločníkov nie je v zákone stanovený. Aj na založenie tejto spoločnosti je potrebný základný kapitál. V zákone je stanovené, že minimálny základný kapitál je jedna česká koruna (1,- CZK), a tým pádom aj najnižší možný vklad spoločníka je rovný jednej českej korune (1,- CZK). Pri vzniku spoločnosti musí byť splnená celková vkladová povinnosť a každý spoločník musí splatiť minimálne 30% svojho vkladu. Celý vklad musia spoločníci splatiť najneskôr do piatich rokov. Za záväzky spoločnosti ručia všetci spoločníci spoločne a nerozdielne do výšky svojich nesplatených vkladov. Medzi orgány spoločnosti patrí valné zhromaždenie, dozorná rada a štatutárnym orgánom sú konatelia spoločnosti. Spoločnosť s ručením obmedzeným nemá zo zákona povinnosť vytvoriť rezervný fond. Čo sa týka rozdelenia zisku poprípade straty, delí sa medzi spoločníkov v pomere svojich podielov.

Pre samotné formálne založenie spoločnosti sú nevyhnutné určité kroky, ktoré musí podnikateľ splniť. Na začiatku je dôležité si premyslieť obchodné meno spoločnosti, sídlo (adresu) spoločnosti a konateľov spoločnosti. Aj keď je minimálna výška základného kapitálu stanovená zákonom na 1 Kč, môže zakladateľ určiť aj vyššiu sumu základného imania spoločnosti, a tým pádom určiť aj vyššie sumy vkladov jednotlivých spoločníkov.

Jedným z najdôležitejších dokumentov, ktorý predchádza samotnému založeniu spoločnosti s ručením obmedzeným je podpísanie spoločenskej zmluvy, ktorá sa podpisuje v prípade, že je zakladateľov viac, alebo zakladateľskej zmluvy v prípade jedného zakladateľa. **Spoločenská zmluva** musí „*podľa § 146 zákona č. 90/2012 Sb. O obchodných spoločnostiach a družstvách (zákon o obchodných korporáciách)*“ obsahovať náležitosti ako:

- obchodné meno spoločnosti
- predmet podnikania
- meno a bydlisko alebo sídlo jednotlivých spoločníkov
- výška vkladov spoločníkov
- výška základného imania spoločnosti
- počet konateľov a spôsob jednania za spoločnosť (57)

Ďalšou podmienkou pre založenie spoločnosti s ručením obmedzeným je získanie povolenia od majiteľa nehnuteľnosti, ktorú chce spoločnosť uviesť ako sídlo firmy. Dokument so súhlasom a podpisom majiteľa musí byť úradne overený. Následne je

potrebné splatiť finančný vklad. Tento finančný vklad je možné splatiť do rúk správcu vkladu, alebo na špeciálny bankový účet, na spôsobe splatenia vkladu záleží na výške peňažných vkladov. Pokiaľ bude vklad splatený do rúk správcu vkladu, tak v spoločenskej zmluve musí byť uvedené meno osoby poverenej ako správca vkladu. (38)

Aby mohla spoločnosť začať podnikat' musí si založiť živnosť. Ohlásenie živnosti pre právnickú osobu sa veľmi nelíši od ohlásenia živnosti pre fyzickú osobu. Tým pádom je možné postupovať podľa kapitoly 6.1.2, ale na miesto formulárov pre fyzickú osobu je potrebné použiť formuláre pre právnickú osobu. Právnická osoba musí v ohlásení podľa § 45 (ods. 3) zákona č. 455/1991 Zb. uviesť nasledujúce údaje:

- názov firmy, adresu sídla
- meno, priezvisko, rodné číslo, dátum narodenia a bydlisko členov štatutárneho orgánu
- identifikačné číslo osoby, pokiaľ bolo pridelené
- vymedzený predmet podnikania
- adresy prevádzkarní (58)

Po obdržaní živnostenského oprávnenia je posledným krokom podanie návrhu na zápis v obchodnom registri. Návrh na zápis do obchodného registra je možné podať cez súd, alebo sa podnikateľ môže obrátiť na notára, ktorý v zastúpení zapíše spoločnosť na priamo. Pri podaní návrhu cez súd je zákonom stanovená doba na jeho vybavenie 5 dní. (38) Pri využití služieb notára v Českej republike je poplatok za spísanie notárskeho zápisu, a zápis spoločnosti s ručením obmedzeným do obchodného registra približne 2 000 Kč v prípade, že spoločnosť obsahuje len povinné náležitosti vyžadované v zákone. V ostatných prípadoch je poplatok odvodený z výšky základného imania spoločnosti. (39)

7.2 Postup a podmienky v Slovenskej republike

Na Slovensku právne formy podnikania ako už bolo tiež spomenuté v kapitole 5 upravuje zákon č. 513/1991 Zb., obchodný zákonník. Podmienky pre spoločnosť s ručením obmedzeným podľa zákona sú uvedené v tabuľke 17 nižšie. Najnižší možný počet zakladateľov je rovnaký ako v Česku, teda na založenie tejto formy podnikania na území Slovenskej republiky je potrebný minimálne jeden zakladateľ. Podľa zákona je však obmedzený najvyšší možný počet spoločníkov na maximálne 50 spoločníkov, oproti Českej republike, kde v zákone nie je maximálny počet spoločníkov stanovený. Najzásadnejším rozdielom v podmienkach pre založenie spoločnosti s ručením obmedzeným v Česku a na Slovensku je výška základného kapitálu (imania). Na Slovensku je podľa zákona požadovaná minimálna výška základného kapitálu 5 000 eur, čo je oproti 1 Kč, ktorá je požadovaná v Česku výrazný rozdiel.

Tabuľka 17 Podmienky pre podnikanie formou spoločnosti s ručením obmedzeným v Slovenskej republike

Spoločnosť s ručením obmedzeným (s.r.o.)	
Najnižší počet zakladateľov	min. 1
Najvyšší počet spoločníkov	50
Minimálna výška základného kapitálu	min. 5 000 EUR (123 400 CZK)
Najnižší možný vklad spoločníka	750 EUR (18 510 CZK)
Rozsah splatenia vkladu pri vzniku	každý spoločník 30% svojho vkladu, minimálne však 2 500 EUR (61 700 CZK)
Doba splatenia vkladu	najneskôr do 5 rokov
Počet hlasov	určuje sa ako pomer hodnoty vkladu k výške základného imania spoločnosti
Ručenie spoločníka za záväzky	do výšky nesplateného vkladu
Orgány spoločnosti	valné zhromaždenie, štatutárny orgán - jeden alebo viacej konateľov, dozorná rada, ďalej upravuje spoločenská zmluva
Zakladateľský dokument	spoločenská zmluva
Povinnosť a výška rezerv	povinnosť tvoriť, určuje spoločenská zmluva, alebo min. 5% po dosiahnutí prvého zisku, nie viac ako 10% základného kapitálu
Zisk a strata	určuje spoločenská zmluva alebo podľa splatených vkladov

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa „zákona č. 513/1991 Zb.“ (61)
 Poznámka: Sumy v eurách sú prepočítané kurzom ČNB dňa 27.12.2023

S požadovanou výškou základného kapitálu súvisí aj najnižší možný vklad spoločníka, ktorý je zo zákona stanovený na 750 eur, čo je približne 18 510 Kč. Oproti Česku je čiastka 750 eur výrazne vyššia, čo môže odradiť potencionálnych spoločníkov. Pri založení spoločnosti je potrebné splatiť minimálne 50 % základného kapitálu, a každý spoločník musí splatiť aspoň 30 % svojho vkladu. Celý vklad je potrebný splatiť najneskôr do 5 rokov od založenia spoločnosti. Ručenie spoločníkov za záväzky spoločnosti je na Slovensku rovnaké ako v Česku. Spoločníci ručia do výšky svojich nesplatených vkladov. Medzi orgány spoločnosti patrí valné zhromaždenie, dozorná rada a štatutárnym orgánom sú konatelia spoločnosti. Ďalšie orgány spoločnosti môže upraviť spoločenská zmluva, ktorá je zakladateľským dokumentom. V Českej republike nie je zo zákona povinné vytváranie rezervného fondu, ale na Slovensku má spoločnosť povinnosť vytvoriť rezervný fond. Spoločenská zmluva môže tiež upraviť spôsob rozdelenia zisku a straty medzi spoločníkov. Ak v spoločenskej zmluve nie je uvedený spôsob rozdelenia zisku a straty, rozdeľuje sa výšky splatených vkladov.

Postup založenia spoločnosti s ručením obmedzeným na Slovensku je veľmi podobný z postupom v Česku. Prvým krokom je výber obchodného mena spoločnosti. Keďže nie je možné aby v obchodnom registri bolo zapísaných viacero firiem pod rovnakým menom, je potrebné zvoliť jedinečné obchodné meno. Ďalším krokom je určenie sídla spoločnosti. Sídlo spoločnosti môže byť bytový aj nebytový priestor, taktiež sa za sídlo môže považovať aj trvalé bydlisko jedného zo spoločníkov alebo konateľov. Nie je nutné aby si spoločnosť prenajímala priestory, ale je potrebné získať súhlas od majiteľa priestoru, ktorý chce spoločnosť uviesť ako jej sídlo. (40)

Následne si spoločnosť musí určiť akú činnosť bude vykonávať, a na základe toho si vybrať predmet podnikania podľa živnostenského zákona. K založeniu spoločnosti je potrebné spísať zakladateľskú listinu v prípade jednej osoby, alebo spoločenskú zmluvu v prípade, že budú v spoločnosti figurovať viaceré osoby. (40) Spoločenská zmluva musí podľa § 110 zákona č. 513/1991 Zb. obsahovať nasledujúce údaje:

- obchodné meno a sídlo (adresu) spoločnosti
- určenie spoločníkov uvedením názvu a sídla v prípade právnickej osoby alebo mena a bydliska v prípade fyzickej osoby
- predmet podnikania
- výšku základného kapitálu spoločnosti a výšku vkladu každého spoločníka
- mená, bydliská a rodné čísla konateľov

- mená, bydliská a rodné čísla členov dozornej rady
- určenie správcu vkladu (61)

Pri vzniku spoločnosti je potrebné splatiť základný kapitál podľa ustanovení spoločenskej zmluvy a podmienok uvedených v tabuľke 17 na začiatku kapitoly 7.2. Vklady spoločníkov môžu byť vložené na bankový účet alebo odovzdané správcovi vkladu v hotovosti. V neposlednom rade je nutné ohlásiť živnosť (40). Postupu ohlásenia živnosti pre fyzické osoby na Slovensku sa venovala kapitola 6.2.2. Postup pre ohlásenie živností právnických osôb je obdobný, avšak na miesto formulárov pre fyzické osoby je nutné použiť formuláre pre právnické osoby. Slovenská právnická osoba musí v ohlásení „podľa § 45 zákona č. 455/1991 Zb., uviesť nasledujúce údaje:

- obchodné meno, sídlo, právnu formu,
- osobné údaje osoby alebo osôb, ktoré sú jej štatutárnym orgánom, a spôsob konania za spoločnosť,
- identifikačné číslo,
- predmet podnikania,
- adresy prevádzkarní,
- dobu podnikania, ak zamýšľa prevádzkovať živnosť po dobu určitú (62)

Po vykonaní vyššie zmienených náležitostí, je možné podať návrh na zápis spoločnosti do obchodného registra. Formulár slúžiaci k podaniu návrhu je možné nájsť na internetových stránkach Ministerstva spravodlivosti SR. Ani na Slovensku sa podnikateľ nevyhne poplatkom spojených so založením spoločnosti s ručením obmedzeným. Pokiaľ sa podnikateľ rozhodne, že celý proces absolvuje sám, môže očakávať náklady vo výške asi 150 eur (približne 3 707 Kč). Výška nákladov závisí či spoločnosť bude ohlasovať živnosť elektronicky alebo priamo na živnostenskom úrade. Ak sa spoločnosť rozhodne využiť pomoc odborníkov, tzv. založiť s.r.o. cez sprostredkovateľa môžu sa náklady vyšplhať až na 250 eur (približne 6 179 Kč). (40)

8 DAŇOVÉ POVINNOSTI A ICH VZÁJOMNÉ POROVNANIE

Daňová povinnosť je neoddeliteľnou súčasťou podnikania. Existuje niekoľko druhov daní ako napríklad daň z nehnuteľných vecí, cestná daň alebo spotrebná daň. Táto kapitola sa zameria na daň z príjmov fyzických a právnických osôb v Česku a na Slovensku. Taktiež na jednotlivé sadzby dane z pridanej hodnoty v oboch krajinách.

8.1 Daň z príjmov v Českej a Slovenskej republike

Daň z príjmov v Českej republike upravuje „zákon č. 586/1992 Sb., Zákon České národní rady o daních z příjmu.“ V prvej aj druhej časti tohto zákona je upravená daň z príjmu fyzických a právnických osôb. V Slovenskej republike je daň z príjmu upravená zákonom č. 595/2003 Z. z., zákon o dani z príjmov. V tomto zákone je daň z príjmu fyzických osôb upravená v druhej časti a daň z príjmov právnických osôb v časti tretej.

8.1.1 Daň z príjmov fyzických osôb v Česku a na Slovensku

V Českej aj Slovenskej republike je predmet dane fyzickej osoby v podstate rovnaký. Jedná sa o nasledujúce predmety dane:

- príjmy zo závislej činnosti
- príjmy z podnikania (samostatnej činnosti)
- príjmy z prenájmu
- príjmy z kapitálového majetku (59) (63)

Sadzby daní fyzických osôb sa v Česku a na Slovensku pomerne líšia. V Českej republike podľa § 16 zákona č. 586/1992 Zb., sadzba dane fyzických osôb činí

- a) 15 % pre časť základu dane, ktorá nepresiahne 48 násobku priemernej mzdy
- b) 23 % pre časť základu dane, ktorá presiahne 48 násobku priemernej mzdy (59)

V Českej republike je priemerná mzda na rok 2023 stanovená na čiastku 40 324 Kč (41). Takže aby daňovník mohol uplatniť 15 % sadzbu dane nesmie jeho základ dane presiahnuť čiastku 1 935 552 Kč ($40\,324\text{ Kč} \cdot 48 = 1\,935\,552\text{ Kč}$), v prípade, že základ dane presiahne čiastku 1 935 552 Kč, bude sa daňovníkovi uplatňovať sadzba dane vo výške 23 %.

V Slovenskej republike sa základ dane delí podľa § 4 ods. 1 písm. a), b) zákona č. 595/2003 Z. z. V nižšie uvedenej tabuľke 18 sú uvedené jednotlivé sadzby dane uplatnené pre fyzickú osobu na Slovensku. Oproti Česku sa na Slovensku používa k výpočtu suma životného minima. Výška životného minima je od 1.7.2023 do 30.6.2024 stanovená na 268,88 eur (približne 6 626 Kč) (42). Základ dane podľa § 4 ods. 1 písm. a) zákona č. 595/2003 Z. z., je možné uplatniť sadzbu dane z príjmov vo výške 19 % a 25 %. Sadzba vo výške 19 % je uplatnená ak základ dane nepresiahne 176,8 násobku sumy životného minima a sadzbu vo výške 25 % ak základ dane presiahne 176,8 násobku sumy životného minima. Ďalšia sadzba dane z príjmov je stanovená podľa § 4 ods. 1 písm. b) zákona č. 595/2003 Z. z., na 15 %, 19% a 25%. Podmienky pre uplatnenie jednotlivých sadziieb sú uvedené v tabuľke 18. Sadzba dane z príjmov z kapitálového majetku je stanovená podľa § 7 zákona č. 595/2003 Z. z., na 19 %.

Tabuľka 18 Sadzby dane z príjmov fyzických osôb v Slovenskej republike

Základ dane podľa	Uplatnená sadzba dane z príjmov	Kedy daňovník uplatňuje sadzbu dane
§ 4 ods. 1 písm. a)	19%	z tej časti základu dane, ktorá nepresiahne 176,8 násobok sumy životného minima nepresiahne sumu 47 537,98 € (1 175 377 Kč)
	25%	z tej časti základu dane, ktorá presiahne 176,8 násobok sumy životného minima presiahne sumu 47 537,98 € (1 175 377 Kč)
§ 4 ods. 1 písm. b)	15%	ak zdaniteľné príjmy (výnosy) daňovníka nepresiahnu sumu 49 790 € (1 231 058 Kč)
	19%	pri príjmoch nad sumu 49 790 € (1 231 058 Kč), z tej časti základu dane, ktorá nepresiahne sumu 47 537,98 € (1 175 377 Kč)
	25%	pri príjmoch nad sumu 49 790 € (1 231 058 Kč), z tej časti základu dane, ktorá presiahne sumu 47 537,98 € (1 175 377 Kč)
§ 7	19%	z kapitálového majetku

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa zákona č. 595/2003 Z z., a. <https://www.podnikajte.sk> (63) (43)
Poznámka: Sumy v eurách sú prepočítané kurzom ČNB dňa 30.12.2023

8.1.2 Daň z príjmov právnických osôb v Česku a na Slovensku

V Českej republike existuje niekoľko sadzieb dane z príjmov právnických osôb. Podľa § 21 zákona č. 586/1992 Zb. sú sadzby dane z príjmov nasledujúce:

- sadzba dane vo výške 19 % - daň sa vypočíta ako súčin základu dane zníženého o položky, ktoré znižujú základ dane a o odčítateľné položky (od roku 2024 je stanovená na 21 %)
- sadzba dane vo výške 15 % - vzťahuje sa na samostatný základ dane podľa § 20b
- sadzba dane vo výške 60 % - daň z neočakávaných ziskov (59)

V Slovenskej republike sú podľa § 15 zákona č. 595/2003 Z. z., pre právnickú osobu sadzby dane stanovené zo základu dane zníženého o daňovú stratu nasledujúce

- sadzba 15 % u daňovníka, ktorý dosiahol za zdaňovacie obdobie zdaniteľné príjmy (výnosy), ktoré nepresahujú sumu stanovenú osobitným predpisom, t.j. sumu 49 790 eur (približne 1 231 058 Kč) podľa zákona o DPH
- sadzba 21 % u daňovníka, ktorého zdaniteľné príjmy (výnosy) za zdaňovacie obdobie presahujú sumu stanovenú zákonom o DPH, t.j. sumu 49 790 eur (približne 1 231 058 Kč) (43)

8.1 Daň z pridanej hodnoty v Českej a Slovenskej republike

Daň z pridanej hodnoty patrí medzi nepriame dane, čo znamená, že sa nezdaňuje fyzická ani právnická osoba, ale zdaňujú sa produkty a služby (44). V Českej republike upravuje daň z pridanej hodnoty zákon č. 235/2004 Zb., v Slovenskej republike je to zákon č. 222/2004 Z. z.

V **Českej republike** sa podľa zákona uplatňujú nasledujúce sadzby dane z pridanej hodnoty:

- základná sadzba dane vo výške 21 %
- prvá znížená sadzba dane vo výške 15 %
- druhá znížená sadzba dane vo výške 10 % (60)

V stavebníctve na území Českej republiky sa uplatňuje prvá znížená sadzba dane pri poskytnutí stavebných alebo montážnych prác, ktoré sú vykonané na dokončenej stavbe, pokiaľ sa jedná o stavbu pre bývanie alebo stavbu pre sociálne bývanie. Prvá znížená

sadzba dane sa uplatňuje aj pri poskytnutí stavebných alebo montážnych prác spojených s výstavbou stavby pre sociálne bývanie. (60)

Podľa § 48 ods. 5 zákona o dani z pridanej hodnoty do sociálneho bývanie spadajú bytové a rodinné domy s nasledujúcimi parametrami

- stavba bytového domu podľa právnych predpisov katastru nehnuteľností, v ktorej obytný priestor s podlahovou plochou nepresahuje 120 m²
- stavba rodinného domu podľa právnych predpisov katastru nehnuteľností, v ktorej podlahová plocha nepresahuje 350 m²

V § 48 ods. 5 sú uvedené aj ďalšie typy stavieb, ktoré spadajú do sociálneho bývania a uplatňuje sa u nich znížená sadzba DPH.

Sadzby dane z pridanej hodnoty v Českej republike sa od roku 2024 budú meniť. Základná sadzba dane v Česku ostane vo výške 21 %. Od roku 2024 sa v Česku zjednotí znížená sadzba dane, ktorá bude novo len jedna, a to vo výške 12 %. Tým pádom u niektorých tovaroch a službách sa sadzba dane zníži a u niektorých naopak zvýši, keďže do roku 2023 sa uplatňovali dve znížené sadzby dane z pridanej hodnoty vo výške 10 % a 15 %. (45) Po novom sa teda bude v stavebníctve na stavby sociálneho bývania uplatňovať 12 % sadzba DPH.

V **Slovenskej republike** sa podľa zákona uplatňujú nasledujúce sadzby dane z pridanej hodnoty:

- základná sadzba dane je vo výške 20 %
- prvá znížená sadzba dane vo výške 10 %
- druhá znížená sadzba dane vo výške 5 % (64)

Na Slovensku sa v stavebníctve uplatňuje vo väčšine prípadov sadzba dane z pridanej hodnoty, a to vo výške 20 %. Od roku 2023 sa na Slovensku zaviedla znížená sadzba dane z pridanej hodnoty vo výške 5 %. Táto znížená sadzba vo výške 5 % sa „podľa § 27 ods. 3 zákona č. 222/2004 Z. z. uplatňuje na

- a) *dodanie stavby alebo časti stavby vrátane stavebného pozemku, na ktorom stavba alebo časť stavby stojí, ktorá spĺňa podmienky stavby štátom podporovaného nájomného bývania v rámci sociálnej politiky štátu a prijímateľom plnenia je prenajímateľ bytu štátom podporovaného nájomného bývania, ktorý má uzatvorenú*

zmluvu o prevádzke bytového domu štátom podporovaného nájomného bývania, v ktorej je táto stavba špecifikovaná, okrem dodania nebytových priestorov,

b) obnovu a prestavbu stavby alebo časti stavby vrátane stavebných a montážnych prác na stavbe, ktorá spĺňa podmienky stavby štátom podporovaného nájomného bývania a prijímateľom plnenia je prenajímateľ bytu štátom podporovaného nájomného bývania, ktorý má uzatvorenú zmluvu o prevádzke bytového domu štátom podporovaného nájomného bývania, v ktorej je táto stavba špecifikovaná, okrem obnovy a prestavby stavieb vrátane stavebných a montážnych prác, ktoré sa vzťahujú na nebytové priestory.“ (64)

Ak dodávateľ dodáva stavbu vrátane pozemku, na ktorom stavba stojí, alebo ak uskutočňuje prestavbu, stavebné a montážne práce podľa vyššie zmienených podmienok štátom podporovaného nájomného bývania, môže dodávateľ uplatniť daň z pridanej hodnoty vo výške 5 % (46). Nájomné bývanie, ktoré je podporované štátom upravuje samostatný „zákon č. 222/2022 Z. z., o štátnej podpore nájomného bývania a o zmene a doplnení niektorých zákonov.“ V tomto zákone sú upravené spresňujúce podmienky podľa, ktorých je možné uplatniť vyššie zmienenú zníženú sadzbu DPH.

Platcom dane z pridanej hodnoty sa v Českej republike podľa § 6 stane osoba so sídlom na území Českej republiky, ktorej obrat za najviac 12 predchádzajúcich po sebe idúcich kalendárnych mesiacov presiahne 2 000 000 Kč (60). Na Slovensku sa platcom dane stane osoba, ktorá má sídlo na území Slovenskej republiky, a ktorej obrat za najviac 12 predchádzajúcich po sebe idúcich kalendárnych mesiacov dosiahne čiastku 49 790 eur (približne 1 231 058 Kč) (64). Na Slovensku je čiastka pri, ktorej sa podnikateľ musí stať platcom dane nižšia ako v Česku.

9 ĎALŠIA ADMINISTRATÍVNA ZÁŤAŽ

Podnikateľov okrem procesu založenia podniku čaká v priebehu podnikania aj ďalšia administratívna záťaž. V prípade spoločností, ktoré majú viacero zamestnancov môže byť takouto administratívnou záťažou spracovanie a vyplácanie miezd zamestnancom. S vyplácaním miezd zamestnancov sú spojené rôzne odvody. V tejto kapitole sú porovnané výšky odvodov, ktoré musia zamestnávateľa odvádzať.

9.1 Odvody zamestnávateľa za zamestnanca z hrubej mzdy v Česku

Rovnako ako daň z príjmu je povinnou zrážkou, tak aj odvody na sociálne a zdravotné poistenie sú povinné. Tieto odvody musí odvádzať každý zamestnanec a aj zamestnávateľa musia za každého svojho zamestnanca odvádzať odvody na sociálne a zdravotné poistenie. (47)

Poplatníci **sociálneho poistenia** sú predovšetkým zamestnávateľa a zamestnanci. Odvádzať odvody na sociálne poistenia majú aj samostatne zárobkovo činné osoby, zahraniční zamestnanci a osoby, ktoré sa dobrovoľne zúčastňujú dôchodkového poistenia. (47) Zamestnávateľa musia za zamestnanca odvádzať poistné za každý kalendárny mesiac do 20. dňa nasledujúceho kalendárneho mesiaca. Danú sumu poistného odvádzajú na účet príslušnej Okresnej správy sociálneho zabezpečenia. (48)

Od 1.7.2019 je sadzba poistného na sociálne zabezpečenie u zamestnávateľa vo výške **24,8 %**. Táto sadzba sa rozdeľuje nasledovne:

- 2,1 % na nemocenské poistenie
- 21,5 % na dôchodkové poistenie
- 1,2 % na štátnu politiku zamestnanosti (48)

Je dôležité aby zamestnávateľ odvádzal odvody na sociálne zabezpečenie včas, ak tak neučiní môže mu hroziť penále z omeškania. Od februára 2023 môže zamestnávateľ uplatniť zľavu na poistnom za kalendárny mesiac vo výške 5 % za stanovený okruh zamestnancov pri splnení podmienok. Tieto podmienky sú uvedené na stránkach Českej správy sociálneho zabezpečenia. (48)

Odvody na **zdravotné poistenie** odvádza zamestnávateľ zdravotnej poisťovni v ktorej je zamestnanec poistencom vo výške **9 %**. Pre výpočet celkovej sumy odvodov na sociálne a zdravotné poistenie, ktoré odvádza zamestnávateľ za zamestnanca stačí vedieť hrubú

mzdu zamestnanca. Z hrubej mzdy sa vypočítajú ako to odvody zamestnávateľa, tak aj odvody, ktoré musí zo svojej mzdy odvieť aj zamestnanec. Zamestnanec má povinnosť zaplatiť odvody na sociálne poistenie vo výške 6,5 % a odvody na zdravotné poistenie vo výške 4,5 %. (47) Zamestnanec tieto odvody neodvádza sám ale ich odvádza zamestnávateľ spolu s jeho odvodmi za zamestnanca, čo je určite časovo a administračne náročne.

9.2 Odvody zamestnávateľa za zamestnanca z hrubej mzdy na Slovensku

Na Slovensku je zamestnávateľ taktiež povinný platiť odvody na sociálne aj zdravotné poistenie za zamestnanca. Povinnosť platiť odvody na Slovensku majú rovnako ako v Česku aj samostatne zárobkovo činné osoby.

Odvody zamestnávateľa na sociálne a zdravotné poistenie sa v roku 2024 nezmenili a tak sadzby zostávajú rovnaké ako v predchádzajúcom roku. Zamestnávateľ má povinnosť odvieť za zamestnanca poistné na **sociálne zabezpečenie** vo výške **25,2 %**, čo je o trošku viac ako v Česku. Aj na Slovensku sa odvody na sociálne poistenie delia nasledovne:

- 1,4 % nemocenské poistenie
- 14 % starobné poistenie
- 3 % invalidné poistenie
- 1% poistenie v nezamestnanosti
- 0,25 % garančné poistenie
- 0,8 % úrazové poistenie
- 4,75 % rezervný fond solidarity (49)

Zamestnávateľia môžu taktiež uplatniť výnimky z platenia poistného za zamestnancov. Poistenie v nezamestnanosti zamestnávateľ neplatí napríklad, ak zamestnanec poberá starobný dôchodok. Invalidné poistenie zamestnávateľ neodvádza napríklad v prípade, že zamestnanec poberá výsluhový dôchodok a dovŕšil dôchodkový vek. (50)

Sadzba odvodov na **zdravotné poistenie** zamestnávateľa za zamestnanca je vo výške **10 %**, respektíve 5 % u zdravotne postihnutej osobe. Zamestnanci musia odvieť na sociálne poistenie odvody vo výške 9,4 % a odvody na zdravotné poistenie vo výške 4 %. Na Slovensku sa odvody vypočítavajú taktiež z hrubej mzdy zamestnanca. Celkovo je v oboch krajinách rovnako veľké odvodové zaťaženie zamestnávateľa.

10 PRÍPADOVÁ ŠTÚDIA PODNIKANIA ZAHRANIČNÝCH OSÔB

Táto kapitola diplomovej práce sa zameria na to akým spôsobom môžu podnikat' zahraničné osoby na území Českej a Slovenskej republiky.

10.1 Podnikanie zahraničných osôb v Českej republike

V legislatíve Českej republiky je zahraničná osoba vymedzená ako právnická osoba so sídlom mimo územia Českej republiky alebo fyzická osoba s bydliskom mimo územia Českej republiky. Ako bolo spomenuté v kapitole 5, pre zahraničné osoby, ktoré chcú prevádzkovať živnosť na území Českej republiky platia rovnaké podmienky a v rovnakom rozsahu ako pre českú osobu, pokiaľ v živnostenskom zákone nie je stanovené niečo iné. (51)

Aby mohla zahraničná osoba podnikat' na území Českej republiky, musí spĺňovať podmienky stanovené právnymi predpismi. Predovšetkým zákonom o živnostenskom podnikaní a tiež podmienky stanovené v zákone o pobyte cudzincov na území Českej republiky. Pokiaľ chce zahraničná osoba založiť novú právnickú osobu v Českej republike musí sa riadiť podľa českých zákonov. (51) Takže musí splniť všeobecné podmienky potrebné k prevádzkovaniu živnosti, následne ohlásiť živnosť podľa zákona o živnostenskom podnikaní, a poprípade splniť odbornú spôsobilosť na vykonávanie remeselných a viazaných živností. Po úspešnom ohlášení živností, musí založiť právnickú osobu a podať návrh na zápis do obchodného registra. Až po zápise do obchodného registra môže zahraničná osoba začať podnikat' prostredníctvom právnickej osoby založenej v Českej republike. V prípade, že chce v Českej republike začať podnikat' občan štátu mimo Európsky hospodársky priestor, musí doložiť povolenie k pobytu na území ČR (52).

Ďalším možným spôsobom je založenie **odštepného závodu** v ČR. Všetky zahraničné osoby, ktoré majú mimo územia Českej republiky zriadený obchodný závod, môžu v Česku založiť jeho pobočku (odštepný závod). Pokiaľ chce zahraničná osoba podnikat' v Českej republike prostredníctvom odštepného závodu musí podať návrh na zápis odštepného závodu do obchodného registra. Ku dňu zápisu do obchodného registra vzniká odštepnému závodu oprávnenie podnikat'. (51) Každý odštepný závod musí mať svojho vedúceho, ktorý je oprávnený konať za spoločnosť, má vlastné identifikačné číslo a sídlo.

Odštepny závod je považovaný za organizačnú zložku (pobočku) závodu, ktorá vykazuje hospodársku samostatnosť. Je však dôležité zmieniť, že odštepny závod nemá právnu subjektivitu. (51) To znamená, že nie je právnická osoba ako napríklad spoločnosť s ručením obmedzeným ale je majetkom jeho zakladateľov. Odštepny závod má rovnaký názov ako materská spoločnosť, a musí sa riadiť právnou legislatívou štátu, v ktorom materská spoločnosť sídli. Keď zanikne materská spoločnosť, tak s ňou zaniká aj odštepny závod. Založenie odštepneho závodu je niekoľkonásobne jednoduchšie ako založiť úplne novú spoločnosť podľa českých právnych predpisov. V Českej republike upravuje odštepny závod zákon č. 90/2012 Zb., o obchodných spoločnostiach a družstvách. (53)

10.2 Podnikanie zahraničných osôb v Slovenskej republike

Rovnako ako v Českej republike, aj v Slovenskej republike môže prevádzkovať živnosť fyzická alebo právnická osoba s bydliskom alebo sídlom mimo územia Slovenskej republiky za rovnakých podmienok a v rovnakom rozsahu ako slovenská osoba. (62) To či je cudzinec oprávnený podnikáť na území Slovenskej republiky závisí od typu pobytu na Slovensku. Občanom členských štátov Európskej únie stačí ohlásiť živnosť príslušnému živnostenskému úradu aby mohli začať podnikáť prostredníctvom živností na území Slovenskej republiky. Občania tretích krajín potrebujú k podnikaniu na území Slovenskej republiky udelený prechodný pobyt, a okrem ohlásenia živnosti na živnostenskom úrade musia podať aj návrh na zápis do obchodného registra. Pokiaľ cudzinec nemá udelený žiadny pobyt na území Slovenskej republiky a chce začať podnikáť na Slovensku musí ustanoviť zodpovedného zástupcu, ktorý musí mať na území Slovenskej republiky bydlisko alebo iné oprávnenie k pobytu. Následne získať živnostenské oprávnenie, povolenie k prechodnému pobytu za účelom podnikania, a ak sa nejedná o cudzinca s trvalým pobytom v niektorom z členských štátov EÚ musí požiadať aj o zápis do obchodného registra. (54) Vo všetkých prípadoch musí zahraničná osoba pri získaní živnostenského oprávnenia postupovať podľa zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní.

Ak chce zahraničná osoba podnikáť na území Slovenskej republiky prostredníctvom právnickej osoby musí rovnako ako v Českej republike založiť novú právnickú osobu podľa právnych predpisov platných na Slovensku. Takže pokiaľ chce zahraničná osoba založiť napríklad spoločnosť s ručením obmedzeným musí najprv zvoliť obchodné meno, sídlo, predmet činnosti a spísať zakladateľskú listinu poprípade spoločenskú zmluvu. Následne je potrebné získať živnostenské oprávnenie a podať návrh na zápis spoločnosti do

obchodného registra. Taktiež by zahraničná osoba mala mať aspoň udelený prechodný pobyt za účelom podnikania na území Slovenskej republiky. (55) Podmienky a postup pre založenie spoločnosti s ručením obmedzeným na Slovensku sú uvedené v kapitole 7.

Ďalším možným spôsobom akým môže zahraničná osoba podnikat' na Slovensku je vytvorenie **organizačnej zložky podniku (o.z.)**. Organizačná zložka podniku je odštepny závod zahraničnej osoby na Slovensku a upravuje ho zákon č. 513/1991 Zb. obchodný zákonník. Rovnako ako aj v Českej republike musí byť organizačná zložka podniku zapísaná v obchodnom registri, a až následne po zápise do obchodného registra jej vzniká oprávnenie podnikat'. Oprávnenie podnikat' má v rozsahu predmetu podnikania zapísanom v obchodnom registri. Musí mať vedúcu osobu, ktorá je oprávnená konať za organizačnú zložku podniku a taktiež nemá právnu subjektivitu. (56)

11 VÝSLEDNÉ ZHODNOTENIE A PRÍNOSY PRÁCE

Vo výslednom zhodnotení diplomovej práce sú priblížené najdôležitejšie závery, a najpodstatnejšie rozdiely, ktoré boli zistené v podnikateľskom prostredí Českej a Slovenskej republiky.

Z analýzy údajov získaných zo **Štatistických ročeniek** obidvoch krajín je možné vyhodnotiť, že pre Slovensko je stavebné odvetvie oveľa dôležitejším sektorom k vývoju ekonomiky. Zamestnáva v stavebníctve viac ľudí a vytvára tu viacej hrubej pridanej hodnoty ako v Česku. Taktiež na Slovensku podniká v stavebníctve viac fyzických aj právnických osôb, čo pozitívne prispieva práve k vytváraniu zmienenej hrubej pridanej hodnoty.

Podnikanie v Česku a na Slovensku upravuje niekoľko zákonov. Hlavný zákonom upravujúci podnikanie prostredníctvom živností je **živnostenský zákon**, ktorý je súčasťou legislatívy jednej aj druhej krajiny. Druhy živností, ktorými je možné podnikáť v Českej republike sú živností voľné, remeselné, viazané a koncesované. Na Slovensku sú využívané rovnaké druhy živností až na jeden rozdiel, že od roku 2010 už neexistujú koncesované živnosti, ktoré prešli pod živností viazané. Ďalším dôležitým zákonom je zákon upravujúci právne formy podnikania v Česku, ktorým je zákon **o obchodných korporáciách**, a na Slovensku je to **obchodný zákonník**. Podľa vyššie zmienených zákonov môžu podnikatelia v obidvoch krajinách využívať **právne formy podnikania**, akým sú: akciová spoločnosť, spoločnosť s ručením obmedzeným, komanditná spoločnosť, verejná obchodná spoločnosť a družstvo. Na Slovensku je ešte možnosť využitia tzv. jednoduchej spoločnosti na akcie, ktorá je vhodná pre podnikateľov s menšími finančnými prostriedkami, keďže u tejto právnej formy je požadovaný základný kapitál len vo výške jedného eura.

Najväčšie rozdiely v právnej úprave sú u akciovej spoločnosti a spoločnosti s ručením obmedzeným. Najdôležitejším rozdielom je požadovaná výška **základného kapitálu**, ktorá je v Česku u akciovej spoločnosti stanovená vo výške 2 mil. CZK alebo 80 000 EUR, ale na Slovensku je stanovená len vo výške 25 000 EUR. U spoločnosti s ručením obmedzeným je požadovaný výška základného kapitálu oveľa nižšia v Česku ako na Slovensku. V Česku podnikatelia potrebujú na založenie spoločností s ručením obmedzeným finančné prostriedky vo výške 1 CZK a na Slovensku 5 000 EUR, čo je v prepočte približne 123 400 CZK. Keďže je táto spoločnosť najvyhľadávanejšou právnou

formou podnikania v jednej aj druhej krajine, je tento rozdiel výrazný. Postup je však u založení právnych foriem v oboch krajinách podobný. Najprv je potrebné spísať spoločenskú zmluvu, následne ohlásiť živnosť podľa živnostenského zákona a podať návrh na zápis do obchodného registra.

Postup pri založení živnosti v Českej a Slovenskej republike je taktiež podobný. V oboch krajinách je možné **ohlásenie živnosti** priamo na živnostenskom úrade alebo elektronicky cez portály na to určenými. Rozdiel nastáva u správnych poplatkoch, ktoré sú na Slovensku vyššie, pretože sa platí za zápis každej jednej živnosti na rozdiel od Česka, kde sa platí jednorazový poplatok bez ohľadu na počet živností, ktoré si chce živnostník zapísať. Veľké rozdiely nastávajú u splnenia **všeobecných podmienok** prevádzkovania živností a u splnenia **odbornej spôsobilosti** remeselných živností. Zatiaľ čo na Slovensku musí byť splnená všeobecná podmienka dovŕšenia veku 18 rokov na prevádzkovanie živností, v Česku stačí súhlas zákonného zástupcu, že maloletý môže prevádzkovať živnosť samostatne. Ďalším rozdielom je u dokladov, ktorými je možné doložiť splnenie odbornej spôsobilosti u remeselných živností. V prípade doloženie dokladu o ukončení vzdelania v podobnom obore, než v akom je živnosť, ktorú si chce živnostník založiť zaradená je potrebné v Česku doložiť aj jednoročnú prax. Na Slovensku však stačí doložiť prax v dĺžke šesť mesiacov.

Sadzby **daní z príjmov fyzických a právnických osôb** sa výrazne nelíšia. U dane z príjmov fyzických osôb je v Česku obvyklá sadzba 15 % a pri prekročení určitej hranice sa uplatňuje sadzba 23 %. Na Slovensku existuje niekoľko sadzieb vo výške od 15 % do 25 %. U dani z príjmov právnických osôb je obvyklá sadzba v Česku 19 % (od roku 2024 21 %), na Slovensku je dlhodobo uplatňovaná sadzba 21 %.

Od roku 2024 nastala zmena v Českej republike aj u **dane z pridanej hodnoty**, takže po novom sa uplatňuje už len jedna znížená sadzba vo výške 12 %. Táto znížená sadzba dane sa uplatňuje aj v stavebníctve u stavieb určených na bývanie alebo sociálne bývanie, pričom základná sadzba ostala vo výške 21 %. V Slovenskej republike sa uplatňujú dve znížené sadzby DPH vo výške 10 % a 5 %. Druhú zmienenu sadzbu dane 5 % je možné uplatniť pri stavbách využívaných ako nájomné bývanie podporované v rámci sociálnej politiky štátu. Základná sadzba DPH na Slovensku je vo výške 20 %.

Ďalšou administratívnou a finančnou záťažou pre podnikateľov (zamestnávateľov) je platenie povinných odvodov na sociálne a zdravotné poistenie za zamestnancov z hrubej mzdy. V Česku je sadzba odvodov na sociálne zabezpečenie za zamestnanca vo výške

24,8 % a na Slovensku je táto sadzba vo výške 25,2 %. Sadzba odvodov na zdravotné poistenie, ktoré musí zamestnávateľ odvieť za zamestnanca je v Česku vo výške 9 % a na Slovensku vo výške 10 %.

Zahraničné osoby môžu v Česku aj na Slovensku podľa živnostenského zákona podnikat' za rovnakých podmienok a v rovnakom rozsahu ako česká alebo slovenská osoba. Pri ohlásení živnosti sa zahraničná osoba musí v Česku aj na Slovensku riadiť podľa ich uplatňovaných právnych predpisov. V prípade, že chce zahraničná osoba založiť v Česku novú právnickú osobu, musí taktiež postupovať podľa právnych predpisov Českej republiky. Na Slovensku je tento postup rovnaký ako v Česku. Ďalším možným spôsobom, akým môže zahraničná osoba podnikat' v Česku je založenie **odštepného závodu**. Odštepný závod nemá právnu subjektivitu ako napríklad akciová spoločnosť a k jej založeniu je potrebné podať návrh na zápis do obchodného registra. Na Slovensku môže zahraničná osoba podnikat' aj prostredníctvom **organizačnej zložky podniku**, jedná sa v podstate o odštepný závod. Organizačná zložka podniku taktiež nemá právnu subjektivitu a k jej založeniu je potrebné podať návrh na zápis do obchodného registra. Odštepnému závodu aj organizačnej zložke podniku vzniká oprávnenie podnikat' až dňom zápisu do obchodného registra.

Jedným z prínosov tejto diplomovej práce je, že pre začínajúcich podnikateľov môže táto diplomová práca slúžiť ako návod pre ohlásenie živností a založenia spoločnosti s ručením obmedzeným v jednotlivých krajinách. Ďalší prínos je pre podnikateľov, ktorý chcú expandovať do zahraničia, a prostredníctvom tejto práce môžu zistiť rozdiely v podnikateľskom prostredí v oboch krajinách, čo môže prispieť k ich rozhodnutiu začať podnikat' na území Českej alebo Slovenskej republiky.

12 ZÁVER

Cieľom diplomovej práce bolo analyzovať a následne vyhodnotiť podnikateľské prostredie so zameraním na stavebníctvo v Českej a Slovenskej republike. Najviac využívanými zdrojmi boli právne predpisy obidvoch krajín a odborné články zaoberajúce sa danou problematikou.

Úvodná analýza diplomovej práce bola zameraná na vyhodnotenie údajov zo Štatistických ročeniek. Následne boli vymedzené pojmy a legislatíva upravujúca podnikanie v jednej aj druhej krajine. Časť práce zisťovala aké sú podmienky pri ohlásení živností a založenia spoločnosti s ručením obmedzeným, a či sa v podmienkach jednotlivých krajín nachádzajú nejaké rozdiely. Ďalej bola zhodnotená daňová povinnosť podnikateľov vyplývajúca zo zákonov, a odvodové zaťaženie zamestnávateľa. Poslednou oblasťou, ktorej sa práca venovala bola, akým spôsobom môžu podnikat' zahraničné osoby na území Českej a Slovenskej republiky.

Z analýzy štatistických údajov, je možné vyvodiť, že je oblasť stavebníctva oveľa dôležitejšia pre Slovenskú republiku z pohľadu prosperity ekonomiky ako pre Českú republiku. Zo získaných poznatkov z diplomovej práce je možné vyhodnotiť, že podnikateľské prostredie obidvoch krajín si je veľmi blízke. Najväčší rozdiel je však u podmienkach založenia spoločnosti s ručením obmedzeným. Aj napriek tomu, že je táto právna forma najvyužívanejším spôsobom podnikania v obidvoch krajinách, sú podmienky na jej zloženie viac priaznivé v Českej republike ako v Slovenskej republike.

13 ZOZNAM POUŽITÝCH ZDROJOV

- [1] Statistická ročenka České republiky 2023. Online. Český statistický úřad, 2023. ISBN 978-80-250-3428-6. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/statisticka-rocenka-ceske-republiky-2023>. [cit. 2024-01-04].
- [2] Mapa-Slovensko-a-Cesko-centra-small-2. Online. In: NUTRI FOOD PLAN. 2017. Dostupné z: <https://nutrifood.hu/mapa-slovensko-a-cesko-centra-small-2/>. [cit. 2024-01-05].
- [3] Štatistická ročenka Slovenskej republiky 2023. Online. Štatistický úrad Slovenskej republiky, 2023. ISBN 978-80-8121-908-5. Dostupné z: www.slovak.statistics.sk. [cit. 2024-01-04].
- [4] Medzispotreba a štruktúra medzispotreby. Online. Štatistický úrad SR. 2023. Dostupné z: <https://slovak.statistics.sk/PACVPEM/vocabPagesDetails.html?id=15281&lang=sk>. [cit. 2024-01-04].
- [5] Statistická ročenka České republiky 2022. Online. Český statistický úřad, 2022. ISBN 978-80-250-3282-4. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/statisticka-rocenka-ceske-republiky-2022>. [cit. 2024-01-04].
- [6] Statistická ročenka České republiky 2021. Online. Český statistický úřad, 2021. ISBN 978-80-250-3167-4. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/statisticka-rocenka-ceske-republiky-lxnk9quszp>. [cit. 2024-01-04].
- [7] Štatistická ročenka Slovenskej republiky 2022. Online. Štatistický úrad Slovenskej republiky, 2022. ISBN 978-80-8121-904-7. Dostupné z: www.slovak.statistics.sk. [cit. 2024-01-04].
- [8] Štatistická ročenka Slovenskej republiky 2021. Online. Štatistický úrad Slovenskej republiky, 2021. ISBN 978-80-224-1925-3. Dostupné z: www.slovak.statistics.sk. [cit. 2024-01-04].
- [9] Čo je podnikanie a živnosť – definícia a rozdiely. Podnikajte.sk [online]. 2020 [cit. 2023-10-09]. Dostupné z: <https://www.podnikajte.sk/obchodne-pravo/co-je-podnikanie-zivnost-definicia>
- [10] SYNEK, Miloslav; KISLINGEROVÁ, Eva a kol. Podniková ekonomika. 6. přepracované a doplněné vydání. Praha: C. H. Beck, 2015. ISBN 978-80-7400-274-8.
- [11] Právní předpisy v podnikání, pojmy podnikání a podnikatel, jednotlivé formy podnikatelské činnosti. Zacatek-podnikani.cz [online]. 2022 [cit. 2023-11-12]. Dostupné z: <https://www.zacatek-podnikani.cz/onb/33/pravni-predpisy-v-podnikani-pojmy-podnikani-a-podnikatel-jednotlive-formy-podnikatelske-cinnosti-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4Enim7vAz0m95X82X64dl-xFXsM13NTYMBg/>

- [12] KUBINCOVÁ, S. Vymedzenie vybraných ekonomických a právnych inštitútov. In Obchod- právo- ekonomika. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, 2011. ISBN 978-7097-903-7.
- [13] Obchodní zákoník. Aktualne.cz [online]. 2021 [cit. 2023-11-13]. Dostupné z: <https://www.aktualne.cz/wiki/domaci/obchodni-zakonik/r~i:wiki:3749/>
- [14] KAMENÍK, Petr. Živnostenský zákon: Zákon o živnostenských úřadech: komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-471-2.
- [15] Čo je predmet podnikania a ako si ho vybrať. Podnikajte.sk [online]. 2021 [cit. 2023-11-06]. Dostupné z: <https://www.podnikajte.sk/pravne-formy/co-je-predmet-podnikania-ako-ho-vybrat>
- [16] SRPOVÁ, Jitka. a kolektív. Začínáme podnikat: s případovými studii začínajících podnikatelů. Grada, 2020. ISBN 978-80-271-2253-0.
- [17] Živnosti. Online. DOLEČEK, Marek. BusinessInfo.cz. 2022. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/navody/zivnosti-ppbi/3/>. [cit. 2023-11-18].
- [18] Živnosti remeselné. Online. Živnosti.eu. Nedatované. Dostupné z: <https://www.xn--ivnosti-cxb.eu/zivnosti-remeslne/>. [cit. 2023-11-19].
- [19] Koncesovaná živnost. Online. Podnikam.sk. Nedatované. Dostupné z: <https://podnikam.sk/slovník/koncesovana-zivnost/>. [cit. 2023-11-19].
- [20] DRUHY ŽIVNOSTÍ A ICH VÝZNAM V PODNIKÁNÍ. Online. Vpeniaze.sk. 2023. Dostupné z: <https://www.vpeniaze.sk/druhy-zivnosti/>. [cit. 2023-11-26].
- [21] CHAPČÁKOVÁ, Alexandra, Jaroslava HEČKOVÁ a Emília HUTTMANOVÁ. Podnikanie malých a stredných podnikov. Košice: EQUILIBRIA, 2013. ISBN 978-80-8143-076-3.
- [22] GERBER, Michal E. Podnikatelský mýtus. 2. vyd. Praha: Management Press, 2004. ISBN 80-7261-092-9.
- [23] Malý, stredný alebo mikro podnik – veľkostné kritériá. Online. Podnikajte.sk. 2016. Dostupné z: <https://www.podnikajte.sk/podpora-podnikania/maly-stredny-mikro-podnik>. [cit. 2023-12-02].
- [24] ŠTENGLOVÁ, Ivana; DĚDIČ, Jan; LASÁK, Jan; PIHERA, Vlastimil; LÁLA, Daniel et al. Akciové společnosti. Praha: C. H. Beck. ISBN 978-80-7400-914-3.
- [25] VOCHOZKA, Marek a MULAČ, Petr a kolektiv. Podniková ekonomika. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4372-1.
- [26] MULAČOVÁ, Věra a MULAČ, Petr. Obchodní podnikání ve 21. století. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4780-4.

- [27] ŠTENGLOVÁ, Ivana; HAVEL, Bohumil; CILEČEK, Filip; KUHN, Petr a ŠUK, Petr. Obchodní podnikání ve 21. století. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2020. ISBN 978-80-7400-799-6.
- [28] Akciová spoločnosť (a.s.) - definícia, výhody, založenie v 6 krokoch. Marônek & Partners s.r.o.: Advokátska kancelária [online]. 2019 [cit. 2023-12-10]. Dostupné z: <https://maronekpartners.sk/blog/akciov-a-s-definicia-vyhody-zalozenie?>.
- [29] Založenie jednoduchej spoločnosti na akcie. Online. MICHALÍKOVÁ, Veronika. AKMV advokátska kancelária s.r.o. 2022. Dostupné z: <https://www.akmv.sk/zalozenie-jednoduchej-spolocnosti-na-akcie/>. [cit. 2023-12-10].
- [30] Všetko o s. r. o. – otázky a odpovede. Online. POHORELÁ, Petra. Podnikajte.sk. 2021. Dostupné z: <https://www.podnikajte.sk/sro/vsetko-o-sro-otazky-odpovede>. [cit. 2023-12-10].
- [31] Komanditná spoločnosť a jej základné charakteristiky. Online. MICHALÍKOVÁ, Veronika. AKMV advokátska kancelária s.r.o. 2022. Dostupné z: <https://www.akmv.sk/komanditna-spolocnost-a-jej-zakladne-charakteristiky/>. [cit. 2023-12-10].
- [32] Charakteristika verejnej obchodnej spoločnosti. Online. Podnikajte.sk. 2010. Dostupné z: <https://www.podnikajte.sk/ine-obchodne-spolocnosti-a-druzstvo/charakteristika-vos>. [cit. 2023-12-10].
- [33] Založenie živnosti v roku 2023. Online. POHORELÁ, Petra. Podnikajte.sk. 2023. Dostupné z: <https://www.podnikajte.sk/zivnost/zalozenie-zivnosti-2023>. [cit. 2023-12-17].
- [34] Živnosť si díky Portálu občana snadno založíte i z obýváku. Víme, jak na to. Online. Podnikatel.cz. 2021. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/zivnost-si-diky-portalu-obcana-snadno-zalozite-i-z-obyvaku-vime-jak-na-to/>. [cit. 2023-12-26].
- [35] Ohlášení živnosti – formuláře a správní poplatky. Online. Ipodnikatel.cz. 2020. Dostupné z: <https://www.ipodnikatel.cz/ohlaseni-zivnosti-formulare-a-spravni-poplatky/>. [cit. 2023-12-26].
- [36] Živnosť na stavebné práce. Online. FIRMÁREŇ.SK. 2014. Dostupné z: <https://www.firmaren.sk/clanky/zivnost-na-stavebne-prace/>. [cit. 2023-12-17].
- [37] Ako založiť živnosť? Postup v roku 2023. Online. ADVISON s.r.o. 2023. Dostupné z: <https://www.advison.sk/post/ako-zalozit-zivnost-postup-v-roku-2022>. [cit. 2023-12-17].
- [38] Postup založení společnosti s.r.o. v roce 2023. Online. Companies s.r.o. 2023. Dostupné z: <https://www.companies.cz/aktuality/259-jak-na-zalozeni-s-r-o>. [cit. 2023-12-27].

- [39] Ceník notářských služeb při založení s.r.o. Online. ZALOŽTE SRO.cz. Nedatováno. Dostupné z: <https://zaloztesro.cz/cenik/>. [cit. 2023-12-27].
- [40] Ako si založiť s.r.o.? Prevedieme vás celým procesom. Online. Naštartuj to!. 2023. Dostupné z: <https://nastartujto.sk/ako-si-zalozit-sro/>. [cit. 2023-12-28].
- [41] KRÁSOVÁ, Věra. Kolik je průměrný plat v roce 2023? Nejlépe si vedle Prahy stojí Středočeský kraj. Online. Měšec.cz. 2023. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/clanky/prumerny-plat-v-cesku/>. [cit. 2023-12-30].
- [42] SOLÍKOVÁ, Veronika. Životné minimum od 1.7.2023 do 30.6.2024. Online. Podnikajte.sk. 2023. Dostupné z: <https://www.podnikajte.sk/uctovnictvo/zivotne-minimum-od-1-7-2023-do-30-6-2024>. [cit. 2023-12-30].
- [43] VAŠIČKOVÁ, Jana. Sadzby dane z príjmov v roku 2023. Online. Podnikajte.sk. 2022. Dostupné z: <https://www.podnikajte.sk/dan-z-prijmov/sadzby-dane-z-prijmov-2023>. [cit. 2023-12-30].
- [44] Daň z pridanej hodnoty. Online. Slovensko.sk. 2023. Dostupné z: https://www.slovensko.sk/sk/zivotne-situacie/zivotna-situacia/_dan-z-pridanej-hodnoty1/. [cit. 2023-12-30].
- [45] KUČERA, Petr. Změny DPH přehledně. Tady je kompletní seznam. Online. Peníze.cz. 2023, 2023. Dostupné z: <https://www.penize.cz/dph/442212-zmeny-dph-prehledne-kompletni-seznam>. [cit. 2023-12-30].
- [46] PUKALOVIČ, Dominika. Nájomné bývanie z daňového hľadiska od roku 2023. Online. Podnikajte.sk. 2022. Dostupné z: <https://www.podnikajte.sk/dane/najomne-byvanie-z-danoveho-hladiska-2023>. [cit. 2023-12-31].
- [47] Odvody a náklady za zaměstnance pro personalisty. Online. JenPráce.cz. 2023. Dostupné z: <https://www.jenprace.cz/magazin/odvody-a-naklady-za-zamestnance-pro-personalisty>. [cit. 2024-01-06].
- [48] Sociální pojištění v roce 2023. Online. Ministerstvo práce a sociálních věcí. 2023. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/web/cz/socialni-pojisteni>. [cit. 2024-01-06].
- [49] Platit' poistné – Zamestnávateľ: Zamestnávateľ platí poistné v roku 2024. Online. Sociálna poisťovňa. Nedatované. Dostupné z: <https://www.socpoist.sk/kto-som/zamestnavatel/platenie-poistneho/platit-poistne-zamestnavatel>. [cit. 2024-01-06].
- [50] Výnimky z platenia poistného. Online. Sociálna poisťovňa. Nedatované. Dostupné z: <https://www.socpoist.sk/kto-som/zamestnavatel/platenie-poistneho/vynimky-z-platenia-poistneho>. [cit. 2024-01-06].

- [51] Podnikání zahraničních osob v ČR. Online. BusinessInfo.cz. 2020, 2023. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/navody/podnikani-zahranicnich-osob-v-cr-ppbi/>. [cit. 2023-12-30].
- [52] Podnikání cizince v ČR – kdy stačí živnost a kdy založit firmu? Online. Jake&James Accounting s.r.o. 2023. Dostupné z: <https://www.jake-james.cz/blog/podnikani-cizince-v-cesku-zivnost-nebo-firma>. [cit. 2024-01-03].
- [53] Co je to odštěpný závod? Online. Jake&James Accounting s.r.o. 2021. Dostupné z: <https://www.jake-james.cz/blog/co-je-odstepny-zavod>. [cit. 2023-12-31].
- [54] POHORELÁ, Petra. Živnostenské podnikanie cudzincov na Slovensku. Online. Podnikajte.sk. 2023. Dostupné z: <https://www.podnikajte.sk/zivnost/zivnostenske-podnikanie-cudzincov-slovensko>. [cit. 2024-01-03].
- [55] Podnikanie cudzincov na Slovensku. Online. Freya Corporation s.r.o. Neuvedené. Dostupné z: <https://www.freyacorp.com/podnikanie-cudzincov-na-slovensku/>. [cit. 2024-01-03].
- [56] MICHALÍKOVÁ, Veronika. Organizačná zložka podniku, zahraničnej osoby – základné informácie. Online. AKMV advokátska kancelária s.r.o. 2022. Dostupné z: <https://www.akmv.sk/organizacna-zlozka-podniku-zahranicnej-osoby-zakladne-informacie/>. [cit. 2024-01-04].

LEGISLATÍVNE ZDROJE ČESKEJ REPUBLIKY

- [57] Zákon č. 90/2012 Sb., ze dne 25. ledna 2012 o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). In: Sbírka zákonů České republiky. 2012, částka 34, s.1370 – 1482. ISSN 1211-1244. Dostupný také z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=90/2012%20&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy
- [58] Zákon č. 455/1991 Sb., ze dne 2. října 1991 o živnostenském podnikání (živnostenský zákon). In: Sbírka zákonů České republiky. 1991, částka 87, s. 2122 – 2159. ISSN 1211-1244. Dostupný také z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=455/1991%20&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy
- [59] Zákon č. 586/1992 Sb., ze dne 20. listopadu 1992, Zákon České národní rady o daních z příjmu. In: Sbírka zákonů České republiky. 1992, částka 117, s. 3474 – 3491. ISSN 1211-1244. Dostupný také z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=586/1992%20&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy
- [60] Zákon č. 235/2004 Sb., ze dne 1. dubna 2004, zákon o dani z přidané hodnoty. In: Sbírka zákonů České republiky. 2004, částka 78, s. 4946 – 5010. ISSN 1211-1244. Dostupný také z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=235/2004%20&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

zakonu/SearchResult.aspx?q=235/2004%20&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

LEGISLATÍVNE ZDROJE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

- [61] Zákon č. 513/1991 Zb., z 5. novembra 1991, obchodný zákonník. In: Zbierka zákonov Slovenskej republiky. 1991, Dostupný také z: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1991/513/20230622>
- [62] Zákon č. 455/1991 Zb., z 2. októbra 1991 o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon). In: Zbierka zákonov Slovenskej republiky. 1991, Dostupný také z: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1991/455/20230701>
- [63] Zákon č. 595/2003 Z. z., zo 4. decembra 2003, o dani z príjmov. In: Zbierka zákonov Slovenskej republiky. 2003, Dostupný také z: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/595/20240101>
- [64] Zákon č. 222/2004 Z. z., zo 6. apríla 2004, o dani z pridanej hodnoty. In: Zbierka zákonov Slovenskej republiky. 2004, Dostupný také z: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2004/222/20240101>
- [65] Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z.z., z 22. júna 1995, o správnych poplatkoch. In: Zbierka zákonov Slovenskej republiky. 2004, Dostupný také z: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1995/145/20240101>

14 ZOZNAM TABULIEK

Tabuľka 1	Prehľad priemernej zamestnanosti v stavebníctve v Českej republike.....	15
Tabuľka 2	Prehľad priemernej zamestnanosti v stavebníctve v Slovenskej republike.....	16
Tabuľka 3	Hrubá pridaná hodnota v stavebníctve v Českej republike	17
Tabuľka 4	Hrubá pridaná hodnota v stavebníctve v Slovenskej republike	17
Tabuľka 5	Počet právnických osôb podnikajúcich na území Českej republiky	19
Tabuľka 6	Počet právnických osôb podnikajúcich na území Slovenskej republiky	19
Tabuľka 7	Počet fyzických osôb podnikajúcich v stavebníctve v Česku a na Slovensku	21
Tabuľka 8	Počet právnických osôb podnikajúcich v stavebníctve v Česku a na Slovensku	23
Tabuľka 9	Rozdelenie malých a stredných podnikov	37
Tabuľka 10	Porovnanie podmienok pre podnikanie formou akciovej spoločnosti	49
Tabuľka 11	Porovnanie podmienok pre podnikanie formou komanditnej spoločnosti	50
Tabuľka 12	Porovnanie podmienok pre podnikanie formou verejnej obchodnej spoločnosti	52
Tabuľka 13	Porovnanie podmienok pre podnikanie formou družstva	53
Tabuľka 14	Výpis základných viazaných živností vyžívaných k podnikaniu v stavebníctve	64
Tabuľka 15	Poplatky spojené s ohlásením živnosti v Slovenskej republike	68
Tabuľka 16	Podmienky pre podnikanie formou spoločnosti s ručením obmedzeným v Českej republike	69
Tabuľka 17	Podmienky pre podnikanie formou spoločnosti s ručením obmedzeným v Slovenskej republike	72
Tabuľka 18	Sadzby dane z príjmov fyzických osôb v Slovenskej republike	76

15 ZOZNAM GRAFOV

Graf 1 Prehľad osôb zamestnaných v stavebníctve ku všetkým zamestnaným osobám.....	16
Graf 2 Podiel hrubej pridanej hodnoty v stavebníctve na celku.....	18
Graf 3 Podiel vybraných právnych foriem právnických osôb k celku v obidvoch krajinách	20
Graf 4 Podiel fyzických osôb zamestnaných v stavebníctve k celku v obidvoch krajinách	22
Graf 5 Podiel právnických osôb zamestnaných v stavebníctve k celku v obidvoch krajinách	23

16 ZOZNAM OBRÁZKOV

Obrázok 1 Mapa Českej republiky a Slovenskej republiky	14
Obrázok 2 Druhy živností v Českej republike	30
Obrázok 3 Druhy živností v Slovenskej Republike	34
Obrázok 4 Právne formy podnikania v Českej republike	39
Obrázok 5 Právne formy podnikania v Slovenskej republike	42
Obrázok 6 Ukážka jednotného registračného formulára	58
Obrázok 7 Ukážka ohlásenia živností prostredníctvom portálu občana	59
Obrázok 8 Prvá strana formulára pre fyzickú osobu k ohláseniu a vydaniu osvedčenia.....	66
Obrázok 9 Ukážka ohlásenia živností prostredníctvom portálu www.slovensko.sk	67

17 ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

PO – právnická osoba

FO – fyzická osoba

MSP – malé a stredné podniky

ZOK – zákon o obchodných korporáciách

DPH – daň z pridanej hodnoty

ČNB – Česká národní banka

SR – Slovenská republika

ČR – Česká republika

EÚ – Európska únia